

Upravištvu: Ljubljana, Knafleja
ulica 5 — Telefon št. 3122, 3123,
3124, 3125, 3126.
Inseratni oddelek: Ljubljana, Selen-
burgova ul. 3. — Tel. 3492 in 2492.
Podružnica Maribor: Aleksandrova
cesta št. 13. — Telefon št. 2453.
Podružnica Celje: Kocenova ulica
št. 2. — Telefon št. 190.
Računi: pri pošti št. 11.842. Ljub-
ljana št. 11.842. Praha číslo
78.180. Wien št. 105.241.

JUTRO

Naročnina znaša mesečno 25 — Din,
za inozemstvo 40 — Din

Uredništvo:
Ljubljana: Knafleja ulica 5. Telefon
št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.
Maribor: Aleksandrova cesta 13. Te-
lefon št. 2440 (ponoči 2582).
Celje: Kocenova ul. 8. Telef. št. 190.
Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po
tarifu

„Nevarna smodnišnica“

Francoski listi o zatiranju jugoslovanske narodne
manjšine v Italiji — Opomin švicarskega lista Evropi

Pariz, 20. marca M. Ob priliki včeraj-
šnje katoliško-verske akcije v Jugosla-
viji za versko svobodo Jugoslovancev
v Italiji objavljajo francoski listi obšir-
ne članke, v katerih se bavijo s polo-
žajem jugoslovanske narodne manjšine
pod Italijo.

»Quotidien« objavlja daljši čla-
nek pod naslovom »Fašizem proti ver-
ski svobodi« in zaključuje: Sporazum
med Mussolinijem in Vatikanom ni
zgrajen na solidnih temeljih. lateranska
pogodba pa je bila sklenjena z različ-
nimi nameni in cilji. Vedno bolj se ko-
pičijo vzroki za »ločitev zakona« med
Mussolinijem in Vatikanom, ki hočeta
drug drugega nadzorovati v tolačenju
sklenjenih dogovorov. Pri vsem tem
trpi največ jugoslovanska narodna
manjšina, ki je izpostavljena najhujše-
mu preganjanju. Ortopa je vseh prav-
ic in fašizem vrši nasilje celo v cerkvi
ter brani molitve v materinem jeziku.
»L'Ere Nouvelle« se vprašuje:
ali bo nova atmosfera, ki je zavladala
po sklenitvi pomorskega sporazuma
med Francijo in Italijo, vplivala na no-
tranji položaj v Italiji. List meni, da
bi bil že skrajni čas, da bi Italija pre-
nehala preganjati jugoslovanske naro-
dno manjšino v Julijski Krajini. Fašizem

se mora zavedati posledic, ki lahko
nastanejo ne samo za Italijo, marveč
za vso Evropo, če ne bo prenehal s
krutim zatiranjem narodnih manjšin.

Curiah, 20. marca. M. Pod naslovom
»Nevarnost v Julijski Krajini« objavlja
»Neue Zürcher Zeitung« dolg članek,
v katerem se bavi z razmerami, v ka-
terih živi jugoslovanska narodna manj-
šina v Italiji. List naglašja, da se iz-
kazalo, da smatra fašizem lateranski
sporazum za pripomoček, ki naj služi
popolnemu iztrebljenju slovenskega je-
zika in pripomore do odstranitve slo-
venske duhovščine, ki je zadnja opora
zatirane manjšine. Učiteljstvo je fašiz-
em že davno prebral. Fašizem se ni
ustavil niti pred cerkvenimi vrati, in
fašistični agenti neovirano motijo slo-
vensko bogoslužje. List citira nato celo
vrsto znanih psov, ki se jih poslužuje
fašistični tisk kadar piše o Jugoslove-
nih in opozarja na to, da predstavlja
Julijska Krajina največje nevarno-
smodnišnico, kjer lahko vsak hip pride do
eksplozije, ki je ne bo mogla preprečiti
ne vlada tostran, ne vlada onstran
meje. Fašizem se igra z ognjem. Evro-
pa se mora zbrati in preprečiti ka-
tastrofalen požar, ki lahko nastane iz
tega.

Nemški vojni proračun sprejet

Socialni demokrati so se vzdržali glasovanja — Tudi krediti za vojne
ladje odobreni — Minister Gröner o razorožitvi

Berlin, 20. marca. s. V državnem zboru se
je vršilo danes glasovanje o proračunu mi-
nistristva državne obrambe in o obroku za
drugo nadomestno križarko. Socialno- de-
mokratijski govorniki so med drugim izjav-
ljali, da bi značilo odklonitev socialnih de-
mokratov pri tem glasovanju samo zmo-
žnost povratek fašistov v državni zbor. To
nada bo socialno- demokratska frakcija
prekrižala s tem, da se bo glasovanja vzdr-
žala. Nato je bil komunistični predlog, naj
se črta nadomestni gradbeni načrt, za 290
procent 62 komunističnih glasovom odkloni.
Četrty obrok za gradnjo križark »A« je
bil dovoljen s 181 proti 71 glasovom, pri-
čemer se je 108 poslancev glasovanja vzdr-
žalo. Prvi gradbeni obrok za novo oklopno
križarko »B« je bil dovoljen s 183 proti 72
glasovom, pri čemer se je 107 poslancev
vzdržalo glasovanja. V obeh primerih je ne-
kaj socialnih demokratov s komunisti gla-

sovali proti dovolitvi. Državni zbor je nato
odobril prej odložena poglavja v proračunu
državnega prehranjevalnega ministra ter
prišel nato do proračuna finančnega
ministristva.

Berlin, 20. marca. AA. Državni obrambni
minister dr. Gröner je v razpravi o prora-
čunu svojega resora povzel besedo o vpra-
šanju razorožitve. Govornik je dejal, da
hoče načrt razorožitve, kakor je bil pred-
ložen na zadnjem zasedanju Društva naro-
dov v Zenevi, zaslediti javnost o oborože-
vanju in nesorazmerni vojaški sil med ev-
ropskimi državami. Inozemstvo si ne bi
smelo delati iluzije o tem, kakšne so po-
sledice takega reševanja razorožitvenega
vprašanja. O vseh, ki krojijo v inozem-
stvu o tistem oboroževanju Nemčije, je
govornik dejal, da jim ne verjamejo niti
oni, ki jih razširjajo.

Vzrok italijanske letalske katastrofe nepojasnen

Trupel ponesrečenih letalcev, ki so padli v močvirje in se najbrž za-
dušili, še niso našli

Rim, 20. marca. AA. Tragična smrt ita-
lijskih letalcev Maddalene, Cecconija in
De Monta, ki so z letalom padli v morje in
vtonili, je napravila na italijansko javnost
silen utis. Listi so izšli s črnim robom. Le-
talo je eksplodiralo v zraku v bližini Mari-
ne de Pise. Trupel ponesrečenec se niso
našli. Rešilno akcijo vodi letalski minister
Balbo. Vzrok katastrofe še ni dognan. Listi
poudarjajo v svojih poročilih velike zasluge
letalca Maddalena, ki je pred tremi leti od-
kril rdeči sator, kjer so živeli Nobile in to-
varši po katastrofi zrakovplov »Italia«. Ta-
daj si je Maddalena priboril svetovno slavo.
Mussolini poudarja v brzojavah Balbu ve-
like zasluge pokojnika za letalstvo ter ome-
nja, da je bil eden najboljših italijanskih le-
talskih častnikov.

Rim, 20. marca. g. Vzroki letalske trage-

Kancelar Müller na smrtni postelji

Berlin, 20. marca. AA. Zdravstveno
stanje bivšega drž. kancelarja Müllerja
se je poslabšalo. Transfuzija krvi ni
uspela. Bolnikovo stanje je brezupno.

Velik požar v Rimu

Rim, 20. marca. g. V pretekli noči je
pogorela velika stearinska tovarna De Bo-
nia. Požar se je zaradi viharja zelo naglo
širil in je v kratkem zajel vsa tovarniška
poslopja. Stvarna škoda je zelo visoka.
Človeških žrtev ni bilo. Pri lokaliziranju
požara je bilo 8 gasilcev ranjenih.

Hud potres v Grčiji

Atene, 20. marca. AA. V severni Ma-
cedoniji so zabeležili danes silen potres,
ki je popolnoma porušil vasi Famu in
Gumenica. Podrobnosti o katastrofi še
ni.

Železniške nesreče

Napoli, 20. marca. s. Iz Foggie prihaja
joči brzovlak je pri uvozu v napuljsko po-
stajo zaradi napačno postavljene kretne
zavojit na stranski tir, kjer je zadel v ne-
ko lokomotivo za premikanje. Pri trčenju
je bilo 20 oseb vlakovnega osebja in po-
tnikov več ali manj hudo poškodovanih.

Pariz, 20. marca. AA. V bližini Etampesa
se je zgodila smotna velika železniška ne-
sreča. Ekspresni vlak na progi Pariz—Bor-
deaux je skočil s tira. Nesreča je zahteva-
la skupno 11 smrtnih žrtev. Nad 20 pot-
nikov je hudo ranjenih. Nesrečo je zakri-
vil uradni postaja, ker je napačno pre-
stavil kretnico.

Komunističen napad na nemško poslaništvo v Pragi

Praga, 20. marca. h. Sinoci so vrgli ne-
znani storilci v poslopje nemškega posla-
ništva v Pragi več kosov železa zavite v
papir z napisom: »Doli z nemško fašistično
vlado!« Atentatorji so razbili več šip na
šestih oknih. Nemškega poslanika ni bilo
v poslopiju, ker je trenutno v Berlinu.
Nemška brezlična postaja je ta dogodek
razširila po vsej Evropi, da je očitno
da so ga zakrivali nemški komunisti. Sli-
čen atentat je bil izvršen skoraj istočasno
tudi na poslopje konzulata v Libavi, kjer
so napadali tudi razbili nekaj šip. Po
stenah poslopja so zapustili razne komu-
nistične napise. Praska policija je uvedla
preiskavo, ki pa dosedaj še ni imela
uspeha.

Češkoslovaški zunanji minister Beneš se
je pri nemškem poslaništvu opravičil.

Zračni avtobusi

Berlin, 20. marca. AA. V kratkem bodo
med Kölnom in Frankfurtom vpeljani zrač-
ni avtobusi. Leteli bodo vsako uro in bodo
lahko prenašali 12 oseb. Poleti bo uveden
zračni promet med Berlinom in Sanghajem.
Potovanje bo trajalo 5 dni.

Tornado v Oklahami

Newyork, 20. marca. g. Iz Clintona v
državi Oklahama poročajo: Vso državo
Oklahama je te dni zajel strašno tornado,
ki je povzročil ogromno škodo. Povsod,
kjer je divjal vihar, je zapustil sledove
velikega razdejavanja. Po dosedanjih vesteh
je bilo tudi 9 oseb ubitih in 14 ranjenih.
Posebno močno je divjal vihar v zapadnih
delih države, kjer je tudi škoda najbolj
nejsa.

GOSPODARSKA ZDRUŽITEV AVSTRIJE IN NEMČIJE

Ob Curtiusovem obisku na Dunaju sklenjeni dogovor je zdaj izdelan
v podrobnostih in bo prihodnje dni objavljen

Berlin, 20. marca. g. Gospodarski do-
govori med Berlinom in Dunajem za-
poslujejo od včeraj zelo živo vse
diplomatske in politične kroge. Ze za
jutri pričakujejo, da bo istočasno na
Dunaju in v Berlinu objavljena po-
godba, ki so jo dogovorili v načelu ob
obisku zunanjega ministra dr. Curti-
usa in nato v podrobnostih v obeh vladah.

Po neuspehi carinskih razgovorih v
Zenevi so se v Berlinu odločili, da
bodo z dogovorom z Avstrijo prehiteli
evropsko konferenco, ki se bo pričela
dne 24. t. m. v Parizu. Uradna mesta
označujejo dunajski sporazum kot pr-
vi korak za uresničenje Briandovega
regionalnega evropskega sistema. Pri
določitvi podrobnosti so v Berlinu in
na Dunaju skrbno računali z določba-
mi mirovnih pogodb, tako da v tem po-
gledu ne bo mogel nihče ugovarjati.

V političnih krogih zatrjujejo, da bo

sta avstrijska in nemška vlada izdali v
torek evropskim vladam poziv, naj se
spričo gospodarskega položaja v Evro-
pi pridružijo vseevropski carinski uni-
ji. Poziv bo med drugim naglašal, da
sta Nemčija in Avstrija pripravljene
ustvariti carinsko unijo, h kateri bi
imelo dostop vse evropske države.

Dunaj, 20. marca. s. Podkancelar dr.
Schober je danes poročal o svojih raz-
govorih z nemškim zunanjim ministrom
dr. Curtiusom, o čemer pa je bil izdan
le zelo skromen komuniké. Berlinski
»Vorwärts« izjavlja sedaj, da lahko po-
trdi vse vesti, po katerih so upraviče-
ne nade, da bo prišlo v skorajšnji bo-
dočnosti do gospodarske združitve med
Avstrijo in Nemčijo. Pot do te združit-
ve je sporazumno določena. List pripo-
minja, da je treba pri tem strogo ločiti
vprašanje carinske unije in trgovsko-
politični sistem pokrajinskih preferen-
cij pogodb. Carinska unija bi ne po-
menila za vladajoči sistem trgovskih
pogodb nikakih nepremostljivih ovir.

dočim bi lahko sistem preferenčnih
ugodnosti izval v Evropi trgovinsko-
politično zmedo ter dosegel ravno na-
sprotno, kar naj bi bil namen srednje-
evropske gospodarske združitve.

»Neue Freie Presse« poroča baje iz
aventičnega vira, da bo že v prihod-
njih dneh med Nemčijo in Avstrijo za-
ključena prva regionalna pogodba s
pridržkom, da bodo nanjo pristale dr-
žave, ki uživajo po sklenjenih pogod-
bah največje ugodnosti. Pripislo bo prost
vsem državam ter bo pogodba že v to-
rek uradno objavljena.

Berlin, 20. marca. s. Po neuspehi že-
nevske gospodarske pogajanj, ki so
obrezuspešila uveljavljanja carinske
konvencije, prevladuje v tukajšnjih po-
litičnih krogih naziranje, da pred je-
senjo ni misliti na obnovo pogajanj o
carinski konvenciji. Splošno se sklepa,
da bo Anglija, ki je v glavnem zakri-
vila neuspeh konference, do tedaj iz-
premenila svoje gospodarsko-politično
stališče.

Zahteve naše lesne industrije

Resolucija zastopnikov lesne industrije z ankete o lesni krizi

Beograd, 20. marca. AA. Predstavniki
lesne industrije, ki so prisostvovali anketi
v ministristvu za gozdove in rudnike 2. in
3. marca t. l. so danes izročili ministru za
šume in rube resolucijo, v kateri so stavili
svoje predloge za rešitev krize v gozdni
in lesni industriji. Resolucija navaja med
drugimi:

Anketa dne 2. in 3. marca t. l. je na osno-
vi referatov sprejela soglasno mnenje, da
je za izhod iz krize potrebno podvzeti med
drugimi te ukrepe:

Z lesom naj se preskrbe one srednje ža-
ge, posebno one, ki predeležujejo trdi les ker
je baš ta del industrije ostal najbolj zane-
marjen. Vse licitacije hrastovine, bukovine
in druge trdega lesa naj se razpišejo v me-
secih avgusta, septembra in oktobra. Pri
hrastovih gozdovih naj se odredi izdelava
tehničnih produktov, da se onemogoči izde-
lava gorivega lesa po kupcu gozda.

Za časa trajanja krize naj se ustavi vsa
delo državnih gozdnih uprav v lastni re-
ziji, da ne bi bilo konkurence državnih po-
djetij in podjetij samoupravnih teles, ker to
še bolj zadene že itak težko stanje lesne
industrije.

Naj se dovoli redukcija gozdnih taks na
podlagi novorevidiranih pogodb, računajoč
od dneva dospevanja in odplačevanja taks
za časa krize v 10 mesečnih obrokih.

Vsote, plačane v fond za pogozdovanje,
naj se uporabijo v prvi vrsti za ona zem-
ljišča, za katera se plačajo, da ne bi padel
odljud iz kakršnikoli vzrokov na industrijo.
Država naj naroča svoje potrebščine sa-
mo rednim putem, ki je predviden v zak-
onu, in sicer na javni in oteratinskih licitacijah.

Anketa je dognala, da danes veljavni vi-
soki železniški transportni stroški, ki so
neznatnejši del celokupnih stroškov lesne
industrije, zaradi stalnega padanja izvoza
in cen lesnih predmetov slabšajo položaj
naše lesne industrije in onemogočajo trdi-
ščili, ker ne ustrezajo današnjim razme-
ram. Zato je nujno potrebno, da vlada izda
tarifno-politične uspešne ukrepe, ki se lahko
zvedbo samo v okviru naše avtonomne že-
lezniške tarife. Zato predlagamo, naj kra-
jevska vlada preštudira te tarife predlo-
ge:

1. Da se v izjemni tarifi št. 5. za dova-
žanje hlodov na žage namestu tarife 22.
vstavši št. 23 lokalne tarife in ukinejo ob-
stoječe omejitvene klavzule te tarife na
daljavo 250 km, in da se ta tarifa razširi
tudi na tovarne za predelovanje suhega le-
sa, parketov, jermen, letev, in sodov in
impregniranega lesa.

2. Za izvoz jamskega lesa po T. 6 naj se
namestu dosedanjih postavk 20 in 21 vza-
je postavka 24 lokalne tarife, v pristaniški ta-
rifi pa naj se namestu postavk 28 in 29 od-
nosno 31 vzetima postavki 32 in 34.

3. Za izvoz železniških pragov (T. 6 in 7)
naj se uporabljata namestu postavk 21 in
23 postavki 24 in 25 lokalne tarife, v pr-
istaniški tarifi pa namestu 29 in 30 postav-
ka 32 odnosno 34 pristaniške tarife.

4. a) Da se izvoz rezanega lesa po izjem-
ni tarifi 8 vza-je namestu postavke 29 voz-
niška postavka 31, v pristaniškem prome-
tu pa naj se uporabljata postavka 40 pr-
istaniške tarife. Obenem naj se namesto iz-
jemne tarife 2 vza-je lokalna tarifa, name-
stu vozninske postavke 38 na postavka lo-
kalne tarife.

b) Da se omogoči plasman lesa za kurja-
vo in domačega lesnega oglja, naj se povi-
šajo tarife za koks ter ostale postavke in
odredbe za domača metalurška podjetja.

5. Da se za izvoz lesnega oglja namesto
vozninske postavke 24 vza-je postavka 25
in da se črta odredba, s katero se lesno
oglje uvršča v spisek predmetov, ki jih
železnica sme voziti v odprtih vagonih.
Prav tako naj se za jamski les (izvzemši
tarifo 7) uporabljata namestu postavke 24
vozninska postavka 26 lokalne tarife, za iz-
voz na pristaniška tarifa z uporabo postav-
ke 35.

7. a) Da se zniža zakonina za železniško-
skladnišča in v pristaniških postajah in da
se obenem regulira vprašanje teh zakupnin
na Sušaku.

b) da se razširi luka na Sušaku z zgra-
ditvijo luke v Martinšćici.

c) Da se revidira višina lokalne tarife za
skladišča v lukah in na rečnih postajah.

Na prihodnji anketi naj se razpravlja in
sklepa o teh prometnih potrebah:

1. Da se kaj ukrene proti pomanjkanju
vagonov in za enakopravno dostavo inte-
resentom.

2. Da se uvede kreditiranje na tak način,
da se namesto deponiranja denarnih zne-
skov deponirajo lahko tudi vrednostni pa-
pirji ali garancijska pisma.

3. Da se posveti pažnja tesni zvezi med
paroplovno družbo in Levanto s podeli-
tvo državne subvencije in da se uvede
kombinirane železniško-pomorske tari-
fe, ki bi veljale za naše izvozne luke.

Nadalje predlagajo, da se lesnim indus-
trijam pri odmerjanju temeljnega žvka
po čl. 86 in zakonu o neposrednem davku
odmerja ta davek ne glede na to, na kak
način te družbe prodajajo svoje proizvode.

S pravilnikom naj se regulira vprašanje
podružnic v smislu § 88 zakona o nepo-
srednjim davkih in da se ugotovi, da imajo
samo protokolirane podružnice in tovarne
pravico do tangentiranja, med tem ko
gozdne naprave in skladišča ne pridejo v
poštev kot podružnice, ker jim manjka zna-
čaj samostojne gospodarske sposobnosti,
saj so prehodnega značaja.

Banovinom naj se prepove odmerjanje
taks na lesna industrijska podjetja kakor
ni. pr. za zekanje gozdov, ker se tako obre-
menjujejo druge gospodarske panoge.

Komunalnim samoupravam in banovi-
nam naj se priporoči, da pavšalirajo samo-
upravne in banovinske doklade za več let
naprej, da bi gozdne industrije mogle ra-
čunati vnaprej s stalno doklado, dočim naj
se ne dovoli dražjeje proizvodov samo-
upravnim oblastvom s kaldrinno ali mo-
stvarino, ker gre za proizvode, ki posami-
almanjo velike vrednosti.

Davčni zaostanki od vseh leta 1928
naj se odpišejo, ker so že vsteli v zneskih,
ki se plačujevanje morejo več prenesti in bi
njih plačevanje privedlo do upropaščenja
posameznih podjetij.

Nadalje naj se revidirajo določbe o iz-
rednem izkoriščanju cest in o višinah od-
škodnin in to svrho. Treba je izdati navo-
dila državnim organom o pravilnem tolma-
čenju zakonov, da ne pride do krivega to-
lmačenja glede višine in svrhe prispevkov
in da se plačani prispevki pobirajo v resni-
ci za popravila omenjenih cest.

Čimprej naj se uvede socialno zava-
rovanje v smeri znižanja previsokih tarif in
razširi na ostale oblike zavarovanja, do-
kter traja kriza.

Nova klasifikacija za neugodno zava-
rovanje pomeni znatno zvišanje sedanjih
bremen. Zato se naj izvajanje odgodi, do-
kter traja kriza.

Na podlagi vsega tega smatra anketa za
važno, da se ti ukrepi izvedejo po kraljev-
ski vladi po sistematičnem načrtu. V to
svrho naj se

1) čimprej organizira v zmislu čl. 125 za-
kona o gozdni industriji gozdni svet, v ka-
terem bi bilo treba zagotoviti zastopnikom
industrije in lesnim trgovcem kot posest-
nikom gozdov primerno zastopstvo po va-
žnosti te panoge gospodarstva;

2) da naša država z vsemi sredstvi, ki
jih ima na razpolago, pobija ruski dumping
in popolnoma prepove uvoz ruskih proiz-
vodov;

3) da se v zakon o likvidaciji agrarne
reforme v severnih krajih naše države ne
vstavi odredbe o gozdnih posestvih in da
se nujno revidira čl. 186 zakona o gozdo-
vih, ki bo jamčil nemoteno zasebno lastni-
stvo gozdov vseh lastnikov brez razlike, in
da se črta prepoved udajitve in obreme-
nitve;

4) da se doseže zgraditev lesenih hiš za
koloniste in s tem povzdigne poraba lesa
v državi;

5) da se revidira zakon o državnem ra-
čunovodstvu v smeri uklenjenja tistih od-
redb, ki preprečujejo potrebno elastičnost,
zlasti pri državnih nabavah.

Diplomatska imenovanja

Beograd, 20. marca. AA. Z ukazom Nj.
Vel. kralja je bil imenovan za stalnega
delegata pri Društvu narodov v Zenevi dr.
Mija Šumenković, izredni poslanik in opo-
nomeni minister v Bernu. Za tajnika pri
poslaništvu v Bukarešti je imenovan Nikola
Nadić, tajnik zunanjega ministristva. Nada-
lje sta imenovana dr. Milan Milojević iz-
redni poslanik v Bruslju za izrednega po-
slanika in Bernu in Petar Pešić, izredni po-
slanik na razpoloženju za izrednega posla-
nika v Bruslju.

Volitve rudarskih zaupnikov

Beograd, 20. marca. AA. Minister za go-
zdove in rudnike je na osnovi člena 3. točke
12. zakona o vrhovni državni upravi skle-
nil, da se vršijo volitve v vseh rudarskih
in toplinskih podjetjih, ki so pod nadzor-
stvom ministristva za šume in rube. Volitve
se vršijo med osebami, zaposlenimi v teh
podjetjih po navodilih za volitve za rudar-
ske namestence - zaupnike v toku marca
in aprila t. l. V kolikor ne pride do spora-
zuma med rudarji in namestenci na eni in
delodajalci na drugi strani, se vršijo volitve
po odd. 8 do 11 omenjenih navodil. Man-
dati poverjenikov in njihovih namestnikov,
katerih rok poteče decembra 1930, preneha-
jo veljati. Od tega sklepa so izveza ru-
darska podjetja, ki delujejo na zadržni
osnovi po zakonu iz leta 1896.

Pilotska šola v Beogradu

Beograd, 20. marca. č. Uduženje rezerv-
nih avijatikov je otvorilo pilotsko šolo
ter objavilo pogoje poučevanja. Šolnina bo
znalaša za pouk pilotaže 12.000 Din ter
se bo plačevala v obrokih po 3000 Din me-
sečno. Šola bo trajala normalno 4 mesece,
po sposobnosti kandidatov pa eventualno
tudi manj. Kandidati ne smejo biti mlajši
od 18 let niti starejši od 35 let ter morajo
biti popolnoma zdravi. Po dovršenju pilot-
ski šoli bodo dobili diplome pilotov za
turizem po zakonu o pokroplovstvu. Kan-
didati morajo biti državljani Jugoslavije.
Kdor še ni osludil kadrskega roka, bo
služil v zrakovplovstvu.

Poplave pojenjaivo

Nova Gradiska, 20. marca. č. Sava ne
narašča več, pravtako ne Una, temveč sa-
mo še reka Vrbas. Zelo nevaren je po-
ložaj v Davoru. Od Jasenovca do Davora
je poplavljenja zemlja v širini 8 — 10
km ter v daljavi 65 km. Tu je zalitih 10
vasi. V novogradškem srezu je poplavlje-
nih 25.000 jutro zemlje, od katerih je po-
sejanih s pšenico 700 jutro.

Brod na Savi. 20. marca. č. Višina Save
je danes 802 cm nad normalo, t. i. 2 cm
manj kakor včeraj.

Sremska Mitrovica, 20. marca. č. Počas-
no padanje Save in njenih pritokov daje
težko prizadetemu prebivalstvu nado, da
je glavna nevarnost poplave že minula.
Vključ temu pa je vse budno na straži.
Za primer, da bi voda izpodjedla nasipe.
Banska uprava v Sarajevu je poslala 10.000
Din. Rdeči križ pa 5000 Din za najnujnej-
šo pomoč prizadetemu prebivalstvu. Vče-
raj je odnesla voda iz Mitrovice znatno
količino lesa. Okoli vasi Davor je popla-
vila voda 2500 jutro zemlje, okoli vasi Pra-
va pa 1800 jutro, od teh 900 jutro pose-
janih s pšenico.

Zasačeni tihotapci v Zagrebu

Zagreb, 20. marca. č. Organi zagrebske
policije so aretirali nekega Ivana Janko-
vića, ki se je gibal na glavnem kolodvoru
z dvema sumljivima zavrtoma. Pri
preiskavi so našli v zavrtkih namizne prte,
vezene z umetno svilo. Aretiranec je izpe-
vedal, da je blago dobil od pipničarja ho-
tela »Palace«. Ko so stražniki tudi tega pri-
jeli, je priznal, da je nosil njegov sin Mar-
jan Grubešić z Reke na Sušak novo blago
ter ga izročal svojemu očetu v Zagrebu.
Jankovića in Grubešića so danes izročili

Naši kraji in ljudje

Novinarski dom v Ljubljani

Slovenski novinarji so osnovali stavbo in gospodarsko zadrugo »Novinarski dom«. Namen zadruge, ki je registrirana in je že začela delovati, je v glavnem razviden že iz njenega imena: slovenski novinarji naj dobe v Ljubljani svoj dom, dostojen velike vloge novinarstva v slovenskem javnem življenju prošlosti in sedanjosti.

Hrvatski novinarji so si s pomočjo države, banovine, zagrebske občine in vse javnosti postavili v Zagrebu ponosen in reprezentativen Novinarski dom, ki je takoj postal središče tamkajšnjega javnega življenja. V Beogradu so nedavno s podporo države in občine slovesno otvorili začenši Novinarski dom, v kratkem pa si začno beograjski tovariši graditi palačo, ki bo stala v središču mesta poleg novega parlamenta. Tudi v Sarajevu in v Novem Sadu so novinarji pridno na delu, da si zgrade lastna domača, in dunavska banovina je določila za Novinarski dom v Novem Sadu v letošnjem proračunu kot prvi prispevek znesek 50.000 Din.

Namen in naloga novinarskih domov ni sta samo reprezentativnega, temveč tudi socialnega značaja. Novinarski domovi, ljubljanski in oni na drugih središčih Jugoslavije, naj utrdijo ugled in dvignejo družabni položaj našega novinarja. Ob enem pa tvorijo tudi važen del novinarske socialne akcije, ker so vsi v tesni zvezi z novinarskimi pokojninskimi fondii in preidejo polagoma docela v njihovo last. To tudi pojasnjuje in utemeljuje podporo javnih korporacij in vse javnosti, saj je starostna preskrba novinarjev splošna narodna zadeva. Vloga novinarstva v javnem življenju je danes tako velika in važna, da je v interesu vsega naroda, ako se temu odgovornemu poklicu posvečajo najboljše in najsposobnejše moči. Da pa se bo to zgodilo v čim večji meri, mora biti novinar dostojno preskrbljen tudi za starost in onemoglost.

Tudi Novinarski dom v Ljubljani bo služil tej svrhi. Vršil pa bo še važno kulo-

turno in nacionalno nalogo, ker bo gotovo postal nevtralen zbirališče vseh kulturnih in javnih delavcev in njihovih organizacij, zlasti tudi torišče stremeljenj za čim tesnejšimi stiki s prijateljskimi narodi in vsem inozemstvom.

V skladu z navedenimi cilji so pravila zadruge »Novinarski dom«, ki je bila osnovana v Ljubljani v najtesnejšem delovanju z Jugoslovenskim novinarskim udruženjem kot stanovsko novinarsko organizacijo. V prvem načelstvu zadruge so gg. poslanik dr. Albert Kramer, bivši minister dr. Fran Kulovec, urednik »Slovenca« Drago Potočnik, urednika »Jutra« Josip Prunk in Fran Seunig, glavni urednik »Jutra« Stanko Virant in glavni urednik »Jugoslavana« Aleksander Železnikar. V nadzorstvu zadruge so gg. glavni urednik »Slovenca« dr. Ivan Ahčin, šef ekspoziture »Avala« dr. Josip Birska, publicist Albin Prepeluh, predsednik konzorcija »Jutra« Adolf Ribnikar in glavni urednik »Slovenskega Naroda« Josip Zupančič. Člani zadruge so lahko poleg novinarjev tudi vsi drugi javni delavci ter zavodi in podjetja, ki jim je pri sreju razvoj in napredek novinarstva.

Slovenski tisk se je vključil našim majhnim razmeram povzpeli po vojni na tako visoko stopnjo, da uspešno tekmuje z vsemi jugoslovenskimi listi in nam dela čast pred vsem svetom. Zato se slovenski novinarji nadejajo, da bodo v svoji akciji našli pri naši javnosti vsaj enako razumevanje in podporo, kakor so jo našli njihovi tovariši v dragih pokrajinah Jugoslavije. Trdno smo prepričani, da njihov apel ne bo ostal brez ugodnega odmeva.

V Ljubljani, dne 19. marca 1931.

Odbor ljubljanske sekcije Jugoslovenskega novinarskega udruženja

Načelnstvo in nadzorstvo stavbine in gospodarske zadruge »Novinarski dom«, z. z. o. z.

Iz društvenega življenja zagrebških Slovencev

Uspešno delovanje Narodne čitalnice

Zagreb, 20. marca. Pred dobrim letom so si ustanovili zagrebški Slovenci Narodno knjižnico in čitalnico. Iz poročila odbora na prvem obnem zboru, ki se je vršil 8. t. m. v dvorani »Nove pive«, je razvidno, da je bilo prvo leto društvenega delovanja proti pričakovanju mnogoštevilnih čimoljdnikov zelo uspešno. Če pojde v tem tempu naprej, postane društvo v doglednem času dostojen reprezentant desetih tisočev zagrebških Slovencev.

Člani so dobili tiskano letno poročilo, iz katerega posnemamo, da se je osredotočilo društveno življenje na odseke. Prosvetni odsek pod vodstvom vseučil. profesorja dr. Zarnika je skrbel za zanimiva predavanja ob sredah na rednih tedenskih sestankih. Za zabavo v zimski sezoni je skrbel plesni in veselilni odsek. Pomladi in v jeseni pa je prijel izletni odsek vsake nedelje izlete v bližnjo in daljnjo okolico. Pevski odsek je bil pod načelnstvom g. dr. Zalokarja nad vse aktiven. Poleg mešanega zbora delujeta tudi samostojna ženska in moški zbor. Razen tega se počuje vsako soboto še teorija zbornega petja. V pripravi je ustanovitev posebnega otroškega pevskega zbora na željo mnogih naših rodbin, ki so pripravljene tudi na materialne prispevke, da se nauče njihovi malčki zapeti naše lepe slovenske pesmi.

Želje in potrebe celjskega sreza

Zanimiva posvetovanja Savinjanov s sreskim načelnikom

Celje, 20. marca. Kdo bi si bil kdaj mislil, da bo to mogoče! Pa ni le mogoče, temveč kar resnica je. Namreč, da pride sreski načelnik enkrat na leto skoro v vsako občino, sede med kmete, delavce in obrtnike in jih vpraša po željah in potrebah. Tako je volja našega vladanja, da pozvedo njegovi služabniki, kaj in kje boli narod, da zberejo te podatke in se ugotovijo po njih dobre in slabe strani novih in starih zakonov in poredov. Ni bolj demokratičnega načina vladanja, kakor so taki občinski parlamenti, za katere ni treba ne strank, ne volitev ne zvez in ne mitenja. In še najbolj poceni je taka ustanova.

Oni dan sem bil popolnoma slučajno padel na tako ljudsko skupščino v neki savinjski občini, kjer so sedeli občani okrog svojega sreskega načelnika g. dr. Hubada. Začelo se je z vinom, kakor je stara slovenska navada, seveda samo na papirju. Trošarina na vino, ki ga porabi kmet za domače ljudi, naj se ukine, gostilničarjem pa se naj udi, da bodo plačevali trošarino šele pri vpletanju in ne že pri nakupu, ker ta odredba močno ovira in čezmerno obremenjuje gostilničarje. Glede izabele je izjavil g. načelnik, da se naj vinogradniki, ki jo prodajajo, obrnejo preko občinskega in sreskega kmetijskega odbora na kmetijski ministarstvo, da jo bodo smeli preko 1. januarja 1932, ko stopi v veljavo splošna prepoved točenja šmarnice, se prodajati.

Splošno so se pritožili vsi na novi banovinski davek na vprežno živino, po kateri sta en vol ali en konj davka prosta, za drugega pa je treba plačati davek. A kmet naj rabi par volov ali par konj za svoj obrat. Glede kuluka je izjavil g. načelnik, da se bo izvajal le 1 do 2 leti in da je po potrebi, ker se ceste med vojno in po njej hudo propadle. Splošna želja je, da se kuluk vsaj za leto 1930 črta, v letu 1931 pa naj se izvede tako, da se bo delal kuluk le v domači občini na banovinskih in dovozih cestah, dočim naj ostane pri občinskih cestah pri običajni vaški tlaki. O tej tlaki se je izjavil g. načelnik, da občine vse premalo postopajo z njenim izvajanjem in da morajo tiste, ki nočejo na tla, ko nemudoma javiti oblastvu, da jih primerno kaznuje. Zaostali davki naj se ne iztirjavajo z ruhezem, temveč se naj upoštevajo svojočasno naredbi, po kateri počaka davčna uprava vedno na plačilo, če se za veže dolžnik, da plača 3 odst. obresti.

Glede na rodovitnost tal v celjskem srezu je zemlja proti Vojvodini trikrat presveško obdavčena, zato se naj znižajo zemljiški razredi v srezu. Obrtniki na deželi so zaradi kmetijske in industrijske krize hudo prizadeti, zato prosijo, da se naj jim pridobitna zniža in se naj to plačilo odloži do pozne jeseni, ko dobijo od kmetov denar za svoje delo. G. načelnik je pojasnil, da bodo smeli poslej kmetije klati tudi teleta in svinje svoje rejne sami in prodajati njihovo meso na drobno. Ker visoka carina na sirovo in staro železo silno draži poljedelsko orodje, prosijo kmete, da se odpravijo. G. načelnik je spodbujal kmete, naj gledajo predvsem na kakovost proizvodov in je priporočal snovanje prodajnih trgov. Odlični savinjski krompir se prodaja v južnih krajih države za trikratno ceno. Dobitke gre v žepe prekupecev, pri zadruzi prodaji bi pa ostal kmetu. Tudi za sadje bi bilo dobro ustanoviti po vzgledu mariborske okolice zadružno prodajo. Ustanovila se je Hmeljska prodajna zadruga v Zalcu in je priporočati hmeljarjem, da se je vklenejo.

Splošno se je prigovarjalo visoki obrestni meri, ki hudo tepe prav kmeta, ker je cena njegovim pridelkom silno padla, — obrestna mera pa je ostala stara. Država naj bi vplivala po svojih denarnih zavodih Narodni, Hipotekarni in Agrarni banki, da znižajo banke obrestne mere. (Hipotekarna banka jo je medtem že znižala.) G. načelnik je pojasnil, da bo v doglednem času Agrarna banka v stanju dati po nižani obrestni meri dolgoročno posojila, da bodo tudi za našo banovino zmožljiva. Želeli bi bilo, da se izvede akcija iz l. 1929, da se podprejo naše zadružne zveze z državnim denarjem, da bi potem lahko dolžnikom položile obresti za dve leti.

Glede združenja občin je izjavil g. načelnik, se drže oblastva načela, naj se tvorijo finančno enako močne občine in se naj krijejo fara, šolska in politična občina. Občine pod 100.000 Din skupnega osnovnega davka načelno ne bodo obstojale. Datave učiteljskega naj prevzame banovina ali država, ker so v kvar ugledu in dobremu razmerju učiteljskega in prebivalstva. Za najnujnejša popravila nasipov ob Savinji je na razplogo 600.000 Din, potrebnih bi bilo pa 4 do 5 milijonov Din. Boljska se bo regulirala najprej tako, da se stvorijo poleg grajske še druge vodne zadruge in to zlasti na spodnjem toku reke, kjer so se

poplave v zadnjem času povečale.

Po triurnem pomenku se je prva seja občinskega parlamenta zaključila in so se zborovali razšli, zahvalivši se g. načelniku dr. Hubadu za nasvete in pomoč v trdavi, da jim hoče država ugoditi, da bodo lažje prenesli hude čase krize.

Jubilej mariborskega škofa dr. Karlina

Na Jožefovo je minilo 20 let, odkar je bil g. dr. Andrej Karlin posvečen za škofa. V povodu lepega jubileja se v Mariboru vrši intima proslava, h kateri sta prispele tudi gg. metropolit dr. Bauer in ljubljanski škof dr. Rožman. Cestitemu jubilaru želimo še mnogo uspešnih in zadovoljnih let nadpastirstva v lavantinski škofiji.

Pokopan na rojstni dan

Ljubljana, 20. marca.

Nenavadni sta naključji s smrtjo dveh vrlih narodnih mož. Jožko Dolenc je umrl na svoj godovni dan, — Janka Drola, upokoženega črkostavca »Narodne tiskarne«, pa smo danes, ravno na njegov 73. rojstni dan, spremlili k večnemu počitku.

Pokojni Drol je bil kremenit in odločen značaj. Med tovariši črkostavci je bil zelo priljubljen, a tudi med šentpeterskim prebivalstvom je bil dokaj popularna osebnost kot požrtvovalen in srčen sokolski delavec, ki je dostikrat tvegval življenje v borbah z zahrbtnimi napadalci.

Brat Janko, kakor je bil med Sokoli in Ljubljanci splošno imenovan, je bil po rodu iz Podbrda pri Tolminu. Po dveh gimnazijskih razredih se je posvetil črni gimnazisti. 1881 je bil sprejet v službo pri »Narodni tiskarni«, kjer je ostal zvest in marljiv vse do upokojitve 1925. Zivahno se je udeleževal v letih od 1881. do 1890. dela pri Sokolu, a tudi poznejša leta je vedno budno sledil njegovemu razvoju. Celjski turnirji so ga imeli posebno na piki. Ko je bil 1886 sokolski zlet v Celju, sta ga napadla dva nemškutarja in mu iz čepice izpulila sokolsko pero. Napad je bil zahrbtno izvršen na cesti. Prizor sta opazovala pok. dr. Triller in pok. stavbenik Filip Zupančič. Janko se je v svoji duhuprisotnosti kmalu zavedel preteče sramote. Stekl je za napadalcema, ju kakor s kleščami pograbil za vratove in oba treščil ob tla. Vzel jima je pero ter se zmagovit vrnil k svojim tovarišem, ki sta za njim že svařeče klicala: »Janko! Pusti ju! Je nevarno, da te ne ustrelita...«

Današnji pogreb brata Janka Drola je bil sicer skromen, a dostojen. V žalni sprejod se je formirala velika množica pokojnikov znancev, prijateljev in stanovskih tovarišev. Uslužbenstvo »Narodne tiskarne« se je pogreba udeležilo v prav lepem številu, enako tudi članstvo Sokola, zlasti starejši soborci. V slovo mu je lepo zapela »Grafika«.

Bodi Janku ohranjen blag spomin!

Pismo iz Primorja

Trst, sredi marca.

Iz ladjedelnice v Trzinu so spustili v morje turško podmornico »Dumplinari«, ki je dolga 74,02 m, široka 7,80 m, visoka 5,82, tonazla 990. To je že druga podmornica, zgrajena v Trzinu za turško mornarico.

V Rossettijevem gledališču v Trstu je gledala srednjeevropska mladina za njo prirejen film »Trobojno krdelo«. Čilost in strumnost italijanskega vrloja je imela navdušiti bodoče tržaške bojovnike. »Ali »Popoloc« poroča, da je nedostajalo prave pozornosti za film in prišlo je do epizod, ki daleč pressegajo dijaško živahnost in so obodbe vredne. »Popoloc« zahteva preiskavo in se čudi, da se je moglo kaj takega zgoditi s strani gojencev srednje šole, ki mora biti duhovni temelj režima...

Il Popolo di Trieste tiči v velikih dolgovih. Naročnikov je malo in sploh se razpeta lista dnevno prav za prav le neznatno število. Zato pa poziva fašiste, da se naroče na list, ki ima izvršiti veliko misijo v primorskih pokrajinah. »Slabi fašisti so oni, ki niso naročeni na list, pa bi bili lahko, izdajalec njegove misije in fašistične stvari so vsi tisti, ki odklanjajo svojo moralno in materialno pomoč listu...«

V Kanalu sta bili kar dve dopolavoristični prireditvi. Brezvebinska igra, bučna godba, kričavo petje goriškega »Audaxa«. Križničeva dvorana je bila sicer polna, ali take uprizoritve ne zapuste v ljudstvu vtiša, kakršnega si želi fašistični tajnik Avenanti, ki sili z dopolavorističnimi nastopi v vse slovenske središčne kraje. Ljudstvo pogreša svojih nekdanjih lepih kulturnih prireditev. Italijanske so tuje njegovi duševnosti.

Goriški dobrovoljci so doživeli pod prejšnjim, pa tudi pod sedanjim režimom že mnogo preziranj in zapostavljanja. Ustanovili so si društvo s svojo obrambo in prva leta je padla na občinah njihovi narsikaka trpka beseda zaradi postopanja z njimi celo s strani, ki bi jih morala ščititi.

V Gorico je bilo pozvanih polno mladih fašistov iz stare Italije v službe, katere bi prav lahko opravljali domači dobrovoljci. Fašistični hijerarhi so jim pozneje obljubljali obzirnost in pomoč, napovedovali so jim odstop zemljišč za kolonizacijo in odredili v sklepih zborovanj prednost pri delu in službah. Pa je ostalo vse le pri besedah. Končno so se polastili društva fašisti in letošnji občni zbor je bil zgolj proslavljanje fašizma in konzula Avenantija. Med goriškimi dobrovoljci je večina takih, ki životarijo v grenkih spominih na boje za »osvoboditev« Gorice, v kateri so hoteli primerno živeti.

Moderna trboveljska klavnica

Trbovlje, 20. marca.

V sredo je bila izvršena kolavdacija nove občinske klavnice. Komisija se je zelo pohvalno izrazila o res moderni ureditvi te nove naprave, ki pomenja, združena s hladilnico, za Trbovlje veliko pridobitev v zdravstveno-socialnem pogledu. Stavba na dela je izvršila domača tvrdka Čiča, vse stroje pa so dobavile škodove tovarne. Pravilnik, ki ga je predložila občinska uprava kr.banski upravi je že odobren in bo začela klavnica lahko poslovati že s prvim aprilom. Klavne takse se bodo plačevale po modernem sistemu in sicer 0,90 Din od kg čistega mesa in to za vse: za klanje, čiščenje drobovja, hladilnico itd. Te takse so socialno in moralno upravičene in je naša občina prva v Jugoslaviji, ki je uvedla ta moderni sistem. Uredba in celotna naprava klavnice bo lahko služila za vzor podeželske moderne klavnice in naša občina je lahko ponosna na svojo napravo.

Pred veliko razpravo proti Hribarju

Ljubljana, 20. marca.

Za proces proti Ivanu Hribarju, 31letnemu posestniku iz Goričice pri Lhanu v kamniškem srezu vlada splošno zanimanje, osobito med prebivalstvom kamniškega okraja. Kazenska preiskava je bila že pred mesecem zaključena. Državni tožilec toži Ivana Hribarja poskušenege umora po paragrafu 148. kz. in pa prestopka zoper čast po paragrafu 302. kz. Kakor znano, je mlad di Ivan Hribar izjavil 21. novembra lani svoje dekle Ivanka Kavkovo v gozdič Dobrovo, kjer ji je v britvijo prizadejal več vrezin po rokah in obrazu in ga naposled z vso silo vrezal v grlo tako, da ga ji je do

Nenavadna nesreča mladega tesarja

Tram mu je zlomil rebra, ki so se zasadila v pljuča

Zagorje ob Savi, 20. marca.

V sredo popoldne se je hudo ponesrečil pri podiranju hiše-barake v Lebringu 20letni tesar Franc Koritnik iz Hrastnika. Koritnik in njegov tovariš iz Hrastnika sta bila od steklarne poslana v Zagorje, da podrta hišo, katere dele bi potem odpeljali v Hrastnik in tam na novo postavili, ker so steklarji deloma bili prestavljeni v Hrastnik, ko se je v Zagorju prenehalo obratovanje.

Pri odstranjevanju lesa raz streho je Koritniku spodrsnilo, da je padel na tla, na njega pa velk tram. Pri tem je dobil Ko-

ritnik hude poškodbe in je malo upanja, da bo ostal pri življenju. Tram mu je namreč zlomil štiri rebra, ki so se zasadila v pljuča. Tudi druge poškodbe so hude. Poklicali so zdravnika g. dr. Zarnika in gosпода dr. Gruma. Ker je ponesrečenec prišel otekati, je bil prevoz v bolnico izključen. Prinesli so ga v stanovanje rudarja Romiha, ki ga je iz človekoljubja vzel pod streho, čeprav nima sam dovolj prostora. Popoldne so prišli posetit ponesrečenega sina starši, ki jih je nesreča silno potrla. Koritnik bi moral prihodnji mesec oditi v vojaško službovanje.

Eksplodzija dinamona v roki neprevidneža

Grozovita nezgoda pri godovanjskem streljanju

Polzela, 20. marca.

Tudi v Savinjskih krajih je že v stari navadi neprevidno streljanje in to zlasti za Veliko noč. Binkosti in povrh še na razne godove. Ker si je sv. Jožeta izbralo v naših krajih toliko ljudi za svojega patrona, je bilo tako streljanje posebno živahno v sredo večer.

V Stefančičevi gostilni na Polzeli se je zbralo veliko število Jožetov, a seveda tudi Jožice ni manjkalo. V sosednji gostilni pa se je okrog 20. sestala večja družba fantov z namenom, da bi godovnjakom »ofirali«. Da pa ne bi bilo tako prazno, kakor so rekli, je eden od fantov prinesel s seboj par kosov dinamona. Ob tej priliki se je žal zopet uresničil stari pregovor, da nesreča nikdar ne počiva. Od nekoga krojača se je vračal popolnoma trezen 20letni Karol Golobič, po rodu iz Brezje, sedaj pa dninar pri županu g. Antonu Mešiču, in je padel v to družbo. Fantje so se okrog pol 21. pripravili k »ofiranju«, nesrečni Golobič pa je hotel pri izstrelitvi dinamona igrati na vsak način važnejšo vlogo. Eden od fantov je bil vtnklil vžigalno vrvico in jo zanetil. V tem hipu pa je skočil k njemu Golobič, ki se je prej razgovarjal z drugimi fanti, in je zaklical: »Pusti, da bom jaz zažgal!« — Nekateri so ga odrivali, čes da vrvice že gori, on

pa se za to ni zmenil ter je zgrabil za patrono eksploziva, dasi je oni, ki je bil vžigalno vrvico prižgal, v poslednje svastilo na vso moč zakričal: »Vrzi proč, da ti v roki ne počije!«

Ta svarilni klic pa je bil že prepozno. Dinamon je eksplodiral v roki nesrečnega mladčiča, da mu je desno roko v zapestju odtrgalo in so po zraku leteli prsti in kosti.

Veselačenja je bilo konec. Nesrečnega Golobiča so naložili na voz in odpeljali k okrožnemu zdravniku g. dr. Cervinku, ki mu je nudil prvo pomoč ter odredil njegov takojšnji prevoz v bolnišnico. V par minutah je avto trgovca g. Rojnika zdržal po poledenosti cesti z ranjenecem v celjsko javno bolnico.

Tu so ponesrečenemu morali takoj amputirati desno nad zapestjem. Za njegovo življenje pa ni več opasnosti, če ne nastopijo posebne komplikacije.

Res čudno je, da se ljudje še niso izučili in da še vedno ob tolikih nesrečah neprevidno streljajo iz vsakega orožja in vseh pripomočkov od primitivnih in navadnih možnarjev pa do raznih eksplozivnih nabojev, da bi dali duška svojemu dobru razpoloženju. Potrebna bi bila glede uporabe vsakovrstnega streliva in razstreliva še mnogo strožja oblastna kontrola, kakor doslej.

Šatarna taborišča na tržišču v Gjevgljeli

Po potresu se je v Gjevgljeli vselilo tudi več prizadetih okoličanov, ki pod šotori delijo usodo s sotrpini-meščani.

Britvica
za
vsako
kožo!

Tudi za najbolj občutljivo kožo brez-
pogojno zanesljiva. Dobiva se povsod.

Preprodajalec naj se obrne
na Gustav Husser & Sohn,
Wien, VII., Rietberggasse 10.

Domače vesti

* Zakaj smo prenehali z objavljanim »Sejka«? Tako nas dan za danem vprašujejo braleci in bralci, ki kar verjeti ne morejo, da je našega romana — konec in ker ga je konec, res konec, nepreklicno konec, jim seveda ne moremo pomagati. A veseli nas, da smo tako imenitno pogodili njihovokus, in da ga pogodi smo še enkrat, pričnemo v nedeljo, 22. t. m. objavljati novi roman »Jutra«, ki bo pod naslovom »Dva zakona« ubiral prav tiste strune globoke čustvene razneženosti kakor naš zadnji roman. Da: če more vobče kaj zategniti »Sejkovo« slavo, tedaj se bo to posrečilo pravkar imenovani ljubavni zgodbi. Tedaj: »Sejka« ni več — pozor na »Dva zakona«!

* Z ljubljanske univerze. Z odlokom ministra prosvete je za člana izpraševalne komisije za upravno pravo v Ljubljani pri polaganju strokovnega izpita za prehod iz pripravne v pomožno skupino imenovan univ. prof. dr. Albin Ogris.

* Seja Poljsko-jugoslovske lige. V sredo zvečer se je v Beogradu vršila seja Poljsko-jugoslovske lige, katere se je udeležil tudi predsednik Poljsko-jugoslovske lige v Varšavi g. Vaclav Kneblewski. Gospod Kneblewski je v svojem govoru razložil cilj projektiranega kongresa članov lige in je poročal tudi o pripravah za kongresa na Poljskem. Kongresa se bodo udeležile delegacije vseh organizacij, ki delujejo za zблиžanje Poljske in Jugoslavije, znanstvene institucije, univerze in propagandistične institucije. Na dnevnem redu kongresa bodo referati o kulturnem zблиžanju, o književnosti, novinarstvu in splošni organizaciji dela za zблиžanje obeh brat-skih narodov. O vsakem let vprašan bo govoril po en Poljak in en Jugosloven. Na sobotni seji so bili izvoljeni referenti in poseben odbor, ki naj vodi priprave za kongres.

* Imenovanje novega župana na Bledu. Z Bleda nam pišejo: Dosedanji blejski župan g. Ivan Rus je bil odstavljen in je imenovan za novega župana g. dr. Jože De Gleria, ki je že pred leti županovalec. Razen župana je bilo odstavljenih še šest drugih odbornikov, ki so jih nadomestili z novimi. Želim, da bi pod vodstvom novega župana občinski odbor složno deloval za blaginjo našega Bleda.

* 70. rojstni dan je obhajal 19. t. m. v krogu svojih domačih g. Jožef Stare, tovarnar polštiva na Rečici pri Bledu. V svoji mladosti se je izučil mizarске obrti in je pozneje, ko je postal samostojen, ustanovil znanostno mizarско podjetje, katerega vodi še sedaj. Vse otroke, od katerih živi še šest sinov in štiri hčere, je vzgojil s pomočjo svoje soproge Katarine v narodnem, sokolskem duhu, saj je bil tudi sam v mladosti dober telovadec in propagator sokolske ideje. Stareti, ki je tudi zvest naročnik »Jutra«, želimo ob njegovi sedemdesetletnici še mnogo srečnih let!

* Mariborska Glasbena Matica na našem jugu. Glasbena Matica iz Maribora bo pomladno pripravila veliko turnejo po Srbiji in Južni Srbiji. V tem povodu je predvčerajšnjim prisel v Skopje predsednik Matice g. Janko Arnuš, ki je posetil bana Lazica ter komandanta armije generala Nedica. Ban Lazic je prevzel pokroviteljstvo nad turnejo. Koncert v Skopju se bo vršil na drugi dan pravoslavne Velike noči. Potem pa se bodo vršili koncerti od Kumanova dalje preko Srbije do Sabca, kjer bo turneja zaključena.

* Potovanje na Dansko v zvezi z mednarodnim mlekarškim kongresom, ki bo od 14. do 17. julija t. l. v Kopenhagenu, organizira zagrebški »Mlekarški List«. Potovanja bo trajalo 10—12 dni in bo stalo z vsoto oskrbo 3600 Din. Podrobne informacije so izšle v 3. številki »Mlekarškega lista«, da je pa jih tudi uredništvo tega lista v Zagrebu. Trg kralja Tomislava br. 21-I. Prijavni rok: do 30. aprila t. l.

* Novo postajališče se je otvorilo včeraj 20. t. m. na progi Perković-Silvno-Sibenik. Imenjuje se Mandolina in se nahaja med postajo Šibenikom in postajališčem Primorsk-Sur. Jurajem.

* Novi grobovi. V čestiti starosti 83 let je na Jožefovo jutraj umrl v Brežicah ugledni meščan, posestnik in bivši trgovec g. Andrej Levak. Pokojnik je bil od mladih nog vzoren narodnjak in napreden mož. Posebne zasluge si je pridobil kot ustanovitelj in dolgoletni načelnik brežiske Posojilnice. Zapušča poleg vdove dva sinova in tri hčerkice. Pogreb se bo vršil danes popoldne na brežiško farno pokopališče. — V Ljubljani je včeraj po daljšem bolehanju umrl poštni zvanjnik Franc Rošman i t. h. Bil je mirnega značaja, priljubljen pri svojih tovariših in številnih znanih. Pogreb bo jutri ob 16. izpred bolniške mrtvaške veže v Sv. Križu. — Nadalje je v ljubljanski splošni bolnišnici umrla včeraj popoldne v starosti 51 let gospa Marija Flakusova, soproga zidarja. V Studenčini pri Mariboru je umrla včeraj jutraj v starosti 84 let gospa Katarina Kremerjeva, vdova po skladarju mojstru. — Bodi pokojnikom ohranjen blag spomin, žalujočim naše iskreno sožalje!

Vremensko poročilo

Meteorološkega zavoda v Ljubljani
20. marca 1931.

Številke za označbo kraja pomenijo:
1. čas opazovanja, 2. stanje barometra,
3. temperatura, 4. relativno vlago v %, 5. smer in brzina vetra, 6. oblakost 1—10, 7. vrsta padavin, 8. padavine v mm.
Ljubljana: 7. 767,7, 2,7, 75, NNE 2, 10. Maribor: 7. 769,5, —2,0, 85, mirno, 0. Mostar: 7. 770,0, 8,0, 76, mirno, 10. Zagreb: 7. 770,0, 3,0, 75, E 2, 9. Beograd: 7. 771,1, 1,0, 83, ESE 2, 0. Sarajevo: 7. 768,8, 2,0, 65, E 4, 0. Skopje: ni dežja. Kumbor: 7. 770,0, 10,0, 74, E 2, 8. Split: 7. 754,9, 9,0, 65, E 4, 2. Rab: 7. 770,4, 8,0, 53, S 2, 9. Vis: 7. 769,2, 6,0, SE 8, 0.

Najvišja temperatura danes v Ljubljani 6,0. v Mariboru 8,2; najnižja v Ljubljani 1,5. v Mariboru —3,0. v Mostaru 4,0. v Zagrebu 2,0. v Beogradu —2,0. v Sarajevu 0,0. Sonce vzhaja ob 6,3, zahaja ob 18,14, luna vzhaja ob 6,45, zahaja ob 20,40.

* Združitev občin v Savinjski dolini. Občina Marija Reka se pridruži St. Pavlu pri Preboldu, pod Gomilsko pa pride občina Grajska vas in vasi St. Rupert ter Sv. Matvež od braslovške občine. Omenjene občine so že pristale na združitvi.

* Zaostalo delo v vinogradih in vinarstvu. Iz Ljutomer nam pišejo: Delo v gorah je letos zaradi dolgotrajne zime zelo zaostalo. Rezi, ki je bila opravljena običajno že februarja, še ni pričel nihče, ker so še tudi najbolj prisojne lege pod snegom, ki pa vendar počasi kopni. Kop bo zelo pozna, marsikateri vinarjenik je najbrže ne bo mogel docela opraviti. V zvezi s tem zaostajanjem dela v gorah je veliko manjkanje v vinskih družinah, ki ga je posušila še splošna gospodarska in posebna vinska kriza. Ta precej številni sloj našega prebivalstva je običajno na pomlad doživljal slabe čase in čisto komaj čakal pomladi in pomladnega dela. Letos pa je njegova kupna moč padla na ničlo. To čutilo vsi poslovni krogi našega vinarstva okoliša.

* Elektrifikacija Salke vasi na Kočevskem se je že pričela. Izvršila jo bo Trboveljska premožkopna družba. Material, ki so ga naročili iz Nemčije, je najmodernejši in ga bo dal rudnik za vso napeljava na razpolago. Kmetje bodo morali plačati samo napeljava od glavnega voda v svoje hiše. 1 kilovoltna ura se bo računala po 4,50 Din. Vlačani so si ustanovili svojo lastno zadrugo za elektrifikacijo.

* Podpiranje živinoreje. Pišejo nam: Občinski odbor v Ljovduhu je sklenil na nedavni seji 14. februarja, da bo razdelil nekaj denarnih nagrad za najlepšo živino, ki jo bodo prignali na sejem 1. aprila, in sicer bo prejel lastnik najlepšega para volov 100 dinarjev. Nagrada za najlepšo kravo in telico pa znaša po 50 Din. Z dovoljenjem ministrstva za trgovino in industrijo se bo vršil odsej ta sejem vsako leto na 1. aprila in 1. septembra.

Junaški
Fred Thomson
v avanturistični drami senzacij in
napetosti
Črni jahač
Premiera ob 4., pol 8. in 9. uri
KINO IDEAL

* Pojasnilo. K članku o bankovnih malega umetnika nas prosí g. Franjo Bulc iz Mirne za naslednje pojasnilo: G. Strah Engelbert mi ni kazal tisočaka v ponedeljek 16. t. m. v neki trebanjski gostilni, res pa je, da mi ga je kazal v nedeljo dopoldne pri meni v gostilni, kjer sem mu jaz dejal, naj mi da tisočak, da ga dam uredništvu »Jutra«, da opozori na izredni talent in na eventuelne posledice. Ker se po Mirni govori, da sem jaz pisec prvega članka, prosim da se objavi, da to ni res.

* Skok v Dravo. Ruski emigrant Fiodor Popov, ki je bival v ruski koloniji v Belem Manastiru, je v sredo prisel v Oslječ ter z mosta skočil v Dravo. Pasantu so priskočili na pomoč ter Popova potegnili na obalo. Policija ga je pridržala pri sebi, da se nesrečni mož umiri.

* Hude opekline. V selu Razboju pri Banjaluki je selakinja Ivka Vidovičeva bila zaposlena s čiščenjem konoplje blizu domačega ognjišča. Nenadoma je padla iskra med sementje, ki se je užgala. Žena je skušala ogenj pogasiti, pri tem pa se je opekla tako nevarno, da je po sodbi zdravnikov le malo upanja na okrevanje.

* Srnjak v gozdu. Zidarski delavci, ki imajo te dni opravke v bližini Sv. Svarcoe hoste pri Litiji, so dobili prav redkega gosta v posete: njihovo delo je prišel pogledat stari srnjak, ki se začudenih zidarjev ni prav nič zbal, ampak jih je prav razgovredno motril. Eden izmed zidarjev pa se je je ojunčil in je pozval tovariša: »Ujemi ga! Previdno se je približal srnjaku in ga je že krepko držal. Tedaj so priskočili še ostali, ki so radovedneža povežali z vrvmi. Vsi srečni so prenesli žival svojem gospodarju, znanemu lovcu g. Niku Krljkarju, ki jih je opozoril na — »soncaj«. Medtem so obvestili o dogodku lastnika svibenskega revirja g. dr. Premrova, ki je ukazal, da so žival spustili. Ko so ga rešili spon, se je pognal srnjak z elegantnimi skoki iz negotoljubne družbe nazaj v svoje kraljestvo.

* Tri divje svinje je ustrelil. Iz Kočevja nam pišejo: V sredo in četrtek je priredil g. Loser v svojem lovšči v Polomu lov, katerega se je udeležil tudi g. inž. Jenčič iz Kočevja. Temu je bila sreča naklonjena, da je ustrelil tri divje svinje. Ta zverjad povzroča prebivalstvu veliko škodo. Kljub temu, da jo tako zatirajo je vendar ni moglo popolnoma iztrgati, ker se zna do bro skrivati pred ljudmi.

* Mlad nepravilnik. Poročali smo pred kratkim, da so jeseniški orožniki aretirali 15 letnega fantiča J. M., ki je ukradel nekemu tesarju 540 Din. Fantu so orožniki predali v sodne zapor v Kranjski gori, od koder je čez nekaj dni na nepojasnjen način pobegnil. Orožniki so ga kmalu nato ujeli v bližini vasi Belce pri Dovjem in ga ponovno odvedli v kranjskoogorske zapore. Fant pa se je menda izrazil, da bi rajši kaj delal, kakor le sedel v zaporu, naker so ga poslali v neki kranjskoogorski hotel, da bi cepil drva. Pri cepljenju drva pa si je za namenom, da bi mu ne bilo treba delati ali sedeti v zaporu, odsekal kazalec leve roke, tako da se je prst držal sampa se za kožo. Mladega nepoboljšljiva so prepeljali v splošno bolnico ljubljansko. Ko bo pa fant okrevale, se bo sodno postopanje napram njemu nadaljevalo.

* Priporočil krojaški pomočnik. Nedavno je vstopil v krojaško delavnico g. Knola. V Litiji pomočnik Franjo K. ki je pokazal kmalu svojo čudno barvo. Po gostinjah je pričel delati na račun svojega gospodarja

zapitke, kadar se ga je naložil je pa delal povsod nadlego. Na zvit način si je prijel stil pri nekem litjskem dekletu zlat prstan z oblubo, da ji ga bo vrnil drugi dan. Pa je prstan zastavil v neki gostilni na račun neplačane zapitke. V vrtložen slanju je naredel še gospodarja g. Knola in je moralo posredovati orožništvo. Zda je pa Franceta zvela noč.

* Grozen zločin nezakonske matere. Služkinja Ana Hercegovca, zaposlena pri neki rodbini na Maksimirske cesti v Zagrebu, je te dni čutila, da bo postala mati. Zapustila je službo in šla k neki znanki, kjer je porodila dvojčke, dečka in deklico. Da bi »prikrila sramoto«, je otročička takoj po porodu zadušila, trupelci zavila v vrečo in jo pustila na dvorišču. Ko je policija izvedela za zločin, je Ana že zapustila Zagreb ter se odpravila v svoj rojstni kraj Prelog. A že na potu v rojstni kraj jo je neki detektiv zalotil na vlaku in jo aretirjal. Ana je zatrijevala, da sta se otročička rodila mrtva, toda zdravniki so ugotovili, da sta bila oba zadušena z bombažem v ustih.

* Oblike in klobuke kemično čisti. barva, plisira in lika tovarna Jos. Reich.

Iz Ljubljane

u— Nedeljsko javno predavanje Slavišćinega kluba v Filharmonični dvorani. Jutrišnje predavanje dr. St. Vurnika o vprašanju slovenstva in ljudski umetnosti se ne bo vršilo, kakor je bilo javljeno, v kinu Ljubljanski dvor, ampak kakor redno dosedaj v dvorani Filharmonične družbe na Kongresnem trgu (kino Matice). Izredno zanimiva, še popolnoma neraziskana snov predavanja, ki bo spremljana s skioptičnimi slikami, bo gotovo privabila naše občinstvo k posetu. Vstop prost.

u— Ponovitev Sattnerjeve kantate »Ojliki«. Pevski zbor Glasbene Matice ljubljanske bo pod vodstvom ravatelja g. Mirka Polića ponovil na cvetno nedeljo ob 15. v veliki uniojski dvorani P. Hug. Sattnerjevo kantato za soli, zbor in veliki orkester »Ojliki«. Pri drugem izvajanju bo sodeloval popolnoma isti aparat kakor na oficialni proslavi Sattnerjeve 80 letnice. Poleg »Ojlike« bo izvajal orkester Beethovno uverturo »Leonora«, župnik P. Gvido Rant pa bo spregovoril o zaslužnem slavlencu. Za koncert veljajo znižane ljudske cene. Vstopnice so že v predprodaji v Matični knjižarni.

u— Iz gledališča. »Trije vaški svetniki« se drevi ponove v drami za red B. V nedeljo bo v drami sama večerna predstava. Uporjori se po partedenskem presledku izredno priljubljeno komedija »Naš gospod župnik« z g. Cesarjem v glavni vlogi. Veljajo znižane, ljudske cene. — Abonent redca C opozarjamo, da se je v operi moral zaradi bolezni g. Thierryjeve spremeniti vrstni red predstav, zato imajo drevi opero »Svanda dudak«. Jutri ob 20. se uporjori eno najlepših francoskih opernih del »Luzia« z g. Gjungečevu v glavni vlogi. Cene znižane, ljudske.

u— Matineja šaloiger z miško Miki. ZKD bo predvajala danes ob 15. in jutri ob 11. v prostorih Elitnega kina Matice zabavno matinejo veseloiger, v kateri nastopa priljubljena miška Miki. Spored je obsežen in bo zadovoljil vsakega gledalca. Za uvod se bo predvajal nov zvočni tehnik, nato pa pridejo po vrsti šaloiger: »Feliks na Oceanu«, »Feliks je lovake«, »Čvrsti deček«, »Medvedji ples« ter »Miki in vila«. Starši privoščite malčkom urico vedre zabave!

u— Zadržite v sezoni bo v nedeljo uporjoril Sentjakovski oder izvrstno burko v treh dejanjih »Prostozidarije«, ki je imela pri vseh dosedanjih predstavah izreden uspeh. Posetniki se že dolgo niso tako nasmejali kot pri tej burki. Posetniki naj si že v »predprodaji« zagotovijo prostore. Vstopnice so pri g. Mihošu Karničniku na Starem trgu.

u— Ljudska univerza za obrtniške vajence. Zveza obrtnih zadrug v Ljubljani priredi v ponedeljek 23. t. m. ob pol 19. v veliki dvorani mestnega doma v Ljubljani, Kerkov trg, vajensko predavanje. Predaval bo g. Josip Rebek o vajencu, delavnici, šoli in domu. Vstopnina prosta. Vabljeni tudi moštri in pomočniki!

u— Zahvala. Prejeli smo: Ker mi je došlo z god toliko čestitk, pismenih in ustnenih, da se ne morem vsakomur posebej zahvaliti, se vsem najiskrenejše zahvaljujem po tej poti. — Josip Turk, starosta JGS in občinski svetnik.

u— Lutkovno gledališče na Taboru ponovi jutri ob 15. narodno pripoved v 8 slikah: »Martin Krpan«. Udeležite se mične predstave!

u— Klub Primorci vabi članice in znanke, da se danes ob pol 15. v čim večjem številu udeležijo pogreba g. Dolca, brata klubovega predsednika g. Maše Gromove. Zbirališče pred bolniško mrtvašnico.

u— V društvu »Soča« bo predaval drevi ob pol 21. g. Hubert Marjanovič, tajnik moškega učiteljskega v Ljubljani o srednjeveških spomenikih v Dioklecijanovi palači v Splitu. Vabljeni člani, prijatelji in posebno dijaštvo. Vstop vsem prost.

u— Gospodine, ki se žele izpopolniti v kuhanju, naj se zgledajo v soboto 21. t. m. ob 6. do 7. v društvenih prostorih, Rimska cesta 9. Tečaj se začne v ponedeljek 23. t. m. ob 7. zvečer v šentjakovski šoli. Pogojni ugodni.

u— Društvo Skrb za mladino v Ljubljani vabi svoje članstvo na redni občni zbor v soboto 28. t. m. ob 20. v restavracijski prostorih na Taboru.

u— Kolo jugoslovenskih sester bo prodajalo olike na cvetno soboto popoldne in cvetno nedeljo dopoldne, na kar vljudno opozarja svoje dobrotnike in prijatelje za blagohotno naklonjenost!

u— Sokolsko društvo Ljubljana-Siška je priredilo v nedeljo dopoldne drušvene naraščajske tekme kot pregled pripravljenosti za obvezne župne tekme, ki se vrše prihodnji mesec. Tekmovalniki rezultati so bih deloma zadovoljivi, pri moškem naraščaju (višji oddelek) celo pravi dobri. Prihodnjo nedeljo se vrši društvena tekma za oboje članstvo. Za Binkošti namerava prirediti društvo za oboji naraščaj in oboje članstvo izlet na Sušak.

u— Pozor! Preporod! Drevi se vrši zadnja Preporodova plesna vaja pod vodstvom plesnega mojstra g. Jenka. Ker je mišljen zaščitke kot občajna plesna vaja, so vljudno vabljeni tudi vsi oni, ki niso redni obiskovalci naših vaj pa bi se radi še enkrat pošteno naplesali. Ker je čisti dobil

ček namenjen za letovanje revnih srednje-solcev na morju, pričakujemo številnega obiska od vseh naših prijateljev. Začetek točno ob 20. Vsak vljudno vabljen!

u— Oblastna strelska družina Ljubljana. bo imela jutri ob pol 10. v hotelu »Lloyd« občni zbor. Udeležba članstva strogo obvezna.

u— Domača veselica (Hausball) SK Ilirije preložena. Prireditveni odbor SK Ilirije sporoča vsemu članstvu in prijateljem Ilirije, da je domača veselica, ki bi se morala vršiti danes v veliki dvorani Kazine preložena na kasnejši termin. Novi termin se objavi pravočasno. — Prireditveni odbor.

u— Dela na ulicah. Te dni so pričeli s popravilanjem hodnika v Jerličevi ulici v smeri od Ažoške ceste proti podaljšku Masarykovce ceste. Hodnik ob vojaškem oskrbovališču in po Povšetovi ulici do cukrarne na Poljanskem nasipu, ki je bil v zelo slabem stanju, je tudi že primeroma dobro urejen. Posipajo tudi hodnik v Alešov-čevi ulici ter vsa pota v parku na Hrvatskem trgu. Seveda pa imamo v Ljubljani še veliko ulic, ki so zelo potrebne večje nege, zlasti ob dežju, ko tam nastane strahovita brozga.

u— Tatvina sukničja z dvema denarnicama. V torkle se je neznan dolgorastni vthotapil v stanovanje g. Josipa Sv. Emonski ulici in ukradel lovski suknič, v katerem sta se nahajali dve denarnici z vsebino 2400 Din. Ukradeni suknič je iz zelene-ga sukna. Tatvina je prijavljena policiji, ki tatu še ni zločilela.

u— Da boste znali svojo trto obrezati, pridite danes ob 15. v vrt pri hiši g. Munde v Gradišču!

u— Damsko perilo, moderne bluze, torbice, floraste nogavice in rokavice po najsolidnejših cenah pri trvdki Šterk nasl. Karničnik. Stari trg 18.

u— Sralce, opornice in modne, kravate in nogavice v krasni izbiri in naicejence pri trvdki Šterk nasl. Karničnik. Stari trg 18.

Iz Celja

u— Lep dvojni jubilej praznuje danes v Celju v krogu svojih ožjih sorodnikov g. Franc Šribar, posestnik in klobučar na Glavnem trgu. Jubilar se je rodil pred 75 leti na Ložnici pri Celju. Že kot deček je kazal veliko veselje in zanimanje za klobučarsko obrt. Kot pomočnik je obhodial veliko sveta in v tujini izpopolnil svoje strokovno znanje. Ravno pred 50 leti se je naselil v Celju in odprl lastno klobučarsko delavnico in trgovino s klobuki, ki jo vodi čil in zdrav še danes. Slavljenec je bil že od doma vzgojen v narodnem duhu, vedno odločen in neustrašen Slovenec in se je boril za pravice naroda in našega obrtništva v težkih predvojniš časih vedno v prvih vrstah z našimi najboljšimi narodnjaki proti avstrijskemu mačehovstvu in celjski nemškutariji. Možu-poštenjaku, ki je eden zadnjih mojstrov izdelovalcev klobukov v ročnih delom v naših krajih, k njegovemu jubileju iskreno čestitamo in mu ključemo z vsem narodnim Celjem vred: »Še na mnoga leta«!

u— Predavanje univ. prof. dr. Frana Hešiča je v sredo zvečer v popolnoma zasedeni veliki dvorani Narodnega doma doseglo izredno lep uspeh. Predavatelj je omislal razmere na Poljskem in orisal z velikim poznanjem življenje in delovanje maršala Pilsudskega. Želeti bi bilo, da bi agilna celjska podružnica društva »Soča« priredila še več takih poučnih slovenskih večerov.

u— Mestni kino bo predvajal drevi ob 20.30 prvič zvočni vellefilm »Sinji angel«. V glavni vlogi Emil Janings. Predigra: zvočna enodejanka.

u— Nesreče. Pri delu je padla 50 letna postrežnica Helena Žekarjeva iz Celja tako nesrečno, da se zlomila desno podlaket. Zletnemu monterju Vinku Pretnerju iz Zg. Grušovelj so padle pri delu težke izolacijske škarje na levo stran prsnega koša in mu zlomile enajsto rebro. Oba poškodovanca sta morala v bolnico.

u— Sirov napad Ko se je v sredo 18. t. m. dopoldne okrog 9. ure vračal s kolesom iz Trnovca na Bukovčjak 26 letni raznašalec kruha Ivan G., ga je na cesti dohitel s kolesom 23 letni pekovski pomočnik Stan-ko K. iz Zavodne in ga napadel. Sunil ga je na tla in divje obdeloval s pestmi in čevlji po glavi. G. je občutno poškodovan. K. se zagovarja, da ga je G. izžival, a je pravi vzrok konkurenčna nevoščljivost.

u— Z nožem v prsi. Na Jožefovo sta popivala po raznih celjskih in okoliških gostinlah 30 letni brezposelni delavec Jože Košnik in 33 letni brezposelni Jernej Krk, oba iz Zavodne. Ko sta se okrog 19. »vraila domov, sta se v vinskem navdušenju prila in stlepa. Med ruvanjem sta se zavalila po tleh. Košnik je tedaj potegnil nož in zabodel Krka nad levo ključnico v prsno vthino in levo nadlaket. Krka so prepeljali v bolnico. Košnika pa je policija aretirala. Zagovarja se s silobranom.

Iz Maribora

u— Predavanje dr. V. Kukovca. Drevi ob 20. bo predaval v mali dvorani Narodnega doma minister n. r. g. dr. Vekoslav Kukovec o českoslovaškem politiku dr. Karolu Kramarju. Predavanje priredi v proslavo 70-letnice rojstva velikega Slovana dr. Kramarja Jugoslovensko-českoslovaška liga skupno s Sokolom. JČ liga in Sokol torej pričakujeta s strani slovan-sko čutečega občinstva polnoštevilno udeležbo.

u— Cercle français. Drevi ob 20. bo predaval v hrvatskem jeziku K. Hegedusič iz Zagreba v dvorani Zdržne banke o moderni francoski umetnosti od 1850. l do danes. To predavanje, ki je bodo spremljale lepe projekcijske slike, bo uvod k razstavi moderne francoske grafike, ki se bo otvorila v nedeljo 22. t. m. ob 11. v mali dvorani Uniona. Vstopnina ni.

u— Ciril-Metodova podružnica v Mariboru priredi danes 21. t. m. s pričetkom ob 20. v Melju v prostorih g. Frančka Trafenika družabni večer z godbo in petjem. Vstopnina 2 Din. Vabljeni so vsi prijatelji naše šolske družbe.

u— Nabavljajna zadruga drž. uslužbencev v Mariboru ima svoj redni letni občni zbor 22. t. m. ob 8.30 predpoldne v dvorani lastnega doma Rotovski trg št. 2. Kot izkaznica službi društvena legitimacija oziroma nakupna knjižica.

u— Anolo kino. Danes in jutri, 22. t. m. dvojni spored: Udari! Ogoljujani goljufi. Fred Thomson.

u— Na 200 izgnancev iz Avstrije je prišlo zadnje dni v Maribor po odgonu. Vsi izgnanci pripovedujejo, da zadnje čase avstrijske oblasti sistematično izganjajo vse naše državljane. Enostavno prisilijo gospodarja (naši ljudje so po večini zapo-

Danes ob 4., pol 8. in 9. uri
Zvočni film divnega, ljubavnega čara
in petja

Prebujenje

V glavni vlogi oboževana
Vilma Banky

Telefon 2730.

KINO DVOR

sleni na kmetih), da odpove službo, nato pa pride orožnik, »brezposelnec« kot nadležna tulca aretirja in zapre, naker ga po odgonu spravijo v našo državo. Med izgnanimi je največ takih, ki so sploh vse življenje ali že nad 20 let bili v Avstriji in naše države sploh še niso videli, so pa po pristojnosti naši državljani. Pri nas je pa še vedno dovolj in preveč avstrijskih državljancev pod pretežno strokovne nena-dnostljivosti.

u— Nezgodna smučarja. Pri smučarskem treningu se je ponesrečil 18-letni dijak Vlado Pušenjak, sin bivšega narodnega poslanca in znan dijaški šahist. Padel je tako nesrečno, da si je nalomil desno nogo v kolenu. Prepeljali so ga v bolnico.

u— Riziko dela. K temu poročilu je pristaviti, da se je ponesrečil delavec Julij Tavčar (ne Julija Tancar), da ga ni vrget stroj, ampak da ga je udaril jermen, ki se je utrgal, in da fant ni dobil težkih poškodb, ker je bil že včeraj zopet na delu.

u— Z vrelo kavo se je oparil v Trstenjaku ul. 20. letni vnucek podnajeinik Zo-jilje Grabič, Otmar Perko. Pri igranju v kuhinji je pograbil za konec vrele črne kave in si tekočino polil po obrazu in prsih. S hudimi opeklinami so ga odpeljali z rešitnim avtom v bolnico, kjer je umrl.

u— Če prideš v Maribor slaviti svoj god. 72-letni Joža Grobelnik iz Sv. Martina na Pohorju je po svojem starem običaju tudi letno prišel godovati v Studence. Včeraj jutraj okrog 3. pa so ga našli na cesti v Studenčih z zlomljeno desno nogo. Starček je spodrsnil na starem ledu in pri padcu ponesrečil. Spravili so ga v bolnico.

u— Meljski hrib se zopet ruši. Včeraj jutraj se je sprožilo na južnem pobočju Meljskega hriba nekaj manjših plazov, ki so pridrevli na cesto ob Dravi. Eden teh plazov je podrl na tla kolesarja Janka Frasa od Sv. Petra. Fant se je močno prestrašil, k sreči pa ni dobil težjih poškodb. Skrajni čas je, da se pereče vprašanje regulacije tega nevarnega predela, ki je ena glavnih prometnih žil našega mesta, uredi.

u— Speč voznik pripeljal v Maribor 10 svinj. Včeraj jutraj je stražnik ustavlil na glavnem kolodvoru večje kmečko vozilo, v katerega sta bila vprežena dva konja. Na vozu je bilo naloženih 10 svinj, namenjenih za mariborsko klavnico. Voznik Anton K. iz Varazdina pa je

Iz Trebnjega

tr— Odlikovanja. Nj. Vel. kralj je odlikoval z redom sv. Save V. vrste našega župana posestnika g. Josipa Zupančiča in gostilničarja Alojza Pavlina, a g. Ignaca Huca, posestnika in dolgotrajnega tukajšnjega župana, in Franca Kastelica, posestnika iz Starega trga, z zlato kolajno, vse v znak priznanja za njihove državljanske zasluge. Ta odlikovanja je osebno izročil v petek sreški načelnik g. dr. Logar iz Novega mesta s primernim nagovorom in čestitkami. Istočasno je prejel odlikovanje sv. Save V. vrste tudi župan iz Dobrne g. Fran Koperč in zlato kolajno g. Kužnik Franc, posestnik istotam. Vsem odlikovancem naše čestitke!

Iz Novega mesta

n— Občni zbor železničarske jubilejne knjižnice v Novega mesta bo z običajnim dnevnim redom 25. t. m. ob 16. v društvenem lokalu.

n— Olepševalno društvo je imelo dne 17. t. m. občni zbor. Nenavadno malo število navzočih članov (11) je napravilo vtis, da se društveni člani, kakor ostalo občinstvo, vse premalo zanimajo za poštovno delo tega pred 32 leti ustanovljenega društva, ki je napravilo s »kromnimi« sredstvi mnogo koristnega za procvit mesta. Oskrbuje vse javne nasade. Napravila nova in popravila stara šetališča. Sistematično deluje za pospeševanje tujkega prometa. Drevesnico je zaradi tatvin moralo opustiti. Dalo je inicijativno za planiranje Loke pred mestnim kopališčem. Trudi se, da se zasebni Ravoglog zopet odpre obiskovalcem. Napraviti namerava prehod za pešce ob železniškem mostu čez Krko, da se skrajša pot do uradov in šol za cca 2 km. Denarnega prometa je imelo društvo lani 27.326 Din. Blagajna ima razpoložljive gotovine 4374 Din. Novemu odboru, ki pa je v glavnem staro, predseduje g. Ferdo Buk, ki vodi društvo 12. leto.

Iz Kočevja

kč— Na zadnji občinski seji 12. t. m. je bilo storjenih nekaj važnih sklepov. Živnopravska zadruga v Lipovcu, ki vzdržuje v Kočevju svojo mlekarico, je zaprosila občino, da se ji podeli tudi koncesija za prodajo mrzlih jedil in za točenje brezalkoholnih pijač. Kljub temu, da sta g. Peterlin in dr. Lavrič utemeljevala potrebo brezalkoholne gostilne v Kočevju, je večina odbora odklonila prošnjo za točenje brezalkoholnih pijač, pač pa je pristala na prodajo jedil. Kar se tiče prispevka za pomoč bednim in brezposelnim, je sklenil odbor, da zaradi slabega finančnega stanja mestna občina ne more prispevati več kakor 1000 Din. Za vedno je napravil komitec različnim neresničnim govoricam o Mestni hranilnici g. Peterlin, kateremu je bila poverjena obnema z g. Erkerjem revizija blagajniških knjig mestne občine, premoženjske uprave, ubožnega sklada, elektrarne in vodarne. Odkar je mestni župan g. Kostanjevec, je občina uresničila načrte o njeni sanaciji. Po poročilu izkazuje blagajna mestne občine 1.610.417,60 Din dohodkov, 1.342.819,70 Din izdatkov, ostanek je 267.597,90 Din, elektrarna in vodarnica 1.201.182,68 Din dohodkov, 1.143.971,19 Din izdatkov, ostanek znaša 57.211,49 Din. Enako velike uspehe je dosegla premoženjska uprava, pri kateri predstavljajo že lesena skladišča in žaga ogromno vrednost. Ubožni sklad pa izkazuje 64 tisoč 953,35 Din deficita, kar znašajo njegovi izdatki 80.537,85 Din, dohodki pa samo 16.442,50 Din. Z ostanke se bo sanirala mestna hranilnica. Poročilo je bilo sprejeto z odobravanjem. Nato je bil sestavljen odbor, ki bo vodil 31. t. m. ljudsko štetje. Na koncu je g. Peterlin še omenil potrebo novega pokopališča. G. župan je odgovoril na vprašanje g. dr. Sajovic, da je Mestna hranilnica v štirih tednih, odkar redno posluje, dosegla razveseljevalne uspehe.

Iz Ptuja

j— Predavanje. V nedeljo 22. t. m. ob 10. dopoldne bo pod okriljem francoskega krožka predaval v mestnem gledališču gospod K. Hegedušić, akademski slikar iz Zagreba, o moderni francoski umetnosti s projekcijami (v hrvaškem jeziku). G. predavatelj, ki je eden izmed najboljših jugoslovanskih slikarjev, je predsednik in organizator »Zemlje«, ki zastopa moderno smer v slikarstvu. Predavanje obeta mnogo pouka in užitka. Vstopnice po 5 in 2 Din.

Iz Murske Sobotice

mr— Nova Kredtina zadruga se je ustanovila 8. t. m. v Prosenjakovcih. Predsednik je posestnik Varga Kalman. Nova zadruga je članica Zveze slovenskih združenj v Ljubljani. Pri ustanovitvi sta sodelovala g. Vezer Geza iz Martijancev in notar g. Anton Koder iz Sobotice.

mr— Prestovoljno gasilno društvo v Murski Soboti. Sedaj, ko je bil pristop k Zvezi slovenskih združenj, so nastale nove težave. Sobotčanci so zahtevali župo v Murski Soboti, na kar pa župa v Martijanci ni hotela pristati. Da se vseeno izvede sklep o pristopu, se je sklenilo naprositi Zvezo, da dodeli soboško društvo župi v Strukovcih. Glede prapora z madžarskim napisom tudi še na zadnjem obnem zboru ni prišlo do odločitve. Zbor je pobilisti poveljstvo, da o tem samostojno odloči. Kaže, da se ne bo nabavil nov prapor, nego se bo madžarski napis nadomestil s slovenskim.

mr— G. Franc Koder, brat tukajšnjega notarja, je otvoril svojo pisarno zaenkrat skupaj z odvetočnikom dr. Valjem.

Dopisi

KAMNIK. Trgovci iz kamniškega sreza so 15. t. m. zborovali v Kamniku. Obpravljala se se pereča stanovska vprašanja. Zbora sta se udeležila tudi g. dr. Ogrin, sreški načelnik, in delegat Zveze trgovskih gremijev g. Kaiser. — Naši kolektariji so pred tednom izvolili odbor, ki bo vršil vse posle do ustanovitve kluba. Predsednik je g. Drašek Drago, tajnik g. Vívoda Janko, blagajnik g. Klemenčič Josko, odbornik g. Horvat Lovro. — Gasilci so te dni pokrenili akcijo za pridobivanje podpornih članov, ki je prav uspešna. — Rokovnjačec so na Jožefovo zadnjič zelo uspešno igrali v Čitalnici.

RIBNICA NA DOLENJSKEM. Letošnji zimski naš šahovski klub odigral turnir. Prvo mesto med 13 udeleženci si je priboril g. Davorin Onič, ki je dobil vseh 13 partij. G. Onič igra sedaj simultano z vsemi igralci turnirja. Lutkovno gledališče meštanske šole je uprizorilo preteklo nedeljo igro »Gašperček junak«.

HRASTNIK. Kino Narodni dom predvaja danes in v nedeljo Metrofilm »Inozemski vrag«.

SEVNICA. Kmetijsko predavanje se bo, kakor običajno, vršilo jutri v nedeljo ob 8. v osnovni šoli. O kmetijskem združenstvu bo govoril g. učitelj Klemenec. Vsi kmetovalci vabljeni! — Obrtna nadaljevalna šola je bila ustanovljena 1909. Po vojni deluje z vno v prid strokovni in nacionalni vzgoji. V tekočem šolskem letu so v prvem letniku obrtne šole 24 vajenci, v drugem letniku trgovske šole pa 7 vajencev in vajenk. Največ obrtniškega naraščanja je iz kovinske stroke. Pouk, ki ga vodijo naši učitelji, se vrši v poslopju bivše nemške šole domala vsak večer po 2 do 3 ure pa tudi ob nedeljah dopoldne. Uspehi so vidni od leta do leta.

RADEČE. »Kino Jadran« bo predvajal v nedeljo 22. t. m. film »Ana Karenina« po romanu ruskega veljenjaka Leva Tolstoea. V glavnih vlogah priljubljeni par Greta Garbo in John Gilbert. Predstave ob pol 4. in pol 9.

DRAMLJE. V nedeljo 8. t. m. sta bila na slovesen način zaključena kmetijska nadaljevalna šola in trimesečni gospodinjstvi tečaj. Gospodinjstvi tečaj je vodila g. Sittigova, ki je dosegla z neumornim delom nepričakovane uspehe. Zadnji teden ji je bila pridružena od banke uprave pomočnica gđ. Kračnikova. K uspehu je mnogo pripomogla naša poštovna učiteljica gđ. Julka Kinclova, ki je ves čas tečaja poučevala po dva predmeta. Tudi gđ. Bregantova je pridno pomagala. Kmetijsko - nadaljevalno šolo je vodil učitelj iz St. Jurja g. Hajnšek s pomočjo g. inž. Kropivška in upravitelja g. Zagra iz St. Jurja ob juž. žel. Največ zaslug, da se je tečaj vršil v Dramljah, pripada nedvomno Društvu kmetijskih fantov in deklet. Ko uvod za zaključno prireditev so fantje in dekleta obeh tečajev uprizorili pod vodstvom učiteljice gđ. Kinclove igro »Pri Brodnikovi«. Župan g. Blaž Jesenek je pozdravil goste in prireditelje, nakar je g. Hajnšek podal kratko poročilo o kmetijski nadaljevalni šoli v Dramljah. Iz poročila je bilo posneti, da so fantje redno in z veseljem delo zimi posejali to šolo. Kako važni so gospodinjstvi tečaji za kmetijska dekleta, je pojasnila učiteljica gđ. Kinclova. G. Sittigova je učenkam s kratkim nagovorom razdelila spričevala. Zastopnik banke uprave g. Okorn je poudarjal, da je rešitev iz budega gospodarskega položaja mogoče le z izobrazbo in delom. Pod vodstvom g. Hajnške so nato zapeli fantje in dekleta nekaj domačih pesmi, nakar je sledila zakuska, h kateri so bili povabljeni tudi starši učencev in učenek.

POLZELA. V ponedeljek je odšel na novo službeno mesto na postajo v Bohinjski Bistrici skladiščnik g. Bernot. Služboval je 12 let na poljskih postajah in bil splošno priljubljen. — Za sklad Sokolskega doma na Polzeli so darovali g. Ivan Repnik in trije neimenovani po 100 Din. V nedeljo 15. t. m. je v Cimpermanovi dvorani uprizoril Sokol ljudsko igro »Reveč Andrejček«, ki je pod režijo br. Polanca lepo uspela. Vsi igralci so dobro rešili svoje vloge. K lepemu podajanju ulog jih je gotovo tudi vzpodbujalo dejstvo, da so videli pred seboj natlačeno polno dvorano.

PILSTANJ. Hišo pokojne g. Matilde Bertoldove je kupila občina. Poleg Hranilnice namerava v njej namestiti občinsko pisarno in eventualno oddati še kakšno stanovanje. Zeleti bi bilo, da občina stari rotovž poruši in prostor pridobi na lepoto in na prostoru za sejne in javne prireditve. — Materinski dan bo proslavila mladin tukajšnje osnovne šole 25. t. m. Poleg petja in deklaracij bodo na sporedu tudi razne telodavne točke in mala igrice. Čisti dobček prireditve se bo porabil za kritje stroškov majniškega izleta. — V počastitev spomina svoje nedavno umrle soproge je daroval naš šolski upravitelj g. Stauffer 500 Din v dobre namene. — Naš poštni promet je smešno žalosten. Fari Buče in Polje sta oddaljeni le nekaj 30 minut, in vendar potrebuje pošta iz enega kraja v drugega najmanj 4 do 5 dni, kajti poleg vsega šmarskega sreza mora prepotovati del laškega in celjskega sreza na progi Rajhenburg, Židani most, Grobelno. Podobno in nič manj praktično so zveze med sosednjimi vasi Dobrežice - Virštanj, Zagorje, St. Vid pri Planini itd. Nič boljše se nam ne godi v pogledu dovoza pošte. Saj ni nikakr novejš, če naš okraj ne dobi po par dni pošte. In vendar imamo tudi mi pogoje za boljšo ureditev poštnega prometa. Uvesti bi treba avtobus, ki bi odhajal dopoldne iz St. Jurja in pripehjal s seboj pošto za vse kraje ob tej progi, dopoldne pa bi se vratal v takem času, da bi imel v St. Jurju zvezo z večernimi vlaki. Ako se celjski avtobus ne mara lotiti te zadeve, naj se da koncesija kakemu privatniku ali pa naj to izvede država sama.

SLOV. BISTRICA. Ob številni udeležbi so 15. t. m. pokopali starino g. Srečka Lorberja. Na njegovi prijatelji poti so ga spremljali celo njegovi prijatelji iz Konjice. Ob odprtem grobu se je poslovil od pokopane g. dr. Ervin Mejak. Poudarjal je njegovo kremenito značajnost in narodno zavestnost in se spomnil hudih medvojnih persekucij, ko je pokopnik skrival sokolski arhiv v svojem čebelnjaku. Pevci so pod vodstvom g. Živka zapeli dvojce žalostink. Naj mu bo lahka domača gruda pod pohorskim gozdovi in vinogradi, ki jih je vse svoje življenje tako iskreno ljubil. — Občni zbor podružnice SPD bo danes ob 20. v hotelu »Beograd«. — Kontrola sodov bo poslovala v prihod. četrtletju: 29. aprila, 29. maja in 30. junija v uradnih prostorih na dvorišču Ograjne hranilnice.

VOJNIK. V nedeljo 22. t. m. v sredo 25. t. m. priredi v dvorani ob 15. meščanska šola lepo pripravljeno »Čudežno gosle« v novi, originalni dekoraciji. Osebito zanimivo bo pravilni kraljevski dvor, ki bo nastopal v prav fantastičnih kostumih. Zanimanje za lepo predstavo je prav veliko. Posebna mladinska predstava za vojniško in okoliške osnovne šole pa bo v ponedeljek 23. t. m. ob 10. Zaradi velikih režijskih stroškov se bodo predplačila hvaleno sprejemala.

LJUTOMER. Gremij trgovcev za srez Ljutomer bo imel občni zbor 25. t. m. ob pol 15. v gostilni g. Marška v Radinčih. — Podružnica sadjarskega in vrtnarskega društva v Ljutomeru priredi 25. t. m. po 8. maši v osnovni šoli prvi letošnji sadjarski sešestanek, na katerem bo imel g. Miloš Levstik zanimivo predavanje o pomladnem opravlilu v sadovosnovnih id. Pridite vsi člani in ostali sadjarji. Pouk je potreben posebno letos, ko pričakujemo ugodno sadno leto. — Lutke, ki so na praznik nastopile v Sokolskem domu, so bile za naš kraj novost in so privabile osebito mnogo mladine. Splošno je užgal »Faust«. Izredno za dovoljnost je vzbudil Gašperček, »Snežulčica« pa je ogrela otroška srca.

GOSPODARSTVO

Tarifa skupnega davka na poslovni promet

»Službene novine« od 18. t. m. objavljajo uredbu o skupnem davku na poslovni promet s tarifo za ta davek. O vsebini uredbe smo že poročali. Novi skupni davek se bo pričel pobirati 1. aprila t. l. in sicer na blago v notranjem prometu, dočim se bodo za blago, ki se nahaja na carinarnicah, uporabljale nove odredbe že počenši s 26. marcem t. l.

Tarifa je kakor znano sestavljena na podlagi splošne carinske tarife in vsebuje poleg stopen skupnega davka na poslovni promet za notranji promet in za uvoz v odstotkih tudi rubrike, iz katerih je razvidno, kakšna cena tvori podlago za odmero tega davka, kje se pobira ta davek (pri procentu, v tvornici, na carinarnici itd.) in katere prometne faze so v davku upoštevane. Za razumevanje tarife je treba še omeniti, da velja tam, kjer je rubrika stopnje domačega skupnega davka prazna splošni 1 % davek na poslovni promet kakor doslej; tam pa kjer je v tej rubriki naznačena ničla se dotično blago odmeri v obliki kombiniranega davka na poslovni promet, pri izdelku ali pri odgovarjajoči sirovini.

Skupni davek obsega kakor znano vse nabave istega blaga v trgovinskem prometu. Kjer pa je bilo le mogoče so skupni davek uredili tako, da obsega tudi nabave prejšnjih izdelkov, odnosno sirovin, uporabljenih za izdelavo dotičnega blaga, kakor tudi nabave poznejših izdelkov, ki so bili iz tega blaga izdelani. Kakor je iz tarife razvidno so številne skupine blaga vnešene v ta kombiniran davek na poslovni promet. Številno blago je v domačem prometu prosto, dočim je skoro za vsako tar. številko določen skupni davek pri uvozu, ki je zaradi izravnave obremenitve primerno višji.

V naslednjem navajamo nekaj primerov iz tarife.

Zito in moka

Na pšenico se pobira skupni davek le pri uvozu v višini 2 %, dočim je za notranji promet davek kombiniran tako, da skupni davek na moko v višini 2,2 % obsega ves promet z žitom, kakor tudi promet z običajnim pecivom. Za fino pecivo, ki se mu dodaja mleko, maslo, sladkor itd. morajo peki plačevati dodatni davek od 0,5 %, slaščičarnarji pa dodatni davek od 1 %. Skupni davek na poslovni promet na moko pri uvozu pa 2,8 %. Od skupnega davka na poslovni promet za moko so oproščeni mali vodni mlini.

Za koruzo in ostale vrste žita ni predviden skupni davek v domačem prometu in se plača kakor doslej splošni davek na poslovni promet od 1 %, pri uvozu na skupni davek od 2 %. Za oluščeni riž znaša domača stopnja 2,3 %, uvozna stopnja pa 3,3 % in se pobira davek v tvornici, zato pa je blago v nadaljnjem prometu prosto. Promet riž je prost, ker se pobira kombiniran skupni davek na slad, v tvornici.

Poljski pridelek in kolonijalno blago

Za kmetijske prideleke kakor sočivje, sadje in kolonijalno blago vsebuje tarifa le postavke skupnega davka pri uvozu. Sočivje in sadje je v domačem prometu podvrženo splošnemu davku za poslovni promet. Kolonijalno blago, ki se samo uvaža, pa je seveda po plačilu skupnega davka pri uvozu v nadaljnjem prometu v državi prosto. Hmelj, zdravilna zelišča in rastlinska vlakna so prosta v notranjem prometu, ker se davek plača v obliki kombiniranega davka pri producentih, ki rabijo te sirovine. Pri producentu se plačuje tudi za vse poznejše faze skupni davek za sadne in druge rastlinske soke v višini 1,8 % (pri uvozu 2,8 %), za surogate kave v višini 2,1 % (3 %) in za papriko v višini 2,4 % (3,5 %).

Živina in meso

Skupni davek za govejo živino, drobnico in svinje se plačuje pri običajni obliki izdaje živinskega potnega lista, odnosno dovoljenja za klanje v višini 1,5 % (pri uvozu 2,5 %). V tej kombinirani stopnji je vsebovan tudi promet z mesom, mastjo in mesnimi izdelki, ki so zaradi tega v prometu prosti. Ostali živalski proizvodi, kakor jajca, perutnina, mleko, so podvrženi splošnemu davku na poslovni promet, prav tako konji. Za vse to blago pa so seveda predvidene odgovarjajoče višje stopnje pri uvozu. Za ovčjo volno plača kupec v tvornici 1,5 %.

Les

Promet z drvmi za gorivo se obremeni s tem davkom tako, da se davek od 1,2 % pobere pri nakladanju na železniških in rečno - plovnih postajah; potem pa do drva do konsumenta prosta. Okrogli les je prost vsake obremenitve. Za tesani les se plača davek v višini 1,2 % skupaj z banovinskim tako za izvoz iz gozda, prav tako za vinogradniško kolje in za sodarski in kolarski les. Za jamski les plača producent na žagi 1,2 %, za rezan les pa 2 %. Skupni davek za rezan les v tej višini obsega ves promet do konsumenta, odnosno onega, ki les predela. Industrijska predelava rezancev lesa za pohištvo je podvržena dodatnemu skupnemu davku od 1 %. Obrtniška predelava rezancev lesa pa ni podvržena dodatnemu davku, tako da mizarjem ni treba plačati nikakega prometnega davka. Za železniške prikave se plačuje davek ob priliki dobave železničev v višini 1 %. Ostali gozdni pridelek (kakor lubje, gozdna semena, žir, listje) so prosti. Promet s terpeninom je vsebovan v skupnem davku na terpeninov olje.

Sladkor, špirit, žganje

Na sladkor plača tvornica za ves nadaljnji promet 3,5 % (pri uvozu se plača 5,5 %), za melaso pa 1 % (pri uvozu 1,5 %); na špirit prav tako tvornica 10 % (pri uvozu 12 %); ta stopnja vsebuje tudi davek na likerije, rum, konjak, kakor tudi na močna alkoholizirana specialna vina. Davek na vino, vinski in sadno žganje znaša 3 % (pri uvozu 5 %) in se plača z državno trošarino. Na pivo se plača poseben skupni davek od 0,60 Din od hektolitrske stopnje (pri uvozu pa 5,5 % vrednosti). Na kis plača producent 1,3 %, na vinski in pivski kvas pa 2 %.

(Konec prihodnjic.)

— Naše železarne ponovno znižale cene. Iz Zagreba poročajo: Glede na splošno znižanje cen so jugoslovanske železarne še v drugem polletju minulega leta v izdatni meri znižale svoje cene za železo v šibkah tar. za betonsko, tračno in fasonsko železo, kar naj bi preprečilo, da se ne dvigne uvoz inozemskega železa in da se na ta način brezposelnost ne poveča. V zadnjem času pa so bile domače železarne vnovi primorane znižati svoje cene za navedene izdelke, in sicer precej izdatno, čeprav je s tem znižanjem že prekoračena znosna mera. Do tega ponovnega znižanja cen so se železarne odločile zaradi inozemske konkurence, ki uvaža v Jugoslavijo po cenah, ki pomenijo že dumping, in pa zaradi tega, da ne bi bile potrebne kake nadaljnje redukcije zaposlenega delavstva. Današnje cene so v vozninskih relacijah na večje razdalje združene za tvornice že z električno izgubo. To bo imelo za posledico, da se bo razlika morala kriti na ta ali oni način, da bo mogoče obratovanje vsaj deloma še vzdržati.

— Zanimiva sprememba v naši devizni politiki. Javor znano, obstoji faktična stabilizacija našega dinarja v tem, da Narodna banka po stabilnih tečajih prodaja in kupuje zlate devize, prav tako kakor oddaja in kupuje zlato novčanične banke v državah s čisto zlato valuto. V početku leta 1929. je Narodna banka pričela izvajati politiko fiksnega tečaja za devizo Curih. Na borzah je od tedaj vedno nudila devizo Curih po respresmenjenem tečaju 1095,9 Din za 100 švicarskih frankov in je to devizo kupovala po stalnem tečaju 1095,3. Izvajanje te politike je imelo za posledico, da je bil naš dinar glede na njegov intervalutarno vrednost pravem odvisen od gibanja vrednosti švicarskega franka in je moral slediti vsem njegovim fluktuacijam. Druge naravne posledice te politike pa je bila, da je naš dinar v Curihu notiral skoro vedno nespremenjeno, čeprav je paralelno kakor švicarski frank intervalutarno rasel in padal (seveda v okviru zlatih točk švicarskega franka). Lani, ko se je švicarski frank zaradi velikega doloka iz Nemčije pobelega kapitala močno dvignil, se je tudi dinar tako okrepil, da so tečaj vseh ostalih deviz pri nas močno padli (New York n. pr. od 56,7 na 56,2). Ko pa je švicarski frank zopet v relaciji z drugimi veljavami popustil, je avtomatično popustil tudi dinar (v marcu je dolar zopet notiral 56,7). — V sredo pa je Narodna banka nenadoma opustila dosedanja tečaj Curiha, ki ga je držala nespremenjeno nad dve leti, in je pričela nuditi Curih po 1095,6 (namesto po 1095,9). S tem je opustila zaenkrat dosedanja čvrsta povezanost dinarja s švicarskim frankom; nižji tečaj za Curih pri nas pa je na drugi strani povzročil, da se je dinar v Curihu in tudi drugod v odgovarjajočem razmerju dvignil. Kakor se zdi, je namen te spremembe ta, da ne bi bil dinar le zaradi trenutne slabe pozicije švicarskega franka nadalje intervalutarno slab. Kakor se zatrjuje, da bo Narodna banka zaenkrat držala za švicarsko devizo novi tečaj 1095,6.

— Obrtniško filmsko predavanje v Ljubljani. Zavod za pospeševanje obrti Zbornice za TOI priredi v nedeljo 22. t. m. ob 19. dopoldne v kinu »Ljubljanski dvor« filmsko predavanje za obrtnike, pomočnike, vajence in kvalificirane tovarniške delavce. Predvajalo se bo v filmu avtogensko varjenje raznih kovin po najmodernejši metodi. Film bo nudil priliko, da se naši obrtniki, obrtniški in tovarniški pomočniki, delavci in vajenci seznanijo z vsem procesom varjenja in najrazličnejših položajih in na najraznovrstnejših predmetih, da spoznajo velikanski pomen avtogenskega varjenja za moderno tehniko in da se obenem pouče tudi o raznovrstnih napravah, ki so potrebne pri varjenju, da se prepreči nezgode in poškodbe. Filmsko predavanje bo objasnjeval znani strokovnjak na polju avtogenskega varjenja gosp. inž. Leo Knez od Tvornice za dušik v Rušah. Vabimo obrtnike in obrtni naraščaj pa tudi ostalo obrtništvo, osebito g. inženjerje in tehnike, ki bi jih zanimalo avtogensko varjenje, da se udeležijo tega filmskega predavanja. Vstopnine ni.

— Tečaj za mizarstvo luženje na Jesenicah. Zavod za pospeševanje obrti Zbornice za TOI v Ljubljani priredi na soboto in nedeljo 28. in 29. t. m. na Jesenicah tečaj za mizarstvo luženje po najnovejših metodah (kemično luženje). V tečaju bo predaval strokovni učitelj Tehniške srednje šole v Ljubljani g. Adolf Dolak. Vsak udeleženec plača pristojbino, ki znaša za mojstre 50 Din, za pomočnike 25 Din. Prinešiti mora s seboj z vodo brušene deščice raznega lesa v velikosti 10x20 cm in 6 do 8 mm debele (masivne ali furnirane), in sicer 3 komade češnjevega, 3 hrastovega, 6 bukovca, 5 jelševega, 8 orohovega, 10 javorovega, 10 smrekovega in 17 hrastovega lesa. Na željo dobe udeleženci ob koncu tečaja uradna izkazila o rednem obisku in seznam 120 raznih receptov za sestavo lužil. Udeležbo je prijaviti neposredno Obrtnemu društvu na Jesenicah, ki bo dalo prijavitelcem vsa podrobnejša pojasnila.

— Živnorojski tečaj v Selcih nad Skofjo Loko. V Selcih nad Skofjo Loko se bo vršil v Ljudskem domu v nedeljo 22. t. m. (s pričetkom ob 7. jutraj) polndnevni živnorojski tečaj. Predaval bo kmet. referent Josip Sustič iz Kranja. Tečaj je posebno važen za člane živnorojske zadruge v Selcih, zlasti pa za odbor te zadruge, rodovno komisijo in za nadzorovatelje pri kontrolni molži, da se jih uvede v praktično delovanje pri zadruzi. Po možnosti bo tudi predavanje o splošnem kmetijstvu.

— Oddaja elektroinstalacijskih del se bo vršila potom elektrne licitacije 8. aprila pri inženjerskem oddelku dravske divizijske oblasti v Ljubljani. (Oglas je na vpogled v Zbornici za TOI, pogoji pa pri istem oddelku.)

— Dobave. V pisarni mestnega magistrata v Novega mesta se bo sklenila 24. t. m. direktna pogodba glede dobave mesa za novo meško garnizijo. Direkcija državnega rudnika v Kakanju sprejema do 1. aprila ponudbe glede dobave nalivnih peres, ravnil, spoj, voščenege platna itd., glede dobave ogljenih ščetk (Bronzenkohle) za motorje ter glede dobave olja za dinam. Direkcija državne železarne v Varesu sprejema do 1. aprila ponudbe glede dobave profilnega železa. — Direkcija državnega rudnika v Brezi sprejema do 2. aprila ponudbe glede dobave lesenih in pločevinskih sodov.

— Dobave. Dir. rud. Kakanj sprejema do 1. aprila ponudbe glede dobave 325 komadov žarnic; direkcija državnega rudnika Breza pa do 2. aprila glede dobave 20 komadov belo emajliranih umivalnikov. Direkcija državnih železnice v Zagrebu sprejema do 21. t. m. ponudbe glede dobave pisarniškega materiala. Dne 15. aprila se bo vršila pri upravi državnih monopolov, ekonomski oddelku v Beogradu oферtna licitacija glede dobave 12.000 kubčnih metrov lesa. (Predmetni oglas je na vpogled v Zbornici za TOI).

Samo Bayer-jev križ na

ASPIRIN
TABLETAH

je porok za njihovo pristnost

— Dobave. Drž. rud. Velenje sprejema do 31. t. m. ponudbe glede dob. 1 vertikal. skobelnega stroja; direkcija državne železarne Vares do 1. aprila ponudbe glede dobave 6000 komadov raznih vret iz jute; direkcija državnega rudnika Kreka pa do 2. aprila glede dobave gum za avtomobile, vzpenjalke, cevi, parnih ventilov itd. Vršili se bosta naslednji oферtni licitaciji: 2. aprila pri upravi državnih monopolov, ekonomski oddelku v Beogradu glede dobave 7200 kub. m. desk raznih dimenzij; 4. aprila pa pri direkciji državnih železnice v Zagrebu glede dobave električnih naprav za črpanje vode. (Predmetni oglas je na vpogled v Zbornici za TOI.)

— Oddaja rekonstrukcije ležišča na mostu preko Dunava pri Novega Sadu se bo vršila potom oферtno licitacije 15. aprila pri direkciji državnih železnice v Subotici.

BORZE

20. marca.

Na ljubljanski borzi je bil danes devizni promet precej velik, zlasti v devizah New York, Berlin, Prag in Curih. Tečaj za ostale v glavnem nespremenjeni. Na zagrebškem efektinm tržišču se je Vojna škoda trgovala za kaso po 424—425 in za december po 425,50. Promet je bil tudi v 7 % Blairovem posojilu po 82,50—82,75 in v 7 % Seligmanovem posojilu po 83. Od bančnih vrednot so imele promet Prastedion po 900, Unionbanka po 190 in Srpska po 194; od industrijskih delnic pa je bila zaključena le Trboveljska po 328.

Devize

Ljubljana. Amsterdam 22,80 — 22,86 (22,88), Berlin 13,555 — 13,585 (13,57), Bruselj 7,9343, Budimpešta 9,2777, Curih 109,1 do 1097,1 (1095,6), Dunaj 7,9905 — 8,0205, London 276,72, New York 56,74 — 56,94 (56,84), Pariz 222,81, Praga 168,92—169,12 (168,72), Trst 298,13 — 298,3.

Zagreb. Amsterdam 22,80 — 22,86, Dunaj 7,9905 — 8,0205, Berlin 13,555 — 13,585, Bruselj 7,9143 — 7,9543, Budimpešta 9,9127 do 9,9427, London 276,32 — 277,12, Milan 297,20 — 299,30, New York 56,74 — 56,94, Pariz 221,81 — 223,81, Praga 168,92—169,12, Curih 109,1 — 1097,1.

Curih. Zagreb 9,1275, Pariz 20,3375, London 25,25875, New York 519,8, Bruselj 7,2425, Milan 27,23, Madrid 55, Amsterdam 208,73, Berlin 123,85, Dunaj 73,09, Sofija 3,7625, Praga 154,05, Varšava 58,225, Budimpešta 90,62, Bukarešta 3,0925.

Elekti

Ljubljana. 8 % Blair 93,25 bl., 7 % Blair 83,25 bl., Celjska 150 den., Ljubljana, kreditna 128

KULTURNI PREGLED

Marčeva številka

„Ljubljanskega Zvona“

Tretji zvezek naše kulturne revije »Ljubljanski Zvon« prinaša na uvodnem mestu članek dr. Antona Melika »Za notranjo osamosvojitve«. Po daljšem premoru se je »Ljubljanski Zvon« s tem člankom zopet spustil v vrhove literarnih in miselnih problemov na vroča tla političnega življenja. Naše obsejno vprašanje, naša dokončna notranja osamosvojitve, katere nestalnost in pomanjkljivost daje imperialističnemu nemstvu še vedno rahel povod za njegove zgrešene račune, — ta nacionalno-politični problem je našel v pisu »Zvonovega« uvodnika avtoritativnega besednika. Članek je odmev abotnega pisanja graškega geografa Maulla o nemškem značaju slovenskega ozemlja in je pač značilen memento, da še nismo nedosegljivo daleč od nekdanjega našega boja za biti ali ne biti.

Uvodniku sledita dve črtici Ludvika Mrzela v pisčevem značilnem žanru in slogu. Nato se vrsti dvanajst sonetov Alojza Gradnika »Večerna senca«. Gradnik se vedno ni končal svoje razvojne poti: njegove najnovejše pesmi so temu dokaz. Oblikovno je tudi zdaj zvest samemu sebi: k večjemu se njegov izraz še bolj jasni in sprošča prvotne težke in ponekod suhe goštele. Toda snovno opazimo pri tem pesniku, ki je eden naših največjih, novo občutje religioznosti, odklon od prejšnjega razumstva v široko brezbrežnost neznanega; stalno pomikanje k večnim obzorjem ideje o Bogu. V tem pogledu je ta njegov sonetni cikel sicer poln globoke iskrenosti in ubran na najtanjša duševna drhtenja, izpoved in še dokument povrh.

Nadaljuje, razpeta in zapleta se hrbenično leposlovno delo tekočega letnika, Franceta Bevkova roman »In solnce je obstalo«. V sodobno psihoanalizo in nje uporabljenost v kazenskem pravu nas uvaja zanimiva razprava prof. Aleks. Maklečeva: »Psihoanaliza in kazensko pravico«.

Kakor v izpopolnitve te razprave, sledi v nadaljnjem psihoanalitičnem romanu Vladimirja Bartola »Izpoved doktorja Foresta«, ki je nekak moderen »conte philosophique«, a je spisana živahno in prepričljivo. — Nadaljuje in končuje se povest precej drugačnega kova: Jožeta Kranjca »Novo življenje«.

V »Obzorniku« razčlenja Anton Oerirk ljubljansko vprizoritev Balzacovega »Mercateta«, Albin Zalaznik ocenjuje Haumanovo delo »La formation de la Yougoslavie«, Peto Pajk poroča o Thibaudetovi pomembni knjigi »Physiologie de la Critique«, Marija Borštnikova pa se temeljito bavi z Mauriacovim, v slovensko prevedenim romanom »Gobaveca je poljubila«.

Rubrika »Pregledi« prinaša kronistične vrtice ob tridesetletnici Srpskega književnega glasnika in beležke o Gandhiju.

»Ljubljanski Zvon« je hvaljevodno začel bolj redno izhajati. Po svoji tehnični vsebini je slej ko prej živa potreba vsakega slovenskega izobraženca, ki ni ravnodušen nasproti duhovnemu snovanju in gibanju svoje sredine. LZ stane 120 Din na leto in se naroča pri Tiskovni zadrugi v Ljubljani.

„Žar“ naših srednješolcev

Dobil sem do rok šest številček drugega letnika »Zara«, dijaškega leposlovnega lista na državnih klasičnih gimnazijah v Ljubljani. Ni to edini tiskani dijaški list. V Celju je začela izhajati »Jugoslovenska misel«, službeno glasilo jugoslovenske srednješolske organizacije. Med tem ko leta vpliva na mladino predvsem ideološko in organizatorično, se »Žar« posveča prvenstveno leposlovju. Izhajajo še nekateri netiskani srednješolski listi. Mi, ki stojimo ob strani vsega, kar giblje našo današnjo srednješolsko mladino, dobivamo take liste do rok le po naključju. Zanimivo bi bilo, če bi kdo zbral in podrobno proučil vse te poizkuse in skušal najti pod ideološkim tipanjem in pod nežno besedo liričnih verzov ali le po proze značilnosti, vplive, psihološke posebnosti, življenjske nazore in težnje naših srednješolcev.

»Žar« sem prečital z velikim zanimanjem. V dneh, ko se naše revije tako težko previrajo skozi topo ravnodušnost slovenske inteligence, ki je po večini odtujena vsemu našemu duhovnemu dogajanju in iskanju, v dneh, ko se spričo te mandarinske nezainteresiranosti mnogih imovitih izobražencev majoja tla našim starim revijam, — se mi vidi pogumna gesta, da srednješolski tiskajo svojo revijo. Močno jih sumim, da imajo v sebi nekoliko onega idealizma, ki je v očeh naših praktičnih ekonomskih materialistov tako hudo nesodobno: idealizma, o katerem so mislili celo

naši starokopitni pedagogi, da je utonil v sportnem zanosu povojne mladine. Iz takega idealizma izhaja nekaj, kar je pri nas čedalje manj v čast: požrtvovalnost za reči duhovnega značaja, veselje z revijo in knjigo. Odprimo krmežljave oči, snamimo črna očala: odkrili smo mladino, ki kljubuje vsem ekonomskim zakonom in izdaja liste za svoje verze in povesti. t. j. za nekaj, čemur so odrasli praktični ljudje že zdavnaj odzvonili. Nismo odkrili novih blagov jamskega medveda ali kosti pračloveka: odkrili smo idealistično mladino, ki smo jo baje izgubili v poplavi povojnega duha...

Ne mislim podrobno pisati o tem listu, ne razčlenjevati in iskati na straneh »Zara« duha današnje mladine, še manj kritično sitariti. Naj ugotovim samo to, da sem z velikim zanimanjem čital vse te verz, vso prozo in celo začetke znanstvene učenosti, in da mi je to prizadevanje ugajalo že kot golo prizadevanje, kot vzpon, zalet, razmah, kot akcija, ne glede na neko abstraktno kvaliteto, če leta v človeških očeh sploh obstoji. In na mah so mi postali nekako znani vsi ti neznani Fredi Ungerb (če ni kukavičje jajce v dijaškem gnezdu, tako možat in zrel je že), Kasteleci, Kranjci, Kmetovi, Gabrovski, Logarji. Prava tako tista Dana, ki izmed gospodičen srednješolk sameva v temu »Žaru«, a jih dostojno zastopa.

Ne vem, ali je naša srednješolska mladina že kdaj izdajala svojo tiskano revijo ali ne. »Lepo Vido« menda; sicer so rečije izdajali drugi za srednješolce. Če je na »Žaru« označen kot izdajatelj dr. Ferdo Kozak (za srednješolsko organizacijo »Žar«), menim, da je to samo službena formalnost in pokroviteljska gesta. Zato naj v polnem priznanju, kot kronist časa, ki je kulturno razvnan in precej zamračen, navedem »uredniški konsorcij«: izredne slovenske revije: Staré Egon, Gregorin L., Zabkar I., Logar C. in Truhlar K.

Hotel bi dostaviti še kak lep utrinek iz teh strani, zaradi poante svojemu pisanju. Brez posebnega izbiranja in ugibanja sem odprl str. 23, impresivno prozo »Pri oknu«: »Med slemenih dvih hiš vidim z okna ravnino. Tam se kade mokra polja, med ogoni se vlečejo nad toplo zemljo redki megleni kosmi. Ljudje so že na delu. Z okna se vidi djo majhni kakor neumorni, neutrudljivi mravljinci, podjetni in delavni, krepki in polni življenja. Zemlja se oddiha, zrak je vever, skoro hladen. Iz kadečih se polji, iz rosinh lok, mokrih livad in opranih gozdov se pred mojimi očmi dviga k nebu neprestano naraščajoča, mogočna, prešerna, pogumna, pa vedno enako zagonetna himna življenja...«

Sattnerjevo „Vnebovzetje“ v Ljubljani

Pevsko društvo »Maribor« je priredilo koncert s Sattnerjevim »Vnebovzetjem« v sredo, 18. t. m. v veliki dvorani hotela »Union« v Ljubljani. Zbor je dokaj številen in vseskozi perfektno naštrfaren. Glasovi so doneli izenačeno in barvito in se je zbor v vsem predstavljal kot jako lep koncertni faktor, na katerega je Maribor lahko ponosen. Vodi ga že od ustanovitve dalje stolni regens chori gosp. Gašparič, in, kakor vse kaže, z lepim uspehom.

Sattnerjevo »Assumptio«, ki se po pravici imenuje prvi slovenski oratorij, je bila zložena l. 1912, torej v skladateljevem 61. letu. Vedno se je čutili sveži, mladostni invenciji tega skladatelja, čigar najkarakterističnejša poteza v glasbi je nežnost. Nežen je tudi ves ta oratorij, in v liričnih njegovih mestih se je povzpelo do najlepših viškov. Tako predvsem v samospevih Marije, kjer je znal položiti v glasbo tudi prepičevalno, naivno vernost. Zborovski parti so skozinsko pevni, hvaljezni. Kar manjka delu, je dramatičnost, ki bi se mogla izgubiti enoličnosti. »Vnebovzetje« je bilo izvajano v novi, izvirni instrumentaciji, ki operira z modernimi sredstvi kot kompozicija sama. Skladatelj se očitno še vedno izpopolnjuje, kar ga očituje kot odličnega, vestnega glasbenika.

Pri izvajanju so kot solisti sodelovali ga. Lovsetova, G. Živko in g. Neralič. Ga. Lovsetova je s svojimi nežnimi, a vendar prodirnim glasom zavzela vse poslušalstvo. Tudi g. Neralič, pri nas sicer še neznan, se je prav lepo uveljavil z zvočnim baritonom. G. Živko je še mlad in je od njegovega glasu in od njegove muzikalnosti pričakovali še najlepše. Vsi trije solisti so jako uspešno poživeli skladbo in želi za svoje izvajanje živahno odobravanje. G. Lovsetovi je bila poklonjena tudi kita cvetja.

Orkester, ki je bil sestavljen iz mariborske in ljubljanske vojne muzike ter neka-

terih zasebnikov, je bil dokaj dober. Vodil ga je, kot celokupni aparat, g. Gašparič z veliko vno in ljubeznijo do dela, toda z nekoliko zagonetno, ne posebno priporočljivo tehniko (ako je moči tu o nji govoriti). »Maribor« je napravil s tem delom že prav lepo turnejo po Sloveniji ter tako praktično, ne le z besedami, ko je pri nas le prečesto navada, propagiral našo glasbo in seznanjal naš narod z njo. Imel je, kakor povsod, tudi v Ljubljani jako lep uspeh, ki bi bil gotovo še večji, če bi bila uniionska dvorana dobrobr napolnjena. Spodobilo bi se prav za prav, da bi Ljubljanci čutili toliko naklonjenosti do severnih bratov, da bi ta koncert obiskali v večjem številu — je bilo že dokazano, da znajo nekatere koncerte zasedati do zadnjega kotlička.

L. M. S.

Kakšna usoda čaka Sloven-ski biografski leksikon

Iz vrst naročnikov Slov. biografskega leksikona smo prejeli:

Ze tri leta ni videti ne čititi nadaljevanja »Slovenskega biografskega leksikona«, ki ga je pred šestimi leti začela izdajati Zadruga gospodarska banka v Ljubljani. Prvi zvezek je izšel l. 1925, drugi 1926, tretji 1928. Pri tretjem zvezku je izstopil iz uredniškega zbora eden najodličnejših sodelavnikov, univ. prof. dr. France Kidrič. Zdalj pa imamo že cela tri leta sveti mir, ki bo po vsej verjetnosti trajal še dalje, mogoče celo do sodnega dne.

V tem času je že davno bila dovršena Narodna enciklopedija Srbov, Hrvatov in Slovencev, ki je v redakciji prof. St. Stanovjevića izšla v latinici in cirilici. Daleč je tudi napredoval domači »Poučni slovar«. Upravičeno se torej človek sprašuje, kdo je kriv, da je nadaljevanje »Sl. biogr. leksikona« obšlo in ostalo daleč za obljubami, ki so se dale javnosti. Kakor kažejo znamenja, bo skromni »Domači vedež« kmalu prekosil »Sl. biogr. leksikon« po abecednem redu gradiva, čeprav si ne more in najbrž tudi ne lastiti avtoritete, ki pripada temu. V Beogradu med tem napovedujejo kar dve novi jugoslovenski enciklopediji, v Zagrebu izhaja Tarcazy-Korilevičev »Jugoslovenski leksikon« kot priloga dnevnika »Novosti« v založbi »Jugoslovenske Stamped« d. d.

Za naše domače razmere so naštetja dejstva res malo laskava. Zanimivo bi bilo vedeti, kaj pravijo k temu še drugi naročniki »Sl. biogr. leksikona«, ki jih je gotovo nekaj. Ni dvoma, da nam je popoln leksikon nujno potreben, in če so že okrilili njegov sodelniški štab, ne bi smeli trpeti, da stvar na takšen način spi in propada.

Likov. umetnost v Skoplju

Mesto Skopje tvori z bližnjo okolico stara kulturna tla: srednji vek je tu zapustil cerkve posebne umetnostne vrednosti, v njih pa freske, o katerih je šele v zadnjih letih začela pisati zgodovina z izrednim zanimanjem in obudovanjem: brez dvoma so se tu ohranili najznačilnejši spomeniki srednjeveške kulture; bizantizma XII. in srbsko XIV. stol., dobi visoke umetnostne kulture in vsestranskega razcveta sta v teh krajih ustvarili presenetljivo visoko število umetnostnih spomenikov. Še majhni del nekdanjega umetnostnega bogastva, ki se je ohranil do današnjega dne, zbujajo občudovanje in spoštovanje stare kulture. Temelj za tradicijo je torej izredno dober. In vendar je dandanes ni, kajti razvoj je presekalo politično suženstvo in pa uničenje srednjeveških dobrin: kulturne samostojnosti v lastni državi in v lastni cerkvi.

In tako je danes Skopje ter ž njim vsa provinca brez žive moči sodobne likovne umetnosti. Nekaj sledov starega umetniškega znanja je ostalo v obrtniški spretnosti, toda brez umetniške iskre, kot zgolj obrt. Morda je prav zaradi takega stanja v južnih krajih nastala v času splošnega svetnega dela potreba po sodobni umetnosti. Pojavilo se je nekaj posameznih slikarjev, sprva import, pozneje domačini, ki so preko Beograda prišli v Pariz in se vrnili kot perokri. Del inteligence je organiziral društvo prijateljev umetnosti z imenom princeze Jefimije, ki je kot redovnica v začetku XV. stol. vzela znamenite umetne in zložila čudovito nežne verzne žalostinke za knezom Lazarjem.

Društvo pospešuje vse panoge umetnosti: slovstvo z gledališčno, glasbo in likovno umetnost. Pripravlja se tudi odsek za starine, ki je v teh krajih prav posebno potreben. Društvo predseduje arhitekt J. Mihajlovič, občinski načelnik. Kot svojo prvo prireditelje je društvo koncem lanske pomlad organiziralo kolektivno razstavo skop-

ljanskega slikarja Nikole Martina, ki je razmeroma dobro uspeval. V jeseni se je dolgo reševalo vprašanje razstavnega prostora, končno pa je društvo za prvo večjo razstavo odstopilo »Oficirski dom« svojo slavnostno dvorano.

Nedavno se je vršila prva reprezentativna razstava sodobne umetnosti: razstava beograjskega kluba »Oblike«, ki ga vodi Branko Popović in mu pripada večina znanih imen med beograjskimi umetniki.

Z ozirom na kulturno stopnjo široke mase je bila razstava »Oblike« za Skopje pogumna poizkus. Seznanila je vsaj družbo s sodobnimi tendencami srbske likovne umetnosti in razburila duhove. To je pa vedno začetek kultiviranja. Moralni efekt je bil dober, obisk tudi. Materialni efekt so podprle javne naprave z nakupi: banovina, občina in muzej. A kupovali so tudi posamezniki in ti so gotovo dobri pionirji. Zato lahko upamo, da bo v doglednem času postalo Skopje tudi za moderno umetnost razstavno mesto — če bo »Jefimija« le zmogla svoje začetno propagandno delo.

gotovo pomenila lepo izpopolnitev slovenske družinske knjižnice.

Naši Ex-libris na razstavi v Kaliforniji. V bližnjih dneh bo v Los Angelesu v Kaliforniji odprta mednarodna razstava Ex-libris. Zastopana je tudi Jugoslavija in sicer po Udrženju jugoslov. grafičnih umetnikov. V žiriji za našo zbirko so bili gđ. Gjurić, Smrekar, Renarić, Justin in Santel. Dela so preko g. V. Rudla odpisana v Kalifornijo.

Jakub Deml in dr. Lj. Pivko. Jakub Deml je eden najboljših sodobnih čeških pisateljev, katoliški modernist in učenec Otokarja Březine. V svoji knjigi »Tepne« priznava župnik Deml, kako silno je vplivala nanj knjiga dr. Ljudevita Pivka »Carzano«. Nad njo — piše — je sedel do noči ves okrepel, čeprav bi moral samo z roko seči, da bi se bil pokrtil z volnenim pokrivalom. Ves očaran od lepote doživljenega junštva, pravi svojim čitateljem: »Vsi, ki govorite prezirljivo o čeških legijah in spoštljivo o avstrijskih častnikih, čitajte to Pivkovo knjigo, da bi Vas vendar le postalo sram. Ali nimate otrok, ki bi jim mogli razen bale in dote dati tudi čut za narod in smisel za junštvo?«

Prva biografija profesorja M. Murka. Ob priliki 70-letnice našega rojaka prof. dr. Murka v Pragi je češkoslov. lužiško društvo »Adolf Cerny« izdalo njegov življenjepis, ki ga je spisal dr. Josef Pata (Prof. dr. Matyáš Murko. K sedemdesetletnim slovinskemu slavist, spolutvorce češke slavistike po svetovni vlač. Leks. 8., str. 28.) Življenjepis zaključujejo v lužiški srbscinski spisanju jubilejni verz in proza nekaterih lužiškosrbskih pisateljev.

Jugoslovenska razstava v Parizu. Pariški ruski list »Rossija i slavyanstvo« je priobčil simpatično poročilo o razstavi jugoslovenskih likovnih umetnikov skupine »Zemlja« v galeriji Billiet. V istem listu je reproducirani več razstavljenih slik. Francoski tisk je takisto opazil to razstavo in poudarja svežost in zrelost jugoslovenskih umetnikov. Razstavljali so slikarji Grdan, Hegedušić, Hibler, Postužnik, Ružička, in Tabaković ter kipar Avgustinčič. O njih za beograjski razstavi je naš list poročal obširneje.

Veliko delo o češkem igralstvu bo izdal S. V. U. Manes v Pragi iz peresa J. Götzeve. V knjigi bodo študije o 77 čeških igralcih od Vojana do Buriana in poleg teksta kakih 800 ilustracij. Radi nekdanjih tesnih vezi med češkim in slovenskim gledališčem ugotne ta knjiga zanimati tudi pri nas.

Značilna knjiga o mladim rodu. V času, ko se pri nas bolj ali manj upravičeno, a tudi bolj ali manj pretirano in prisljenopatično poudarjajo posebne naloge mlade generacije (»Dom in svet«, ki je postal glasilo katoliških mladincev, zgornjo prčuje o tem v 1. — 2. številki), ne bo odveč, če opozorimo na knjigo Franka Matzkeja »Jugend bekent: so sind wir?« (Reclam, Leipzig). Spis v skoraj aforsistični obliki podaja sliko duševne eksistence mladih nemških pesnikov in je kot tak zelo vreden. Ne polemiziramo niti apologetično, marveč popolnoma stvarno opisuje duševno stanje mladine, ki hoče živeti in delati kljub temu, da se čuti prevarano in notranje razvzvano. Depresija, ki pritiska nemško mladino in zoper katero nastopajo Frank Matzke in vrstniki, ne izvira toliko iz posledic nemškega poraza v svetovni vojni, marveč ima globlje korenine. Ni svojsko-nemška oblika desperatnosti. Poznajto jo mladi ljudje vseh zapadnih narodov v stoletju radia, letalstva in tisočih tehničnih izumov in novotarij — poteka od starosti evropske civilizacije in trči v kakim nemočni utrujenosti mladih, ki ne vedo, kaj bi počeli s toli staro civilizacijo. Kaj je treba ohraniti in kaj zavreči? Med muzejskimi predmeti se mlad človek težko giblje. Za življenje je važno, da lahko dihaš čisti zrak, ki pa ga žal ni v pretnosti izli evropske rodbine. Tu je vsaka reč prenasitena, preobtežena, občutljiva, zavoljuna s tolikimi čustvi. Vse je preobremenjeno z utrjavajočimi reminiscencami preteklosti. Matzke junaka obračuna s nihilizmom predvojnega mladine. Nji nasproti stavi novo, današnjo mladino, mladino neboljševske Evrope, ki se noče odpovedati osebnostnemu življenju in noče prekiniti slednje vezi z zgodovino; mladino, ki je nesentimentalna in nerevolucionarna. Ta mladina se je oddaljila preveč čustvenemu individualizmu in nemočnemu nihilizmu in nje program je globlji od plitvega pozitivističnega aktivizma, s katerim ima skupno samo to, da je polna volje do življenja. Matzke oznanja mladino, ki je sodobna tudi izven boljševizma vseh vrst, mladino zdrave sredine, če že smemo govoriti o sredini, ki bo prav za prav nastala šele v bodočnosti in ki je daleč od večerajšnje poplavitve in odvečene »sredine«.

„Kandid“ je izšel!

Ali že poznate Volterra? Čitajte! Izdala »Tiskovna zadruga«.

Iz poljske kulture

Bronisław Grabowski

Nedavno je minilo 30 let, kar je umrl ugledni poljski prijatelj jugoslovenskega naroda, navdušen slavofofils Poljak Bronisław Grabowski. Ne bo odveč, če se — dastale kolektorsko malo pozno — ustavimo za hip ob tej obletnici, ki jo je jugoslovenski tisk skoraj popolnoma prezrl.

Delovanje B. Grabowskega spada predvsem v dobo poljskega pozitivizma, ki je imel na Poljskem zanimiv učinek: obudil je v življenje slovno strujo, ki je začela med Poljake smotno presajati slovanske ideje. V letih 1862 — 1868, je bila varšavska Glavna (visoka) šola ognjišče slovanskega duha. Dijak te šole je bil tudi Grabowski, ki ga je za proučevanje slovanskih vprašanj posebno navdušil profesor te šole Fr. Bob Květ, Čeh po rodu, predavatelj češkega jezika in slovstva.

Takoj po dovršenem študiju na tej šoli je Grabowski odšel na Češko, da bi na liču mesta spoznaval češke razmere; posihmal skoraj ni preteklo leto, da ne bi obiskal Češke. Postal je najboljši poljski poznavalec čeških in celo slovaških kulturnih vprašanj.

Preko Češke je Grabowskega vodila pot na slovanski jug. Tu so ga predvsem zanimali Hrvati, med katerimi je našel mnogo dobrih prijateljev. Tudi semkaj je poslej rad zahajal in je Poljakom mnogo pisal o kulturnih in drugih razmerah med južnimi Slovani. Zaupni prijateljski stiki so ga vezali s Senojem, Gjalskim, Tomičem, Markovićem in dr., katerih spise je s svojo ženo Marijo pridno prevajal v poljščino. V starih letnikih poljskih časopisov in novin je nakopičenega vse polno gradiva o književ-

nih, splošno kulturnih in političnih zadevah na Hrvaškem, plod marljive prizadevnosti Grabowskega. Zaradi tega je bil Grabowski nekoč zlasti med Hrvati zelo popularen.

Tudi s Slovenci je bil Grabowski v živahnih in neposrednih stikih. Bil je večkrat v Ljubljani in je prepotoval doberšen kos slovenske zemlje. Bil je v dobrih osebnih zvezah z Jurčičem, Iv. Hribarjem in z drugimi, o čemur pričuje tudi njegova obsežna korespondenca. Obširno je pisal o slovenskih pesnikih in voditeljih, med njimi o Vodniku, J. Bleiweislu, Zarniku in drugih, v varšavskem listu »Niwa« pa je objavil posebne članke o slovenski književnosti. Grabowskega prevode iz slovenske književnosti nahajamo v glavnem v delu »Obraz literatury powszechniej« (Il. del), kjer so zastopani: Vodnik, Prešeren (Grabowski je prvi prevajal Prešerna v poljščino), Jenko, Gregorčič, Askere. Tudi drugod so izhajali njegovi prevodi iz slovensčine. Kot soliden poznavalec gledaliških vprašanj je posvečal pozornost tudi razvoju slovenskega gledališkega življenja v Ljubljani in je o tem napisal več člankov in študij.

Mimo tega je Grabowski pisal tudi o drugih slovanskih slovstvih. V svoje izvirno delo je rad vpletal slovanske motive; tako je spisal dramo »Krolewicz Marko«, ki so jo nekoč vprizorili v Pragi.

Jerzy Szaniowski, poljski laureat za l. 1930

Malo pred božičem je bila poljska državna književna nagrada za l. 1930 v znesku 20.000 zlotih (t. j. čez 120.000 dinarjev) slovesno podeljena enemu najzanimivejših in najbolj simpatičnih poljskih pisateljev sedanosti, Jurju Szaniowskemu. Odlikova-

nec je dobil to visoko državno nagrado za svoje dramatsko delo »Advokat in rože«, ki ga je l. 1929. uprizorilo varšavsko Novo gledališče in ki je doživelo 200 predstav v vedno razprodanem gledališču. Doslej je bilo prevedeno že v več jezikov in so ga mnogo igrali tudi izven Poljske. Gledališka kritika je izrekla temu delu splošno priznanje; njena sodba se lepo ujema tudi z odrs-kim uspehom. Ta drama je nedavno izšla v knjigi skupno z drugimi spisi Szaniaw-skega.

Brez dvoma pomeni to dramatsko delo Szaniaw-skega višek njegove dramatske tvorbe, ki zavzema doberšen del avtorjeve literarne delavnosti sploh. Hkrati pomeni tudi zanimiv prelom v dosedanjih smeri njegovih umetnostnih nazorov; tu se je jasno oddaljil pravilnosti in negotovosti, ki označujeta njegova prejšnja dela, zlasti n. pr. »Ptica« ali »Plavača«. Začel je ponazorjati na odru resnične ljudi, z vsemi njihovimi strastmi in slabostmi, kar pa pesniku nikakor ne brani, da ne bi zastopal svoje teze, da je človeku potrebna sreča, četudi jo včasih mora odkupiti z bridko odpovedjo. Vsebinska nagrada drame je sledeča:

Ugleden advokat opusti svoj poklic in se umakne v zasebno življenje, da bi se posvetil svoji mladi ženi in gojil rož. Toda v vrt njegovih resničnih in zasanjanih rož se prikrade tat. Zasati ga detektiv; v borbi rani tat detektiva. Krivec je postavljen pred sodišče. Njegova mati prsi advokata, da bi ga bil zagovarjal. Po daljšem obotavljanju poveri to nalogo svojemu učencu Marku. Obenem pride na dan, da mladenič ni šel krasit rož, marveč je imel domeneh sestanek z advokatovo ženo Doroto. Advokat sluti, kaj se skriva za to pustolovščino, vendar ne odreče pomoči obtožencu

in podpira Marka, tako da le-ta res doseže oprostitve obtožence. Odvnetnik se vrne k svoji ženi in k rožam in z nobenim očitkom ne pokaže, da bi bil odkril njeno tajno. Veruje tudi, da bo njegov drugi učenec Lukež, ki ga je strast vrgla v objem matere oproščene krivca, vrnil tja, kjer rastejo rože in kjer vlada pokoj tihega pozabljenja.

Drama Szaniaw-skega, katere snov je vzeta, kakor slutimo, iz najožje pesnikove okolice, je skkana iz najnežnejšega predvina in zahteva izrednih rezijskih domislekov ter prvotnih igralcev. Takisto je z ostalimi dramatskimi deli tega poljskega avtorja; najbolj jim je pripomogla k uspehu varšavska »Reduta« s svojim režiserjem J. Oterwo.

Mimo dram piše Szaniowski tudi novele, ki izhajajo v raznih časopisih in v samostojnih zbirkah. Szaniowski je eden najskromnejših, javnosti morda najmanj znanih poljskih pisateljev. Živi na svojem rodbinskem posestvu pri Varšavi (roj. l. 1887) in tu snuje svoje pesniške vizije in sne.

Iz varšavskih gledališč

Če poljski dramatik lahko po pravici tožijo o težki krizi današnjega gledališkega življenja na Poljskem, ki se vidno odraža tudi v kaj skromnem dotoku njihov tanih, ne more tega trditi o sebi izborni poljski gledališki rutiner, predsednik Zveze dramatskih pisateljev St. Krzywoszewski, čigar najnovejšo veseligr »Silvestrova noč« igrajo že nekoliko tednov z izredno močnim uspehom v varšavskem Letnem gledališču. Krzywoszewski preveč pozna zahteve odra in okus občinstva, da bi bil mogel napisati povprečno in neučinkovito delo. O tem pričuje v polni meri tudi njegova nova veseligr,

katere dejanje je položeno v noč na Silvestrovo. Tema sam in pa zapletljivi niso nič kaj presenetljivi, toda pisec je tolikanj napolnil svojo igro s svežim humorjem in situacijsko komiko, da je moral imeti uspeh. Uprizoritev te veseligr Krzywoszewskega je bila tudi radi tega pomemben gledališki dogodek, ker so ob tej priliki proslavili 35-letnico odrskega delovanja slovcega varšavskega komika A. Fertnerja, ki je igral v tej novi komediji naslovno vlogo; tako sta avtor in njegov glavni interpret slavila skupen triumf.

St. Miłaszewski ga imenujejo mojstra poljskega verz. Kot bivši večletni umetniški vodja varšavskega Nar. divadla se je seznanil podrobno z gledališko tehniko in je začel pridno prevajati iz tujih slovstev v poljščino sodobna dramatska dela v verzih, nato pa pisati tudi izvirne drame v vezani besedi. Prizmati je treba, da so bili prevodi in izvirne dramske pesnitve Miłaszewskega sprejeti pri kritiki in občinstvu uprav navdušeno. Poljska gledališka kritika v zadnjem času obsežno piše o novi veseligr tega pisatelja: »Lepe Poljakinje« (Piekne Polki), ki jo že nekaj časa igrajo v varšavskem Narodnem divladu. Pisec je postavil dejanje v leto 1806, ko je prišel Napoleon v Varšavo in so si poljski rodoljubi na moč prizadevali, da bi ga ogreli za poljsko nacionalno in državno stvar. Pisec je postavil na oder vrsto zgodovinskih oseb tistega časa in je hkrati posrečeno zajel vse sodobni kolorit.

Velik uspeh zaznamuje v Poljskem poznanejskem gledališču nova veseligr znana poljskega žurnalista in satirika A. Nowaczynskega »O dobrih in zlih ženah« (»O żonach dobrych i złych«); ta komad je med tem napovedal tudi varšavsko Narodno gledališče.

MI SMO POCENI!

Damske

Nogavice

Moške

Serija

Serija

Serija

Serija

Serija

Serija

Serija

Serija

Din 7'50

Din 13'

Din 14'

Din 16'

Din 4'

Din 5'

Din 6'50

Din 10'

Otroške

Serija od Din 5' dalje

V pomladnih modnih barvah

ANT. KRISPER, Mestni trg 26

Stritarjeva ul. 3

ŠAH

Urejuje dr. Milan Vidmar

Te dni je umrl na Dunaju stari šahovski mojster Bernhard Fleissig. Dosegel je 78 let. Nihče ni več mislil nanj. Mladina prav gotovo ne. Za njo so že mojstri kakor na pr. Pillsbury pravilice, turinji iz prvih let tega stoletja zgodovina srednjega veka.

No, Fleissig je igral na velikem internacionalnem turnirju na Dunaju leta 1882. To nam je že stari vek. Kje so že tisti časi? Kje Steinitz, Zuckertort, Winawer? Vse te tri orjake je Fleissig takrat premagal. Bil je živ, duhovit, podjeten igralec, poln kombinacij, poln živčev.

Med svetovno vojno sem skoraj vsak večer igral z njim v velikem dunajskem klubu. Bil je že star gospod, toda še vedno močan, zelo močan igralec. Na mednarodnih turnirjih ga šahovski svet ni videl. Njegov poklic borznega senzala mu ni dajal potrebne prostega časa.

Dunajski mojstri stare šole so sedaj mrtvi. Ni še dolgo, ko je Bendiner, v ožjih krogih dobro znan, prostovoljno šel v smrt. Bil je 76 let star. Pred meseci pa je umrl mojster H. Fährdrich. Njegov konec je bil prav posebno čuden.

Svetovna vojna ga je oropala vsega. Pred desetimi leti je moral v dunajski hiralnici iskati zavetišče. Pa je sam razglasil po časopisih, da je umrl. Obracunjal je pač s svetom. Živel pa je po svoji oficijelni smrti še celih 10 let in doživel 78. leto.

Strašna kriza leži na šahovskem svetu. Starejši gospodje, ki so se popolnoma posvetili šahu, ji niso kos. Tudi najmočnejšim mladim prede huda. Nobenih turnirjev ni, nobenih lukrativnih turnej. Med svetovno vojno ni bilo slabše.

Naslednjo interesantno partijo je na zadnjem božičnem turnirju v Hastingsu prejšnji svetovni prvak Capablanca dobil proti Belgijcu Colle-ju.

Beli: Capablanca Črni: Colle
1. d2—d4 Sg3—f6
2. c2—c4 e7—e6
3. Sb1—c3

To je kritična poteza moderne indijske partije. Najlogičnejša je nedvomno. Šaj vendar napada valžno polje e4, ki ga črni v svoji strategiji vedno kontrolira.

3. Lf8—b4
Če ta odgovor ni mogoč, se mora črni vrtniti k staremu damskemu gambitu (3. d7—d5).

4. Dd1—c2
Tako je prvi igral Rubinstein. V Kissingenu leta 1928. pa je Capablanca s to potezo proti Njemčeviću zašel v težave. Zato je poteza 4. Dd1—b3 postala važnejša. Toda v lanskem turnirju v San-Remu je Bogoljubov zelo nasledel z njo v partiji z Njemčevićem. Veliki mojstri so se začeli vračati k Rubinsteinovi metodi. Baš turnir v Hastingsu jim je dal prav.

4. d7—d5
5. e4×d5
Zdi se, da je 5. Sg1—f3 močnejše.

5. Dd8×d5
6. Sg1—f3
Opasno je 6. a2—a3. Sledilo bi namreč 6. Lb4×c3+ 7. Dc2×c3 Sf6—e4! 8. Dc3—c2, Sb8—c6! 9. Sg1—f3, e6—e5! Da v osmi potezi beli ne more dobro vzeti kmeta na c7, je jasno.

6. 0—0
7. Lc1—d2 Lb4×c3
8. b2×c3
To je ostrejšje nego Dc2×c3 ali pa Ld2×c3. Beli hoče ojačiti svoj centum.

8. Sb8—d7
9. e2—e3 c7—c5
Tudi moderne obrambe damskega gambita ne morejo živeti brez udara s c-kmetom. Brez napada na centum nasprotnika črni ne pride do pravega razvoja.

10. c3—c4 Dd5—d6
11. Ta1—d1 b7—b6
12. Ld2—c3 h7—h6
Ta poteza seveda slabi kraljevo krilo. Potrebna pa je. Beli grozi napadati s e-kmetom, prepediti z njim skakača na f6 in nato postaviti skakača na g5.

13. Lf1—e2
Capablanca krije skakača na f3 predno je ogrožen (Lb7). Previdnost njegova je skoro pretirana. Redkokdaj se črni odloči zamenjati mogočnega lovca na b7 za skakača na f3, tudi če odpre s tem kraljevo krilo nasprotnikovo.

13. Lc8—b7
14. 0—0 Dd6—c7

15. d4×e5 b6×c5
16. Dc2—b2
Veliko Capablanca dosedaj ni dosegel. Beli ima pač odprto d-linijo. Zato pa črna dama izdatno bolje stoji.

16. Ta8—b8
17. Db2—a1
Konsekventno in hipermoderno! Beli vzdržuje pritisk na glavni dijagonal. Ta pritisk je važen. Ni pa tako močan, da bi črni res že moral postati nervozen.

17. Sf6—g4
To pač ni bilo potrebno. Solidneje je bilo Tf8—e8. Groznja črnega je vendarle preprosta: 18. Lb7×f3, 19. g2×f3, Dc7×h2+ in mat.

18. Td1×d7!
To je pravi odgovor. Capablanca noče sam napadati!

18. Dc7×d7
19. Lc3×g7 Dd7—c7?
Colle ne misli na resen odpor. Lahko bi bil rešil kvaliteto z 19. Tf8—e8. Po igrani potezi je ob kmetu, ki seveda odloči bitko.

20. Lg7×f8
20. Tb8×f8
21. g2—g3 f7—f6
Colle je najbrže precenjeval svojo dijaagonal b7—h1. Zdelo se mu je važno, da mora beli igrati g2—g3. Žrtvoval je zato kmeta. Toda njegov račun je bil površen.

22. Sf3—h4 Sg4—e5
23. f2—f4! Dc7—c6
Velika nada!
24. Kg1—f2!
Veliko razočaranje!

24. Dc6—e4
Zadnji poskus, ki ga pa Capablanca odbi je brez tečave. Niti na um mu ne pride, da bi vzal skakača.

25. Da1—b1! Dc4×b1
Izsiljeno!
26. Tf1×b1 Lb7—e4
27. Tb1—b3 Se5—d7
28. Tb3—a3 Tf8—a8
29. Ta3—a5 Kg8—f7
30. Sb4—f3

30. Kf7—e7
31. Sf3—d2 Le7—c6
32. Le2—f3!
Capablanca vrši eksekucijo precizno in preprosto.

32. Lc6×f3
33. Kf2×f3 Ke7—d6
Colle poskuša seveda spraviti kralja na b6, da bi mu tam kril oba slabotna kmeta.

34. Sd2—c4+ Kd6—c6
35. Ta5—a6+ Sd7—b6
Drugače pade e-kmet.

36. Se4×f5 Kc6—b7
37. Ta6—a5 Ta8—c8
38. Sf6—e4 Sb6—c4
39. Ta5—b6+!

To zlomi ves odpor. Na 39. Ta5×c5 bi seveda sledilo Sc4—d2+, na 39. Se4×c5+, pa Kb7—b6. Črni se vda.

Sport

Občni zbor SK Disk

Pred dnevi se je vršil občni zbor SK Disk v Domžalah. Številna udeležba je dokaz, da znajo Domžalčani ceniti visok pomen sporta. Zbor je otvoril zaslužni predsednik g. Vrečar ter poročal o novem življenju, ki je vzklilo pred letom dni v prerojenem Disku. Prenovljen je Disk lani svečano proslavil desetletnico svojega obstoja.

Zanimivo je bilo tudi poročilo, ki ga je podal g. Menart. Odbor je imel 26 sej, štivilo članov je 26 podpornih in 57 izvršujočih. Klub ima nogometno, kolesarsko in lahko tletsko sekcijo. Dočim sta prvi dve živahno delovali, je poslednja šele v stadiju razvoja. Krasne uspehe je dosegla kolesarska sekcija, nogometna je dosegla v jesenski prvenstveni sezoni prvo mesto za prvenstvo province. Odbor je mnogo žrtvoval za pridobitev in ureditev igrišča. Po intervencij g. insp. Zajca s preds. g. Vrečarjem pri g. Oberwaldnerju je uspelo klubu zagotoviti igrišče. Članstvo je uredilo prostor, ki leži na primernem kraju. Značilno je dejstvo, da se ljudstvo zelo zaniমা za sportne prireditve.

Marlji vi in delovni načelnik kolesarske sekcije g. Radenšek je poročal o delovanju kol. sekcije, ki je bila zelo aktivna. Udeležila se je vseh tekmovalj z velikim uspehom, kot najboljši kolesar dirkač se je izkazal g. Radenšek. O nogometni sekciji je poročal g. Ambrožič. Z organizacijo sekcije se je pričelo šele po ureditvi igrišča. Odigranih tekem je bilo 16, od teh je odigra-

lo I. moštvo 10. Klub stoji na čelu jes. prv tabelle ljubljanske province.

Po referatih in vzpodbudnih govorih delegatov kolesarskega podsaveza g. Gobjančca, predvsem pa g. inž. Debelak, podpredsednika LNP, se je preslo na spremembo pravil. Zastarela klubova pravila so se prilagodila duhu časa.

Pri slučajnostih se je obravnavalo vprašanje ograditve igrišča. Če bo odbor ohranil tudi v bodoče tako živahno delovanje kot prejšnje leto, tedaj je dana možnost, da bo imel Disk prvi od vseh prov. klubov ograjeno igrišče.

Za naslednje leto je bil po večini izvoljen star odbor, v katerem srečamo mnogo znanih podeželskih sportnih delavcev. Predsedoval bo nadalje klub g. Vrečar, njegov namestnik je g. Senica, glavni tajnik je g. Menart, II. tajnik g. Martelanc, odborniki gg. Končan, Mali, Pichler. Januš in Radenšek. Eev. odbor: gg. Ambrožič, Škrabar in Stražar.

Prvenstvo Ljubljane v table tenisu za l. 1931

Velik napredek ljubljanskih igrancev

V singlu-gospodov je postal ljubljanski prvak Leo Geržinič (Ilirija) s tremi zmagami. Drugo mesto je zasedel Artur Nagy 2 zmagi, tretje Giron 1 zmago, državni prvak Nemec Janez (Mura) pa zasedel 4 mesto brez zmage. Prvenstvo moštev si je osvojilo moštvo SK Ilirije v postavi Nagy, Geržinič, Giron; sledi HSK Uskok (Zagreb) v postavi: Korenčič, Slavina, Hegger in SK Ilirija II. Rezultati: Ilirija I : Uskok 5 : 2, proti Iliriji II 5 : 3, Uskok proti Iliriji II 5 : 4. Prvakinja Ljubljane je postala Geržinič Neda (Ilirija) pred Wormovo, ki je zasedla drugo mesto. Par Geržinič Leo + Geržinič Neda pa si je osvojil prvenstvo mixed-doubla pred parom Worm-Nagy. V finale double-gospodov sta se plasirala para Giron-Nagy in Horský-Geržinič Leo, ki odločilno igro igrata naknadno.

Svoboda : Amater v Trbovljah. V nedeljo gostuje ljubljanska Svoboda v Trbovljah, kjer bo otvoritev pomladne nogometne sezone na igrišču Amaterja. Ljubljanska Svoboda, ki je znana po porzrtvovalni in borbeni igri ter prvaku Trbovlj, aglini Amater bosta nudila zanimivo borbo, katere izid je popolnoma negotov. Desna stran napada Svobode s Schlambergerjem in Janežičem ter znani strelec Bončar, kakor tudi krilski vrsta z neumornim Habibom so želi v pretekli prvenstveni sezoni mnogo priznanja. Tudi obrambni trio Krivačič, Jeršek in Kalas bo nudil napadu Amaterja dovolj močan odpor.

Moštvo Amaterja, ki je znano tudi v Ljubljani po svoji lepi in prodorni igri, je iznenadilo že marsikatero nasprotnika in se bo morala Svoboda vsekakor potruditi, da doseže časten rezultat. Igra, ki jo nudi napad Amaterja je koristna in efektivna. Krilski vrsta podpira smiselno akcije napada in tudi obramba z izvrstnim vratarjem Gracerm deluje brezhibno.

Tekma, ki se vrši ob vsakem vremenu ob 16., bo gotovo privabila sportno publiko Trbovlj na igrišče Amaterja.

Cross-country za prvenstvo Ljubljane. Na igrišču SK Ilirije se bo vršil jutri ob 10.30 vsakoletni tek. S startom in ciljem na igrišču vodi proga deloma po prostem terenu igrišča deloma po sosedni okolici. Na 10 km se bo srečal državni prvak Ilirija, ki bo tudi to pot postavila svoje prve moči, z znanimi in preizkušenimi tekači Primorja, kakor Slapničar, Krevs, Perko in dr. Boj bo vsekakor zanimiv. Tudi juniorska elita obeh klubov bo zastavila svoje sile, da si pribori zmago. Vstopnina bo minimalna, zato vabimo vse prijatelje lahke atletike, da pridejo gledat zanimivo borbo.

Druga skakalna tekma v Kočevju. Se ni pretekli teden dni po prvi skakalni tekmi, že so naši smučarji priredili drugo, topot za darila. Snežne prilike so pri nas zelo ugodne. Manjkajo nam pa tehnične priprave. Skakalna je slaba in bolj prozorčasta. Do prihodnjega leta pa se bo zboljšalo tudi to. Prvo nagrado, krasno uro budilko, darilo g. dr. Sajovica, je prejel dijak Erik Rötzel, ki je bil že prvak v prvi tekmi. Drugo darilo, smuč, darilo g. Mandelca, po vsej banovini znanega izdelovalca smuč, je prejel Milko Dobravac.

Tretje mesto je dosegel Hubert Jenčič, ki je obenem dobil darilo g. Loserja za najlepši skok, srebrno dozo. Kot četrti se je plasiral France Linovec in prejel brivski aparat od istega darovalca. Peto in šesto mesto sta zasedla Horvat in Matejka in sta prejela zato vsak po eno knjižo, ki ju je daroval g. prof. Pokovič. Nagrade so bile lene in dijakom primerne.

Službene oblake sekcije ZNS Delegirajo se k tekmi 22. t. m. v Mariboru: Maribor : Ranič Deržaj : Celju : Atletiki : Olimp dr. Planinšek (rez. g. Wagner). Tajnik.

Iz LNP. Tekmovanje podeželskih klubov se preloži na kasnejše termine. Isto velja tudi za Trbovlje. Nadaljnji sklepi slede. — Tajnik II

SK Ilirija (nogometna sekcija). Danes ob 18.30 važen sestanek I. moštva v kavarni »Evropa« zaradi tekme z Gradjančkim v Zagrebu 25. t. m. Jutri strogo obvezen trening I. skupine točno ob 15 na igrišču ob vsakem vremenu. V garderobi pol ure prej!

SK Ilirija (hazenska sekcija). Danes ob 18. obvezen trening na veselemu za vse članice.

SK Svoboda. V nedeljo prijateljska tekma s SK Amaterjem v Trbovljah. Ob 13.30 naj bodo pred glavnim kolodvorom: Krivačič, Jeršek, Kalas, Zemljak, Habicht, Bogme, Janežič, Slamberger, Bončar, Ozebek, Starman I. in II. Opremo dvignite v nedeljo med 10. in 11. v garderobi.

TSK Slovan. Jutri ob 2. obvezen trening vseh nogometašev.

ZSK Hermes. Danes ob 20. seja upravnega odbora v gostilni Stepič. Vsi odborniki naj pridejo sigurno.

ASK Primorje (lahkoatletska sekcija). V nedeljo se vrši na igrišču Ilirije cross-country prvenstvo Ljubljane za l. 1931. Ob 9.30 najpozneje morajo biti na igrišču Slapničar, Perko, Krevs, Blatnik, Grobler, Truč, Gabrček, Pogačnik, Zdešar, Umek, Ogrin in Škrabar.

SK Korotan. V nedeljo ob 10. dopoldne igra I. moštvo s SK Ilirijo na domačem igrišču. Ob istem času igra rezerva z rezervno mladiko na njenem igrišču. Juniorski pa igrajo ob 13. z rezervno Sparte na domačem igrišču. Točno!

SOKOL

Jugoslovenska sokolska matica je izdala v svoji zbirki »Sokolska knjižnica« četrti snopič »Dr. Ivan Oražen«, ki ga je napisal br. Vekoslav Bučar. Knjižnica, opremljena z lepim lesorezom, vsebuje programatičen predgovor, opis življenja in pomen delovanja pokojnika za Sokolstvo. Cena 3 Din. Članstvu jo toplo priporočamo.

Sokolska župa Ljubljana bo priredila v maju 7 do 9-dnevni prednjaški tečaj za člane in članice. Dolžnost društev, zlasti vseh sokolskih čet, ki so bile osnovane zadnje čase, je, da bodo sigurno poslale vsaj po enega člana in članico v tečaj, ki bo v prvi vrsti namenjen vodnikom najmlajših edinic.

Ustanovitev Sokola v Sv. Jerneju pri Ločah. V nedeljo 22. t. m. ob 11. bo ustanovni občni zbor sokolske čete. Telovadce, 14 — 16 po številu, tedensko večja brat Zagazhen. Vabljeni!

Ustanovitev sokolske čete Sv. Jakob za vso je bila 8. t. m. ob udeležbi zastopstva ljubljanske župe, staroste br. dr. Pipenbacherja in tajnika Flegarja, zastopnikov društev Polje, Ljubljana IV., Moste, Domžale. Zalog in Dol. Navzoč je bil tudi župan iz Polja, g. Gavrož. Skupščino je otvoril s primernim pozdravom br. Pečnikar, nakar je prečital tajnik matičnega društva Polje listo uprave, ki jo tvorijo bratje: st. Pečnikar, namestnik Janežič, načelnik Gostinčar, namest. Štempihar, prosvetar Petje, tajnik Sojer, blaginjak Ježek ter Grad Mirko, Jurica, Keršmanec in Cedilnik. Župni starosta br. Pipenbacher je v dovršenem govoru orisal bistvo sokolske misli in delovanja. Dotaknil se je tudi zadnjih napadov na Sokolstvo in jih primerno zavrnil z željo, da mora nastati tudi med svečeništvom in Sokolom harmonija in razumevanje. Poudaril je zlasti lepe geste domačega g. župnika ter pozval vse k vztrajnemu delu v duhu plemenitih in lepih sokolskih težnj. Starosta Sokola Polje je bodril novo četo k delu, pokazujoči pri tem na poljskega Sokola, ki je tudi prišel z malim in vendar dosegel lepe uspehe. Govorili so še zastopniki ostalih društev, nakar se je vršila takoj seja nove uprave čete, zborovalci pa so še posedeli nekaj časa v bralskih pomenkih o Sokolstvu in njegovem delu. Zdravo Sokol Sv. Jakob ob Savi!

Sokol na Viču je proslavil 15. t. m. na najsvetanejši način 10-letnico obstoja dramskega odseka in lastnega doma. V tej dobi je vprizoril odsek okoli 100 gledalških predstav, ki so jih režirali br. P. Borštnik, Fr. Uran, J. Mesec, J. Marn, J. Lojč ml., L. Merčun, Fr. Belič, Rems, Petre, Grdina in M. Willemart. Izmed sledujočih, ki se udeležujejo na odru že celih 10 let je pomeniti zlasti s. Albino Thalerjevo, br. P. Borštnika in br. Dacarja. Dramski odsek je bil vsekoli važen društveni faktor v prosvetnem kakor tudi v gmotnem pogledu. Pod vodstvom br. P. Borštnika je uprizoril odsek inž. Borštnikovo dramatično dr. I. Tavčarjeve novele »Otok in Stružica« tera je sitaino usnela. Odhkovala se je zlasti nad vse nočrtovna s. Thalerjeva kot Zora, kateri je bil v znak priznanja nakošen čonek rdečih naselov in publika jo je nagradila s frenetičnim aplavzom. Br.

Rudi Marinčič je mojstrsko kreiral barona Konstatina, zelo dobra je bila s. Jenkova kot Serafina in br. Podlogar, ki je s svojo malo vlogo kot Simplicij dovršeno podajal tip starega služabnika. Br. Ambrož kot oskrbnik Igle je vzbujal mnogo smeha. Grof Egon je bil v rokah br. Dacarja zadovoljivo podan in tudi baron Bontoux br. Remškarja je zelo ugalal. Vsi ostali so svoje vloge prav dobro rešili in režiserju br. Borštniku gre vse priznanje. Ugaljala je zlasti zelo okusna inscenacija. Dvorana je bila do zadnjega kotička napolnjena in želeli je, da gre diletantski oder viškega Sokola po začrtani poti naprej in nam nudi še obilo enakih večerov.

Prednjaški pokret med Lužičani. Češkoslovaška Fügnerjeva župa je priredila v mejni vasi Dolni Poustevni na nemški meji trodnevni tečaj, namenjen predvsem prednjaškemu naraščanju lužičkosrbskega Sokolstva. Udeležba je bila zelo lepa: preko 30 borcev in 8 sester.

Iz službenih objav

Pri predsedništvu deželnega sodišča je nabranih nekaj predmetov izvirajočih iz raznih kazenskih postopanj. Ker so lastniki teh predmetov neznan, se pozivajo naj se najkasneje tekom enega leta zglašijo in dokažejo svojo lastninsko pravico, ker bo do predmeti sicer prodani, izkupil pa izročeno fondu za zidavo kazenskih zadožov.

Razglašen je konkurz o imovini posestnika in lesnega trgovca Alojza Zmitka v Stari Fužini 35, občina Srednja vas. Konkurni sodnik starejšina okrajnega sodišča v Radovljici dr. Stular, upravnik mase odvetnik dr. Triler v Radovljici. Prvi zbor upnikov pri okrajnem sodišču v Radovljici 24. t. m. ob 10., oglasitveni rok do 25. aprila pri istem sodišču in ugotovitevni narok 5. maja ob 10. pri istem sodišču.

Dražba nepremičnin: Pri okrajnem sodišču v Radovljici 13. aprila ob 9.30 zemlji. kn. k. o. Kropa vl. št. 272 in 539, kovačnica z dvoriščem, sedaj lopa in kovačnica z dvoriščem in vodno močjo. Cenilna vrednost 36.000 Din, najmanjši ponudke 24.732 Din. — Dne 2. aprila ob 9. uri v notarski pisarni notarja Rada Jereba v Konjicah prostovoljna javna dražba v zapuščini po Antonu Strašniku spadajočih nepremičnin vl. št. 115 k. o. Konjice, obstoječih iz hšle št. 4 na Prevratu, v kateri je bila doslej gostilna in gospodarskega posloplja s pripadajočimi zemljiškimi parcelami v površini 37 a in 99 m². Cenilna vrednost in vzplena cena 92.609 Din.

Triplat Stanislav, preje stanujoč v Ljubljani, Ambrožev trg, je bil zaradi umobolnosti popolnoma preklekan. Za oskrbnico pa mu je postavljena Frida Triplat, vdova gostilničarja.

Vpisi v trgovinski register. Na novo je vpisana tvrdka »Pekot« d. o. z., Fabrikacija in prodaja čevljev, podružnica v Mariboru. Osnovna glavnica 240.000 Din, ki je vplačana v gotovini. — Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Celju je izbrisala prokuro Adolfa Pfajfjerja. — Avtoprometna d. o. z. v Ljutomeru se je razdružila in prešla v likvidacijo. Likvidatorji so Zemljik Fric, Seršek Franc, Sinigoi Ignac in Skof Alojz, vsi v Ljutomeru. — Dosedanja »Oblastna hranilnica mariborske oblasti, podružnica Celje, se glasi odslej Hranilnica dravske banovine, podružnica Celje. Izbrisani so člani njenega upravnega odbora glavnega zavoda Jože Barle, Franc Hraštel, dr. Ante Odlič in Martin Gajšek. Vpisani so novi člani: Dr. Gvidon Sernek, dr. Vladimir Ravnhar, dr. Mirko Božič, dr. Stanko Štor, Franjo Žebot in dr. Vinko Rapotec. Dr. Janku Kovačecu je bila podeljena kolektivna prokura. — Pri jugoslovenski Arzumarji d. o. z. v Mariboru je izbrisana prokura Franja Gregoriča. — Pri Društvu prvih ljubljanskih postreškov r. z. o. z. v Ljubljani so izbrisani člani načelstva: Jože Pavšič, Urban Dolinar, Jože Ogrin, France Gričar in France Ostane. Vpisani pa so novi člani Tomaž Hajnrihar, Jože Podbregar, France Eriavec, Ivan Starčnik in Alojz Kočevar, vsi postreški v Ljubljani.

Uvedeno je poravnalno postopanje o imovini trgovca Martina Laure v Konjicah. Poravnalni sodnik Gvidon Mihelič, poravnalni upravitelj dr. Melak v Konjicah. Narok za sklepanje poravnave pri okrajnem sodišču v Celju soba 2, dne 13. aprila ob 9. Rok za oglasitev do 3. aprila.

Uvedeno je poravnalno postopanje o imovini trgovca Slavka Hlastana v Trbovljah. Poravnalni sodnik dr. Pernat, poravnalni upravitelj dr. Flego v Laškem. Narok za sklepanje poravnave 11. aprila ob 9. Rok za oglasitev do 5. aprila.

Iz življenja in sveta

Nova pota v zdravljenju raka

Velik napredek medicinske vede v zadnjih letih — »Mazačem« je treba preprečiti njih mazaštvo

Na letnem zborovanju Avstrijske družbe za zatiranje raka je imel prof. dr. Bernhard Fischer-Wasels iz Frankfurta ob Meni zanimivo predavanje o raku.

V zadnjih 20 letih je znanost pojasnila marsikatero skrivnost o postanku te bolezni in ena izmed njenih novih ugotovitev je ta, da je teorija o parasitarnem nastanku raka nezdružljiva. A tudi teorija, ki vidi vzroke raka v delovanju vnanjih dražljajev, ne pojasnjuje nič bistvenega, ker gre pri raku očito za svojevrstno bolezenski življenjski pojav. Pri tem sodelujeta dva vzroka, lokalni vzrok in pa neka splošna telesna dispozicija. Ta dispozicija se da pri živalih doseči z rahlo kronično zastrupitvijo živali s katranom ali arzenom. Po takšni zastrupitvi se pojavi na ranah ali opeklinah poskusne živali rak. Podedovano nagnjenje do raka se spremeni prav tako v to bolezen, če se žival izpostavi kronični zastrupitvi.

Temejni nagnjenja do raka bodo po vsej

priliki v motnjah izmenjave snovi. Stanica raka kaže veliko manj zmožnosti za dihanje in močno stopnjevano vrenje in pri njej z zdravno stanico. Kri kaže močno reakcijo v alkalno stran. Vse to daje misliti, da je mogoče zatirati raka s tem, da se telo prisili do ojačenega dihanja in da se kri zakisli. Lokalno zdravljenje torej ni več tako važno kakor nekdanj, temveč je važnejša odprava splošne dispozicije za to bolezen.

Veliko pozornost je vzbudil na tem zborovanju tudi nastop predsednika družbe prof. Elselberga, ki je spregovoril zelo ostre besede na račun mazačev. Ti »pobi-jajo« raka na povsem neznanstvenih podlagah in trajajo čas, ko bi bila pravilna pomoč lahko še uspešna. Avstrijska družba za zatiranje raka proučuje vsako pobudo za zdravljenje te bolezni, tudi če prihaja pobuda iz lajških krogov, a doslej so se izkazale še vse takšne metode kot docela neučinkovite.

„Abesinski princ“ povečuje suženjstvo

Uspela potegavščina angleškega visokošolca

Londonka podružnica Zveze prijateljev Društva narodov je priredila nedavno v prostorih neke cerkve dobro obiskano sejo. Več tujih diplomatov in kulturnih delavcev je poročalo o tekočih zadevah. Neki poslanec se jim je v imenu britske javnosti zahvalil za udeležbo in označil na to v Liberiji ugotovljeno suženjstvo kot naj-sramotnejšo dosedanje mednarodno zadevo.

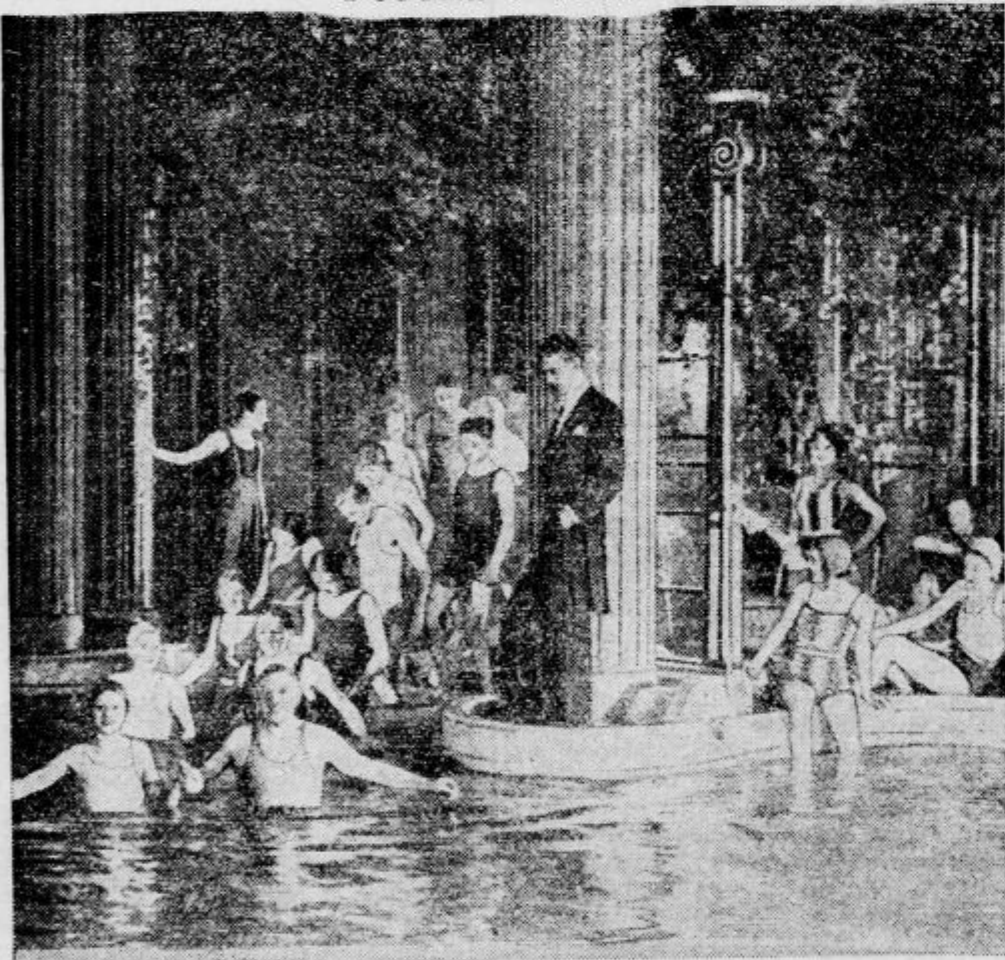
Med njegovim govorom je nekdo od zunaj skromno potikal na vrata. V dvorano je vstopil temnopolti mladenič s štrlečimi črnimi lasmi in v ohlapni beli obleki. Tol-mač, ki ga je spremljal, je navzočim javil, da je to abesinski princ Soulagi Cartos. Predsednik je princa povabil k odbo-rovi mizi. Ko je končal poslanec svoj govor, je dvignil princ roko in predsednik mu je prepuštil besedo. Princ se je priklonil in začel govoriti. Videti je bilo, da je jako razburjen. Navzoči seveda niso razumeli niti besedice, hvallji pa so blagovročnost abesinskega jezika. Vljudo so zaploskali, ko se je princ zopet vsedel na svoj prostor.

Zdaj je vstal tolmač, da bi prevedel govor. V dvorani je zavladalo splošno razburjenje. Izkazalo se je, da je princ pove-ličeval suženjstvo. »Evropa je v rokah pešice norcev,« je ponavljal tolmač. — »Kaj hočejo? Tudi moj oče je bil suženj, preden je zaklal našega kneza in se polastil nje-gove dežele. Še Hanibal je bil suženj. Dok-ler bo obstajalo človeštvo, bo živel su-ženjstvo. Samo bedaki se lahko upirajo resnici...«

Ponarejevalci zgodovinskih rokopisov

Pariz je domovina vseh umetnosti. Razen ponarejevalcev Rembrandtovih in Rafaelovih slik zaslužio tudi ponarejevalci zgodovinskih pisav. Seveda zahteva njih poklic dolge zamudne vaje. Napoleon je n. pr. imel strašno pisavo. »Strokovnjaki« se mučijo po 3—4 leta, preden jo utegnejo posnemati. Poleg Napoleona gredo v denar tudi rokopisi nesrečne Marije Antoinete, Friderika Velikega, Washingtona, Goetheja in Beethovna. Neki pariški novinar se je zanimal, kdo kupuje vse te »zgodovinske spomine« in je zvedel, da je še vedno dosti nečimernih kupcev, ki so pripravljeni na manjše denarne žrtve. Zajamčeno izvirni rokopisi so seveda zelo dragi. Če prodaja starinar umetnost Napoleonovih posnemovalcev, pripomni: »Ne jamčim za pristnost. Morebiti je to ponaredba, morebiti pa tudi ne!« Kupec vpraša po ceni in 50 frankov se mu ne zdi preveliko!

Poroka v vodi

Te dni se je izvršila v pariškem luksuznem kopališču »Lidus« zanimiva poroka. Zenin, francoski plavalni mojster Bouilly, in nevesta, španska plesalka Maria del Pilar, sta sklenila, da se poročita v vodi in sta tako tudi storila. Našla sta nekega pastora (na sliki v fraku), ki je ustregel njuni želji.

Stanko Janež:

Čakalnica

Prišli smo v veliko čakalnico parobroda na Masarykovi ulici. To je stojič parobro, zelo star in pokvarjen. Nekdaj so ga otieli iz viharja na morju in sedaj služi za postajališče, ker ni za nobeno drugo rabo več. Ljudje imajo vedno kako dobro misel in si znajo vedno kako pomagati. Torej na molu Masarykove ulice je tak velik, star parobrod; zdaj je prislone ob obalo in toliko toliko časa prihajajo potniki, da bi se prepejli s kakim čolnom na morje. Morda nimajo posebnega namena, da bi se peljali kam daleč na drugo stran, morda hočejo priti samo do otoka, kjer so doma, kjer jih pričakuje morda žena z otroki in kjer morajo opraviti morda še toliko potrebnih stvari. Potem se bodo pa zopet vrnili. Tudi mi imamo tak namen, da bi se peljali nekaj časa po morju do svojega svetilnika. Kadar se ozremo čez naše morje, vedno opazimo svetle luče v daljavi, ki bi radi do njih. Ko to le počasi, mislim predvsem na čudni parobrod, ki so ga otieli iz viharja na morju. Mislim na veliko čakalnico tega parobroda in na male čolne, ki bodo morali nekoč vendarle priti po nas.

Prišli smo v veliko čakalnico in smo videli nešteto ljudstva, ki je umiralo od čakanja. Da, čolnov danes menda prav za nalašč ne bo. Kakor da je zakleto vse to! Nekateri gledajo skozi mala okenca čakalnice na morje. Lahno se zibljejo čolnovi in pljusajo ob parobrod. Na nebu je solnce še visoko nad obzorjem. V čudnem lesku se pobjiskavajo valovi; to ni nič dobrega in se bo vreme menda prav kmalu izpremenilo. Na obzorju prevladujejo vedno bolj temnejše, mavričaste barve. Od časa do časa se prikaže na površju riba in zopet utone. potem misliš, da je morda morski pes.

Samo v časih je moči videti kita. Če se kdaj kaj takega zgodi, tedaj hitijo vsi k oknom, da bi videli čudovito stvar. Otroci so še premajhni, da bi lahko videli skozi okna. Zato jih matere vzdigujejo v naročje. In potem gledajo s široko odprtimi očmi, se smejejo in mahajo z rokami. Kaj takega je samo včasih mogoče videti.

V temnem kotu čakalnice poskuša nekdo igrati na orglice. Zato so vsi veseli, ker morejo slišati godbo. Pa to traja le nekaj časa. Vsak se izkuša po svoje zabavati. Vojaki se igrajo s tem, da mečejo svoje bajonete v lesena vrata. Ciganka vedežuje iz potez na roki lu-

Najnovejša številka ŽIVLJENJE IN SVET

ilustrirane tedenske revije vsebuje naslednje zanimivosti:

Wilkins izbira svoje spremljevalce (s slik.)
Do smrti (z risbami N. Pirnata)
Jalta (Inž. I. E. Šrom — s sliko)
Tisočletno sočivje
Razvoj letalstva v silki in besedi
Snučanje — narodni sport (s slikami)
Podmorske telegrafске žice (s sliko)
Janeza Trdine narodopisne drobtine (Staroslav)

Slike s potresnega ozemlja v Južni Srbiji
Krivda Elija Piona (roman — I. Podržaj)
Premoga je preveč (s slikami)
Moderna tehnika (žarnica za 100.000 svet — s sliko; instrument, ki napoveduje potrese; svetilnik, ki sveti 800 km daleč; obrnjen nebotičnik; kamera za fotografiranje želodca)

Človek in dom (Modernizacija kuhinje — s slikami)
Ugotovitev spola pred rojstvom
Telefon na hišnih vratih (slika)

Tedenski jedilni list
Karikature
Lepota ženske starosti
Humor v slikah

»Življenje in svet« izhaja vsako nedeljo in stane polletno (zaključena knjiga) 40 Din, trimesečno 20 Din, mesečno 8 Din. Posamezna številka 2 Din po vseh trafikah. Naroča se pri upravi: Ljubljana, Knafljeva ulica 5.

Usoda sportnega letalca Udet

Nemškega sportnega letalca Ernesta Udet, ki je letel iz Tanganjike v Evropo, so te dni nenadoma pogrešili. Angleškemu letalskemu stotniku Blacku se je zdaj posrečilo izslediti Udet na nekem neobljudenem otoku v ozemlju Belega Nila. Black je z največjim naporom pristal tik Ude-

tovega letala in je založil nemškega letalca z biskvitom, cigaretami in vodo. Potem se je zopet dvignil ter odletel v Chartum, kjer je obvestil tamošnje angleško zrakoplovno postajo o usodi pogrešanega Udet, ki se je moral zaradi pomanjkanja bencina v tej puščini spustiti na zemljo.

Škodljivost starih zdravil

V vsakem gospodinjstvu se nabere sčasoma cela domača lekarna najrazličnejših zdravil. Iz štedljivosti jih hranijo, da jih uporabijo ob primernih prilikah.

To je prav, treba je pa paziti, da se ne pokvarijo. Razne maže ter zeli se dajo lahko tako shraniti, da jim tudi daljši čas ne škoduje. Nevarnejša so pa prava zdravila v obliki tekočin in tablet, ki se prej ali slej razkrojijo in lahko postanejo zelo škodljiva, tudi če so bila prej povsem nedolžne vrste. Lajpka pa jim na zunan oblačno ne bo videl, ali so že pokvarjena ali ne.

Vsekakor je priporočljivo zdravila, ki so ležala že dalj časa, pred zopetno uporabo pokazati zdravniku ali lekarnarju, ki boista bolje vedela, ali je zdravilo še uporabno ali ne.

dem čudovito bodočnost. Ljudje so potem nekoliko potolaženi in zopet vsi srečni. Pri podolgovati mizi sredi čakalnice kvartajo in so precej glasni. Poskušajo prepevati, vratar čakalnice jim to odločno prepove. V resnici so to samo gostje v čakalnici in jih drugače ni videti. Bogve odkod so prišli, neke tajne stvari imajo med seboj. Izdajajo jih njihovi obrazi in potuhnjene oči in delovna obleka. Po žganju dišijo. Po čakalnici je motno od prevelikega dima; mrak prihaja, solnce je že zelo globoko padlo, le rdeča proga umirajoče zarje trepeče v oknih. Vsi obrazi so posineli od čakanja.

Čolni so se morda zakasnili? Ljubi Bog, da bi le hujšega ne bilo. Glej, vreme se spreminja! Morje postaja temno. Rdeča proga je utonila v morju. Glej, obstali smo nemi med štirimi stenami čakalnice. Zagnil nas je mrak in nikogar ni, ki bi prižgal svetilnik na stropu. Vratar je odšel in je na vse pozabil. Vrag naj jih vzame, si je mislil, in je šel pit žganje. Obhodnik je zelo pozno prišel mimo vrat in ko je videl, da je vse tiho, je šel dalje. Vsi smo območali in gledali samo na tiste pri dolgovati mizi, ki so se bili naslonili na mizo in zadremali.

Skrivnosti vseмирja

Vesoljstvo — podoba eksplozivno granate — Nov dokaz za pravilnost relativitetne teorije

Znameniti fizik prof. Albert Einstein se je razgovarjal te dni z dopisnikom berlinske »Vossische Zeitung« in sicer o vprašanju tekočih »dilatacij« oddaljenih teles, ki je dovedla v zadnjem času do senzacionalnih znanstvenih zaključkov o dogodkih v vesoljstvu.

Pri proučevanju zelo oddaljenih spiralnih prameg, ki ležijo daleč zunaj našega sistema Rimske ceste, so opazili že dosti prej neko nenavadno premaknitev spektralnih črt proti rdečemu koncu, kar je dajalo misliti, da se te pramegle s silno bržino oddaljujejo od nas. Ta opazovanja

so v zadnjem času v Ameriki še izgradili in pri tem so ugotovili še nenavadnejše dejstvo, da se spiralne pramegle dozdnevno tem hitreje oddaljujejo od nas, čim bolj so pač oddaljene.

Zdi se tedij, kakor da se vesoljstvo na svoji periferiji razletava kakor pod silo neprestne kozmične eksplozije. Profesor Einstein je dejal, da je naše svetovje sploh podoba eksplozivno granate, a to dejstvo ni prav za prav nič presenetljivega, kar sledi nujno iz njegove relativnostne teorije. Nove ugotovitve so tedaj le nov dokaz za njeno pravilnost.

Bauerjev proces pred zaključkom

Sodba v dunajskem procesu bo najbrž izrečena že nocoj ali pa v začetku prihodnjega tedna. Branitelj obtoženca dr. Schönbrunn je ostro napadel preiskovalnega sodnika, ker je šel baže pri zaslišanju nekaterih priča predaleč. Predsednik obravnave pa je vzel sodnika v zaščito in izjavil, da je postopal po zakonu.

Izvedeniško mnenje o Bauerju je podal primarij dr. Stelzer, ki je izjavil: Bauer ni bil v šoli najboljši učenec. To pa se čisto primeri pri ljudeh, ki se izkažejo pozneje v življenju zelo sposobne. Iz podatkov sorodnikov izhaja, da je bil Bauer včasih pobit, kadar mu ni šlo vse po sreči. Izkušstvo pa kaže, da je Bauerja vsak neuspeh le trenutno zabolil, nato pa ga navdal z večjim veseljem do dela, pri čemer je vedno bolj osredotočil svoje misli. O občutkih manjvrednosti pri njem ni mogoče govoriti.

Trdi se tudi, da je Bauer poligamne narave. Iz tega se ne izhaja, kar bi bilo v tem primeru psihološko izredno zanimivo. Bauer je duševno popolnoma zdrav in se odlikuje po nečem, kar mu prihaja posebej v dobro kot trgovcu: zna se obvladati. To obvladanje mu omogočuje, da z zbrano energijo dela naprej. Njegov spomin je nedotaknjen.

Prof. dr. Werkgartner je rekonstruiral umor Fellnerjeve. Truplo je kazalo sedem ran, ki so jih povzročili strelji. S tem pa se ni rečeno, da je morilec oddal proti nji sedem strelcev. Rane na obeh rokah in na vratu lahko izvirajo od ene in iste kroglice, nastale so lahko tudi na ta način, da si je žrtev zakrivala obraz z rokami. Po mnenju dr. Werkgartnerja je morilec streljal na svojo žrtev gotovo vsaj petkrat. Najtežja sta bila strela, ki ju je bil oddal stotilec v vrat in obraz nesrečne žrtve. Smrt je nastopila zaradi močnega krvavenja, tako da se lahko reče, da se je Fellnerjeva zadušila v lastni krvi. Na telesu je bilo ugotoviti samo eno poškodbo s strelom, ki je bil oddan od zadaj. Tudi ni mogoče dognati, iz kakšne daljave je morilec streljal na žrtev, domneva pa se lahko, da so bili strelji oddani iz daljave, kajti strelji iz bližine bi bili zapustili na umorjenki sledove smodnika. Samomor je izključen, mogoče je, da je bila žrtev nepričakovano napadena.

Žena morilca Tetznerja

ki je bila obsojena na štiri leta ječe, kakor smo že poročali včeraj.

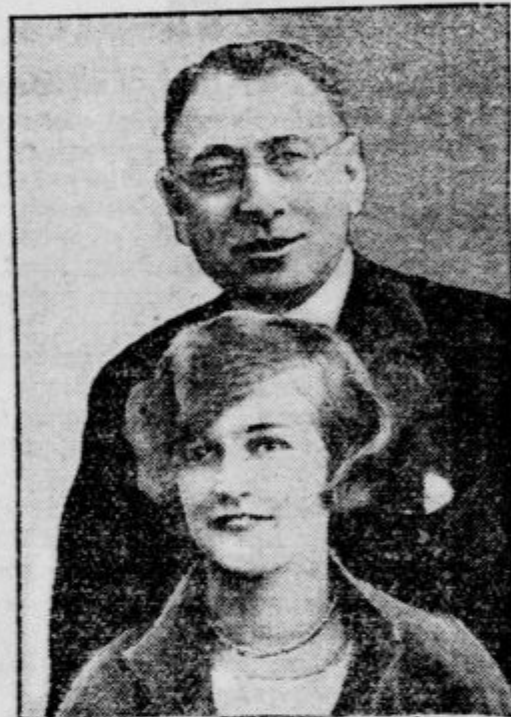
Izposojevalnica letal

Prva družba za izposojevanje letal v Londonu deluje z dobrim uspehom. Turistom enokrovniki, ki jih ima družba na razpolago, se dajo v najem za 6 funtov šterlingov dnevno (1600 Din). Na željo spremlja letalo proti dodatnemu plačilu tudi pilot.

Stroge odredbe

Pariški mestni odbor za zatiranje ropota na cestah je vpeljal naslednje stroge odredbe: Služkinje smejo samo do 9. zj. snaziti preproge. Tovarniške sirene lahko trobijo največ 15 sekund. Radiogodba in gramofoni so po 10. zvečer dovoljeni samo v onih poslopih, kjer ne motijo drugih stanovalcev. Vse točilnice, vrtljaki in slični obrati se zapirajo ob 11. zvečer. Avtomobili ne smejo trobentati od 10. zvečer do 6. jutraj. Razen tega so dobili stražniki nalog opominjati pometeče in mlekarice, ki bi preveč ropotale v zgodnjih urah s pločevinasto posodo.

Lepotna kraljica umorila svojega moža

Nedavno je povzročil umor večkratnega ameriškega milijonarja Nierlingerja veliko razburjenje v Nici. Umorila ga je lastna žena, bivša lepota kraljica Charlotta, ki je izjavila, da je ljubosumnost njegovega moža uničila njeno srečo. Slika kaže morilko s svojim možem.

Ples zdravi histerijo

Neki italijanski zdravnik, ki je preiskoval zveze med plesom in histerijo, je prišel do presenetljivega zaključka, da je ples izborna sredstvo proti histeriji. Po njegovih opazovanjih izgube ženske, ki so strastno vdane plesu, vse znake histerije. Zdravnik je pri svojem večletnem proučevanju ugotovil, da je izgubilo 40 % histeričnih žensk po preplešanji zimi vse znake neprijetne bolezni in so bile vse poletje zdrave. Pri 20 % histeričnih žensk je bolezen znatno popustila, pri ostalih 40 odstotkih pa je ples kot zdravilo odrekel, toda najbrž samo zato, ker niso bolnice dovolj intenzivno plesale!

Vsak dan ena

Požiralec mečev: »Strašno! Zopet je žena rezala čebulo z njim!«

lizol. Vsi smo onemeli. Na molu pa se dere pijani vratar čakalnice.

Prišel je oddelek policije. Preiskava. Izgnali so nas vse pod milo nebo. Preiskava je dognala, da so med nami sumljivi tipi. Davi so bili odkrili vlom v banko. Zaprl jih bodo: kvartače. Čakalnico so zaklenili, ugotovili so, da je potrebna razkužitev. Obhodnik stoji z rdečo lučjo ob strani in s preziranjem opazuje naše splašene obraze.

Po dolgem času je prišla ladja. Valjast steber dima se vzpenja v temo. Ljudje izstopajo in tekajo na pomol. Izvoščiki kličejo. Nosači in postreški prenašajo stvari. Naložili smo se na krov in odrinili proti svetilniku.

Črn parobrod — postajališče na Masarykovi ulici — in tista mala okenca velike čakalnice, vse je ostalo daleč za nami. Preko morja na vse strani so se iz teme vzdigovali svetilniki. Iz čakalnice smo šli na morje, za nami se je vila globoko zarezana proga.

Ali ste že naročnik edine slovenske ilustrirane tedenske revije „Življenje in svet“?

Svila

Citate ilustrovano revijo
»ŽIVLJENJE IN SVET«

IVANA, soproga — ANDREJ, FRANC, MAKSA, MARJANKA, FRIDA, otroci — FRANC LEVAK, brat — ANTON, MARIJA KLAVŽER, FRANC, ANA WARLETZ, vsaki in vsakinja, ter ostali sorodniki.

Cene malim oglašom:

Zenitve, dopisovanja, naznanila ter oglašitve trgovskega, reklamnega ali posredovalnega značaja: vsaka beseda 1.— Din. Pristojbina za šifro 5.— Din. Najmanjši znesek 10.— Din. Ostali oglašaji: vsaka beseda 50 para. Pristojbina za šifro 3.— Din. Če naj pove naslov: vsaka beseda 50 para. Pristojbina za šifro 2.— Din. Pri strobinje je vpsolati obnem z naročilom. Čekovni račun pri Poštni hranilnici v Ljubljani 11842.— Telefon številka 2492, 3492

Malim oglašom

Za odgovor 2 Din v znamkah

Naslove malih oglasov

dobite takoj po izidu usta v podružnicah „Jutra“ v Mariboru, v Celju, v Novem mestu, v Trbovljah in na Jesenicah, ki sprejemajo tudi naročila na male oglase in inserate

Ljubsko dobi

Prodajalka
starejša, popolnoma izvešana v trgovini mešane blaga, kakor tudi v železnici, sprejemam takoj. Samo prevoznice morajo za navodila referenc naj poslati pošto na Trzin, kjer prejmem v Celju pod šifro »Peka« 10913-1

Pomočnica

za vodstvo glavne salone tobaka, voljane prostega, ne nad 24 let starega, agilnega, treznega, postojnega in vajenega obhajanja s strankami, sprejemam takoj. Pojavila se v gostilni »Strana M. Bedjanec, Zagreb — Frankopanska 13. 11149-1

Točilca

(Pipenburski) zdravica in svetovalec izjemno za takoj. Tisti, ki je bil kot tak zaposlen, ima prednost. — Pojavila se v gostilni »Strana M. Bedjanec, Zagreb — Frankopanska 13. 11149-1

Pek. vajenca

s hrano in stanovanjem v hiši ter nekoliko plače, sprejemam takoj. A. Gmajnar, Glavica pri Rakeči. Prednost imajo tisti, ki so se že nekaj časa učili v tej stroki. 11022-1

2 mlinarja

velik, modri in zanesljivi, sprejemamo v trg. mlina. Prednost imajo neporočeni. Ponudbe s osebnimi podatki ter navodil dosledno pošlji na »Mlin Gorjanske« na oglašni oddelki »Jutra«. 11021-1

Mehanič, pomočnik

dobi trajno delo v delavnici. Vprašati v Kamniku, Sutra 31. 11153-1

Učenko

sprejme modri atele M. Sare, vila Trnovska, Rutarjeva 4-a (med Tiskovna in Vrtarica). 11073-1

Plačilno natakarico

dobro razumna, 24 let, 2000 Din kaveje, sprejemam takoj za šifro. Pismene prijave le prvotni modri na oglašni oddelki »Jutra« v Ljubljani pod značko »Plačilna« — Split. 11241-1

Čevljar, pomočnika

vsakega izdelovalca gospodnjih delov sprejme v pomočnik. Videnik, Huda jama — Laska. 11242-1

Mladeža inkasanta

z znanjem nemščine, treznega in z dobriimi spretnostmi sprejemam takoj za šifro. Potrebna kaveja. Ponudbe na oglašni oddelki »Jutra« v Ljubljani pod šifro »Inkasant« — Zagreb. 11243-1

Kondukterja

za avtobus v Zagrebu, z znanjem nemščine, mladeža in zanesljivega sprejemam takoj v stalno službo z dobro plačo. Kaveja potrebna. Ponudbe na oglašni oddelki »Jutra« pod šifro »Zanesljivi kondukterji«. 11244-1

Kuhinjsko učenko

sprejme vsakega učenca. Naslov v oglašni oddelki »Jutra«. 11238-1

Trgovski potniki

Fiksni v provizijo
dobre v manufakturni verzni potniki za obisk pri vseh strankah v Ljubljani, ekodol in vsaj Dravski bazar. Nastop takoj. Pismene ponudbe na oglašni oddelki »Jutra« v Ljubljani pod šifro »Fiksni«. 8065-3

Potnika

sprejemam za prodaje mlek. skih izdelkov. — Prednost imajo tisti, ki so se že učili v tej stroki. Ponudbe na oglašni oddelki »Jutra« pod »Agilen potnik«. 11090-5

6. Th. Rotman:

Zgodba o Vrtismrčku in Šilonoski

(Ponatis prepovedan.)

23.

Rsk! Mahoma se je vsa svetiljka odtrgala od stropa in gospod Tolstenjak se je zadel na napušča kamina. Ura in vaze so se razbile, med tem ko je zrela s strahovitim ropotom in zvenketom zletela na sredo mize.

11842

11843

11844

11845

11846

11847

11848

11849

11850

11851

11852

11853

11854

11855

Potniku

avtomobil, ki ima svoj avto, ali pa priliko potovanja z avtom, kateri ima že druga zastopstva, od damo zastopstvo naše dobro vpeljane manufakturne svetovne, prednost imajo tisti, ki so se že učili v tej stroki. Ponudbe na oglašni oddelki »Jutra«. 11161-5

Zaslushek

Denarja ni

draginja velika, zaslužek na majhnem. Kdor hoče dobiti v svojem kraju denarja, ne zasluzi 100 Din, naj posle za poslati znanke za odgovor na svoj naslov na: »Zarja«, Ljubljana, poštni predal 276. 11146-5

Pouk

Obilastveno koncesionarna šoferska šola Gojko Pipenbacher Ljubljana, Gosposvetska 12. — Zahtevajte informacije. 9423-4

Camernikova šoferska šola

Ljubljana, Dunajska c. 36 Jugo-Avstro. Prva obdel. koncesionarna. Prospekti nastoj. Pisati pošli 251

Svoboda isce

Trg. prodajalka Iščem mesta kjerkoli, pomagal bi tudi pri gospodinjstvu, vesela v trgovini z meš. blagom ter kraj. in korendonec. c. Zmožna je tudi samostojno voditi. Ponudbe na oglašni oddelki »Jutra« pod šifro »Agilna moč«. 10960-2

Prodajalka

izkušena v mesni stroki, z večletno prakso, želim se zaposliti. Ponudbe pod št. 9886 na oglašni oddelki »Jutra«. 11113-2

Gospodična

stara 19 let, z mesečnako soljo in dveletno prakso v trgovini, želim mesto blagovničarke ali kaj sličnega. Cenj. ponudbe na oglašni oddelki »Jutra« pod šifro »Agilna moč«. 11015-2

Blaginčarka

starejša, z večletno prakso želim mesto v kakšni večji trgovini v Ljubljani. Ponudbe na oglašni oddelki »Jutra« pod šifro »Blaginčarka«. 11169-2

Kočijaž

ki bi opravljal tudi druga dela, dela sluz. event. tudi v garaži, želim službo. Ponudbe na oglašni oddelki »Jutra« pod »Zanesljivi in zmožni«. 11173-2

Brivski pomočnik

mlad, želim službo v mestu ali na delu. — Tomaz Lampe, Gorji grad. 11218-2

Elektrikar

zaposlen v vili (Wickler) vajen popravljanja raznih aparatov, želim službo. Naslov pove oglašni oddelki »Jutra«. 11258-2

Prodaj

Razprodajamo izvrstna bela vina

po Din 3.50 in Din 4 za liter na debelo, vsled opustitve veletrgovne, do kler traja zaloga. Pismene prijave v vinom. Budnik pri Ljubljani. 9432-6

Dvovprežni voz

(dva) na vzmetih, ugodno napredaj. Naslov v oglašni oddelki »Jutra«. 11125-6

Veliko ploč. skrinjo

z železom okovano in več drugih predmetov proda Gustin, trgovec, Medika 24 Ljubljana. 11149-6

Nov foto 9 x 12

proda M. Kavčič, Ljubljana, Gerbičeva ulica 10/III. 11071-6

Otroški voziček

skoraj nov napredaj. Naslov pove oglašni oddelki »Jutra«. 11163-6

Do 10.000 Din posojila iščem

za povečanje dobro ideje obrti, predi primernemu obrestovanju, garanciji in plačilu v mesečnih obrokih. Ponudbe na oglašni oddelki »Jutra« pod šifro »Sigurnost 41«. 11163-16

3-4000 Din posojila iščem

proti visoki odškodnini iščem za povečanje obrata. Ponudbe na oglašni oddelki »Jutra« pod »Posojilac«. 11261-16

Porest

Stavbno parcelo

700 ali 1400 m², v bližini nove cerkve v šiški prodam. — Poizve se v Spodnji šiški, Cernotova ulica 32/I. 9456-20

Kupim hišo

eno ali dvodružinsko z vrtom, kjerkoli v predmestju Ljubljane. Ponudbe na: J. Kavčič, Ljubljana, poštni predal 91. 11036-20

Hiša v Dravljah

s hlevom, šupo, drvarnico in vrtom ter stavbno parcelo ugodno napredaj. — Vreditev mogoča takoj. Pojavila se daje Pirnat, Ljubljana VII, Jernejeva ulica 18. 11234-20

Otroški voziček

dobro ohranjen napredaj. Naslov v oglašni oddelki »Jutra«. 11179-6

2 zlati moški uri

ponudim napredaj. Naslov v oglašni oddelki »Jutra«. 11230-6

Motorna vozila

Vi želite

prodati stari ali kapiti nov oseb. ali tovorn. avto. — Vaša korist zahteva, da pišete še danes po pošto na: »Zarja«, Ljubljana, Dunajska c. 36. 10953-10

Avto hladilnice in blatnike

vseh vrst popravila in novih strokovnjakov kler. sk. delavnica Gustav Pua. Ljubljana, Trška cesta 9. Irven Ljubljane pošlji po želentici. 10.375-10

Motorno kolo Ariel

250 OHV, v brezhibnem stanju, zelo poceni napredaj pri Janku Silka, Ljubljana, Metelkova ulica 4. 10979-10

Avto

brezhiben, zelo ekonomičen, prav ugodno napredaj radi nabave večjega. Naslov v oglašni oddelki »Jutra«. 11219-26

Motorno tričko

Indian Scout, 5-7 Ks, v izbornem stanju prodam radi nabave lažjega vozila. — Ponudbe na Agencijo »Makro«. Vel. Malence pri Brežicah. 11233-10

Mali »Fiat« avto

štirisosedni, v brezhibnem stanju, po ugodni ceni prodam ali zamenjam za kakšno drugo blago. Cenjene ponudbe na oglašni oddelki »Jutra« pod šifro »Agilna moč«. 11240-10

Moško kolo

dobro ohranjen prodam. Naslov v oglašni oddelki »Jutra«. 11208-34

Žensko kolo

skoraj novo po nizki ceni prodam. Naslov v oglašni oddelki »Jutra«. 11220-11

Moško kolo

napredaj v garderobi pri Figoen. 11184-11

Kolo

skoraj novo poceni napredaj. Naslov pove oglašni oddelki »Jutra«. Oglašni med 5 in 6. ure. 11197-11

Knjige

Nemške knjige

ilustrirane Casanova in druge različne vsebine, radi solitve, poceni proda M. Pajnič, iz priložnosti v trgovini Svetel, Sv. Petra cesta 3. 11237-8

Kupim

Srečke, delnice in obligacije

kupuje Uprava »Merkure, Ljubljana, Selburgova ul. št. 6/II. 11115-7

Otroški voziček

dobro ohranjen kupim. Ponudbe na oglašni oddelki »Jutra« pod šifro »Voziček 3«. 11166-7

Kapital

Družabnika

s 20.000 Din gotovine iščem za tehnično novost, potrebno v vsakem gospodinjstvu. Pisarna in telefon na razpolago. Ponudbe na »Dvojni dobicek« na oglašni oddelki »Jutra«. 11190-19

Vinotoč

delikatese ali majhno gostilno vzmam na račun. Grem pa tudi v primerne službo. Ponudbe na oglašni oddelki »Jutra« pod šifro »Nekaj kaveje«. 11176-19

Lokal s stanovanjem

v Ljubljani, kjer je vinotoč, trafika in delikatese, takoj oddam brez inventarja. Ponudbe na oglašni oddelki »Jutra« pod šifro »St. 1389«. 11203-19

Lep prostor

s poseb. vhodom in elektriko, sredi mesta oddam s 1. aprilom za pisarno ali mirno obrt. Poizve se v trafiki v Vegovi ulici 2 (poleg realke). 11212-10

Papirna trgovina

na prometnem kraju napredaj. Pismene ponudbe na oglašni oddelki »Jutra« pod šifro »Tako 120.000«. 11233-19

Stanovanja

stanovanje dvoobno, v centru ali v bližini 188 e s 1. majem mirna dvočlanska družina. Ponudbe na oglašni oddelki »Jutra« pod šifro »Miren stanovalec«. 11106-21

Stanovanje

sobe in kuhinje, ali samo 2 praznih sob, kamor bi se event. mogel postaviti študnik, želim mirna stanja — najraje kje v trnovski ali šentjakovski okolici. Naevo je poslati na oglašni oddelki »Jutra« pod šifro »Mirna dva«. 11203-24

Enonadstropna hiša

z gostino, trgovino, trafiko in posestvom, na prometni točki po nizki ceni napredaj. Naslov v oglašni oddelki »Jutra«. 11151-20

Lepo tridružinsko vilo

novi, blizu postaje D. M. v Polju, pol zastavljen prodam. Ponudbe na oglašni oddelki »Jutra« pod šifro »140.000«. 11158-20

Novo vilo

štirinadstropna takoj prodam. Potrebno 90.000 Din, ostalo po dogovoru. Kodeljevo, Stomska ul. 17. 11190-20

Hišo z vrtom

eno ali dvodružinsko, kjerkoli v predmestju Ljubljane kupim. Ponudbe na naslov: J. Kavčič, Ljubljana, poštni predal 91. 11036-20

Posestvo v Bos. Gradski

9 km oddaljeno od mesta, 243 dunumov, 48 jutov polja, s hišo s 4 sobami in kuhinjo, hlevom, šupo za shranilo blaga in vozov, vodnjakom ter dvorščim prodam. Vse z epoko zidano in polje z žitom posejano. Informacije daje Osman Totarović, Bosanski Gradski. 11235-20

Pohištvo

Novo spalnico iz drugega leta, rdeče-rjave barve, poltrano, oboje, c. 12 10 komadov (ovalna pesla) za 450 Din proda Ovetko Kladič, mizar v Mokronogu. 11024-12

V najem

Vinotoč

oddam v najem, proti odplačju inventarja. Naslov v oglašni oddelki »Jutra«. 11170-17

Pridelki

Suhe gobe

v vsaki množini kupimo. Ponudbe z vzorcem na naslov: Schiepati Giuseppe, Corso Como 19. Milano. 11043-33

Prvovrstnega sena

3000-4000 kg prodam. — Ponudbe na oglašni oddelki »Jutra« pod šifro »1206-33

Lokal

Bufet

s kavarniško in mehansko pravico, dobro vpeljan, na prodaj blizu Jelacicevega trga. Ponudbe pod značko »Vredni bufeti za Jugo-mesto, Zagreb. Jelačićev trg 5. 10547-19

Vpeljano trgovino

ročni del in otroški konfekcije, ugodno prodam. Med 11. in 3. uro vprašati v Mariboru, Trubarjeva ul. št. 4/II, desno. 11138-19

Posestniki, pozor!

v Ljubljani ali okolici iščem prostora za majhno industrijo. Prednost imajo opušeni tovarniški prostori. — Event. tudi kupim. Prevzemam takoj. Ponudbe na oglašni oddelki »Jutra« pod šifro »Kovina« ali »Industrija«. 10970-19

Modno trgovino

dobro vpeljano, na zelo prometni točki v Ljubljani prodam. Ponudbe pod »Trgovina« na oglašni oddelki »Jutra«. 11064-19

Gostilniško kuhinjo

v lepem in prometnem mestu Slovenije takoj oddam z vseh potrebami in sprednjimi, ali pa sprejemam perfektno gostilniško kuharico, samostojno gospodinjstvo. Ponudbe na oglašni oddelki »Jutra« pod šifro »Mečanska kuhinja takoj!«. 11190-19

Vinotoč

delikatese ali majhno gostilno vzmam na račun. Grem pa tudi v primerne službo. Ponudbe na oglašni oddelki »Jutra« pod šifro »Nekaj kaveje«. 11176-19

Lokal s stanovanjem

v Ljubljani, kjer je vinotoč, trafika in delikatese, takoj oddam brez inventarja. Ponudbe na oglašni oddelki »Jutra« pod šifro »St. 1389«. 11203-19

Lep prostor

s poseb. vhodom in elektriko, sredi mesta oddam s 1. aprilom za pisarno ali mirno obrt. Poizve se v trafiki v Vegovi ulici 2 (poleg realke). 11212-10

Papirna trgovina

na prometnem kraju napredaj. Pismene ponudbe na oglašni oddelki »Jutra« pod šifro »Tako 120.000«. 11233-19

Stanovanja

Stanovanje

dvoobno, v centru ali v bližini 188 e s 1. majem mirna dvočlanska družina. Ponudbe na oglašni oddelki »Jutra« pod šifro »Miren stanovalec«. 11106-21

Stanovanje

sobe in kuhinje, ali samo 2 praznih sob, kamor bi se event. mogel postaviti študnik, želim mirna stanja — najraje kje v trnovski ali šentjakovski okolici. Naevo je poslati na oglašni oddelki »Jutra« pod šifro »Mirna dva«. 11203-24

Stanovanje

2-3 sob in pritlik, blizu tobačne tovarne 188 e za takoj dvočlanska družina. Ponudbe na oglašni oddelki »Jutra« pod »Trška cesta«. 11062-21

Za julij in avgust iščem lepo opremljeno čisto stanovanje

2 ali 3 sob in kuhinje, po možnosti s kopalnico, z ali brez sobe za služinčad, z elektriko, v bližini centra. Po možnosti naj bi imela ena soba poseben vhod. — Najne ponudbe z navodili ceno na naslov: Interreklam, Zagreb, Marovska 28, pod šifro »Vlado K-1639«. 11148-21

Stanovanje

2 sob, predsobo, kabineta in pralnice, oddam za majboljši stranki. Naslov v oglašni oddelki »Jutra«. 11213-21